

DOK HOLIDAY

broj
36

ŠERIFOV DAN

★ CENA 5 DINARA ★

Frenk Larami

Šerifov dan

Naslov originala: YOU SHOOT

FIRST, SHERIF!

Copyright 1975. by

UNIVERSUM PRESS

SVA PRAVA PRIDRŽANA

**Odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ
Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
25. aprila 1975.**

**Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine,
broj: 413—279/73. od 10. maja 1973. godine.
1. maj 1975.**

Čovek sa Holidejeve desne strane sve vreme je zapitkivao i beležio u svesku priče svojih sagovornika.

Voz iz Big Springa prema Ebi-lejnu krenuo je rano ujutru.

Bilo je sparno, previše sparno za to doba godine i dana. Samo što je izronilo na istočnoj strani, iznad Kaskado Visoravni, sunce je izlilo usijanu lavu po zemlji i skamenilo drveće, ptice, stenje...

Čovek iz Džordžije je sedeo zavaljen na tvrdom sedištu u uglu. Šešir je držao nabačen na polovinu lica, dajući ostalima na znanje da mu se spava i da nije zainteresovan za razgovor koji se vodio oko njega.

A zapravo su svi govorili o njemu!

Čovek sa sveskom bio je mlađi, elegantno obučen stranac s one strane Misisipija.

Na glavi je imao polucilinder povijenog oboda sa obe strane. Kaput od sivog štofa skinuo je i bacio na prtljažnik, pa je ostao samo u beloj košulji i prsluku.

Lice mu je bilo bledunjavo ali izražajno i tvrdo. Blistav pogled i brza reč krasile su ga u razgovoru, a znoj koji je natapao košulju i lepio za ruke, pokazivao je muskulaturu koja nije bila za potcenjivanje.

Uz to, čovek sa sveskom je imao običaj da se osmehuje na način kojim je malo ljudi moglo da se pohvali. Bio je to osmeh dobroćudnosti, prirodan i srdačan. Osmeh čoveka koji smatra da se nalazi među prijateljima, a ne među strancima.

Preko puta, sedobradi starac s kojim je ovaj vodio razgovor, očigledno nije bio dovoljno „mekan“ na ušima pa je svaki čas nagnjao glavu da čuje bolje.

— Kako rekoste da se zovete? — pitao je po ko zna koji put.

Stranac je samo stisnuo usta i strpljivo odgovarao.

— Arb. Valsin Arb, mister.

— Arb? Čudno ime — promrm-ljao je starac, odmakavši se ponovo na svoje sedište. — I šta to sve zapisujete?

— Rekao sam vam. Beležim sve što čujem o Doku Holideju.

— Ah, to...

— Zar ste već zaboravili? — osmehnu se ovaj. — Pričali ste mi o sukobu u Džeriku?

— Ah, to... Šta da vam pričam, mladi čoveče? Bilo je to u vreme vladavine šerifa Gordona Džekobsa. Pakleno vreme, ako mene pitate.

— Zbog čega?

— Zbog Natana Denijelsa. Čuli ste o Denijelsu? Bio je razbojnik, ali poseban. Razbojnik koga su svi voleli. Ali, Džekobs nije. Obesio mu je brata i čekao ga na nišanu da se pojavi. I znate šta se desilo? Denijels je došao pod zaštitom značke saveznog maršala! Ha-ha-ha-ha!

Valsin Arb zbunjeno podiže pogled sa svoje beležnice.

Čovek do starca, krupan, tamnokos rančer sa lulom u zubima pri-teče mu u pomoć:

— Stari Mek ne ume jasno da kaže ono što ga tišti — reče. — Natana Denijelsa niko nije znao kako tačno izgleda, pa je zato mogao da uđe u Džeriko nesmetano. A kada je Džekobs otkrio ko se nalazi pred njim, bilo je kasno.

— Ne vidim kakve veze ima Holidej s time? — upita Arb.

— Pa, on je svuda pomalo umešan — uzdahnu rančer. — Radilo se i o jednom dečaku, River Kidu, koji je, kažu, bio prosto zaljubljen u kockara...

Holidej više nije čuo ništa.

Njegove misli su vratile na to vragolasto, pegavo, toplo dečačko lice i harmoničicu iz koje je izvlačio setne melodije rodnog kraja.

— ...nije to ništa — penuo ga je novi glas. Zaključio je da pripada

momku koji se predstavljao kao Buli Trek. Mirisao je na viski i zaplitaio jezikom. — Trebalo je da vidite kako je u Gan Holu, u krčmi „Desna potkovica“, sredio dva lupeža Bentona Armusa... Počistio ih je... ovako! Kao metlom. Pih!

— Gledali ste? — upade Arb, prinoseći olovku svesci.

— Naravno — isprsi se Trek. — Sve goste su strpali pod stolove, zamislite... Ali, kad su to hteli s njim... sa Holidejem, loše su prošli.

— Šta se desilo?

— Potegli su dok im je bio okrenut leđima. Išao je prema šanku, po rakiju... A on je izvukao one proklete revolvere kao da su od pene, a ne od gvožđa. I — cap — cap!

— Cap — cap! — podržavao je polupijanog Treka sedobradi Mek.

— ...jednog je ranio u ruku, a drugi je odmah podigao šape uvis! I pobjegli su bestraga, posle!

— I zapišite — dodao je potom, zavirujući u beležnicu — da vam je to ispričao Buli Trek, iz Pekosa. On glavom i bradom.

— U redu — složi se Arb. — A sad mi recite, u stvari, kako on izgleda?

— On? Ko on? — namršti se Trek.

— Pa, Holidej! Zar niste bili prisutni u toj krčmi...

— Jesam, ali...

— Sigurno je i on bio pod stolom, pa je Holideju video samo čizme — kreveljio je Mek.

Trek je i dalje ostao namršten.

— Ali sam bio tamo — rekao je, neubedljivo.

Rančer, koji je odložio lulu i istresao pepeo na dlan, obratio se sabesedniku glasom punim razumevanja.

— Mister, vi radite svoj posao, zar ne? Beležite i sve to napišete tamo u vašem listu. Je li tako?

— Tačno! — odgovorio je Arb. — Ja sam novinar. Poslali su me iz Mekona čak ovamo, da saznam nešto više o Doku Holideju.

— Zašto baš o njemu? — zainteresova se rančer.

— Moj posao je da slušam svog urednika — osmehnu se Arb. — Ali, onako nezvanično, možda je jedan od razloga i taj što je Holidej iz Džordžije. A Mekon je u toj državi.

Rančer klimnu glavom.

— Shvatam — rekao je, trljajući palcem bradu — ali imajte jedno na umu, mister.

— A to je?

— O Holideju se priča svašta. Teško je naći u pričama pravu istinu i odvojiti je od legende.

Valsin Arb je dugo zurio u rančerovo lice i pitao se kako se iza te ogrubele kože i suncem opaljenih jagodica skupilo toliko jasne logičnosti?

— Ja ću da beležim sve — odgovorio je potom — a kasnije ću da se odlučim za istinu. Moram ga, najzad, lično videti.

— Mnogi su to želeli, mladiću — umeša se stari Mek — ali su sada dva metra ispod zemlje! Hi-hi-hi-hi!

Kockar je i dalje sedeo u istom položaju. Još jedan čovek iz Džordžije, to je bilo previše za ovaj voz.

Nije želeo da se suočava sa prošlošću.

Ovog momka niko nije poslao da Holideju pomogne, već da o njemu napriča bajke.

Zatim je ponovo čuo novinarev glas.

— Ne razumem... Svi znate ponešto o njemu, a niko ne ume da ga tačno opiše?

Buli Trek se ponovo naže napred.

— Znam samo da je kao đavo — kazao je hrapavim glasom od pića. — Sav je u crnom. Visok je preko dva metra i... i tako... neobičan je.

— A lice? Oči?

— Toliko blizu nisam mu bio — odgovori Trek.

— Ni vi? — skrenu pogled Arb na rančera.

Ovaj odmahnu glavom.

— Ne — reče. — Da jesam, verovatno bih ga zapamtio za ceo život.

— Ni vi? — razočarano je novinar upitao sedobradog brbljivka Meka Majera.

— Nisam lud! — povikao je ovaj. — Kažu da taj pogledom hipnotiše kao zvečarka. A ja sam gledao zvečarke i ne želim da mi se to desi dva puta.

Kockar instinktivno oseti da je novinar skrenuo pogled i na njega.

— Znam da ne spavate — čuo je da mu se obraća. — Možda vi znate nešto više o Holideju? Ili kako izgleda?

— Znam — oglasi se ovaj ispod šešira.

— Recite!

— Zavisi šta želite da čujete — uzvрати kockar.

Neobičan metalnohladan glas kao da je sve u kupeu zaledio za trenutak. Pa, i samog novinara iz Mekona.

— Šta hoćete time da kažete? — upitao je, naslućujući da stranac pod crnim „kalifornija” šeširom ne troši reči uludo.

— Hoću da kažem da možda želite da čujete o tom Holideju nešto lepo ili nešto ružno?

— Hoću istinu!

— Onda se vratite u Mekon. Ovde, na Zapadu, za istinu se često hvataju samo budale i naivni.

Valsin Arb je zaboravio na Majera, Treka i rančera. Njegova pažnja bila je usredsređena na čoveka u crnom. Lice ispod tog šešira mora da je hladno kao i glas. Možda još hladnije.

— Rekli ste da ga znate? — podseti ga.

— Rekao sam.

— Recite mi onda nešto o njemu? Kockar je za trenutak ćutao.

— Ma šta da vam kažem, nećete potpuno verovati — rekao je potom.

— Ipak, slušam vas.

— U redu! Zapišite: Dok Holidej, bivši zubar iz Bostona, država Džordžija, najveća je bitanga od Misisipija do Kalifornije...

Novinar zastade.

— Zašto ne pišete? — upita kockar, iako nije okretao glavu.

— Govorite tako kao da ga mrzite?

— Možda — odgovori ovaj — ali oni koji mrze, najbolje ga i poznaju.

Točkovi su klopurali ravnicom Kaskado.

Sunce je prelazilo na njihovu

stranu, pa je Mek Majer namakao platnenu zavesu na prozor. Preostali putnici su krivili glave sa svojih sedišta hvatajući svaku reč sa srednjeg sedišta, gde su se nalazila četiri putnika zauzeta temom o slavnom strelcu.

Nekolicina njih napustiše svoja mesta i stojeći saslušаше poslednje izgovorene rečenice.

Rukavac Kolorado Rivera koji je stapao na severu sa Ljanom Estakadom, odavno je bio iza njih.

Valsin Arb je strpljivo čekao da u tamnoodeveni stranac nastavlja.

Ali, ovaj je, činilo se, zaspao.

— To je sve? — upita novinar.

— Sve!

— Niste mi mnogo pomogli — uzdahnu ovaj.

— Niko vam ne može pomoći. Kao ni Holideju...

— Kako znate? — prenu se Arb.

— Kako znate da je bio zubar? On to svakako nije pričao svima.

— Meni jeste.

— Zašto bi? Vi ga mrzite, nazivate ga bitangom... Zašto bi se ispovedao vama?

Kockar malo pomeri obod svog šešira, uhvativši u svoj mali vido-krug lica preko puta.

Mek Majer se više nije cerekao. I on i rančer gledali su u njega, ne trepćući.

Što se tiče Bulija Treka, on je ispod kaputa vadio pljosnatu flašicu sa već popijenim viskijem. Ispraznio ju je u jednom dahu, a onda ljutito bacio na pod i čizmom gurnuo ispod sedišta.

— Kad će u vozovima da izmisle salun? — promrmljao je.

Holidej nije ostavio novinara bez odgovora.

— Tek ste na početku puta — rekao je. — Tamo gde je Holidej bio, ostao je trag. Videćete: svi će kazati da je običan revolveraš i ubica. Kockar koji je laća oružja i ubija partnere. On svoj put obeležava leševima. To je ono što znam, mister Arb.

— Ja sam čuo i druge priče — primeti ovaj.

— Onda me ostavite na miru! — oštro ga upozori kockar.

— Ja se lako ne predajem, mister — reče Arb. — Osećam da niste rekli sve što znate. Dugujete mi pravu priču.

— Ja bih ga ipak ostavio na miru — opomenu ga rančer, paleći svoju lulu.

Novinar je bio bez ikakvog oružja, a stranac je imao sa strane par teških koltova. Oružje koje ne nose obični ljudi već vrsni rukovaoci.

— Mislite da će me ubiti ako mu dosađujem? — upita Arb.

— Mislim da treba da imate na umu da je ovo Zapad, Teksas, a ne ravnice Džordžije i miris Atlantika.

— Da nemam to na umu, ne bih ni polazio — osmehnu se ovaj, odlazeći svoju svesku. Odjednom je osetio zadovoljstvo. Isti onaj osećaj koji je imao i ranije kada je nasluttio da se nalazi na dobrom tragu. Na pravom mestu!

II

Četiri jahača izbila su na brežuljak iznad železničke pruge, koja je na tom mestu pravila veliki savijatak na usponu.

Lica su im bila pokrivena mara-

Stub modroplavog dima iz lokomotive presecao je zatalasano more zelenih krošnji šume.

Maskirani predvodnik, koji se sve vreme nalazio na čelu grupe, pokazao je rukom prema dolini. Kao odgovor na to, čuo se pisak, a onda su se ukazale trbušasta „prsa“ lokomotive.

Bilo je to desetak milja ispred Ebilejna.

Pakleno prepodne, kao da je neko vrelim uljem prelio pejisaž Kaskado Visoravni.

Četiri maskirana jahača nemo su posmatrala kompoziciju ispod sebe.

Stajali su na vrhu obronka, išarani senkama lišća i jedva vidljivi pod užarenim teksaškim nebom.

Njihov vođa, u šeširu širokog oboda, svetlih očiju iznad žute vratne marame nabačene na lice — štatio je šaku na opasač i malo se izdigao u sedlu.

Trebalo je samo da poteraju životinje niz puteljak, prema usijanim šinama.

— Slime! — pozvao je muklim glasom jahača do sebe.

Čovek je stegao kolenima svog konja i približio se vođi.

— Je li sve u redu? — pitao je, poslednji put.

— Jeste. Šine su izvaljene tačno tamo gde treba.

— Ti ćeš na lokomotivu — nastavio je ovaj da izdaje naredjenja — Roki u poslednji vagon a Čepel i ja među putnike. Ne reskirajte ništa, pucajte ako nekome padne na pamet da pruža otpor.

Klimnuli su glavama, bez reči.

— Putnike će posle preuzeti Slim, a mi jašemo za Ebilejn. Zadržaće ih najmanje pola sata, a onda može da nam se pridruži. Što se onih tamo tiče, mogu da pešače do grada. Dotle će sve biti gotovo...

Zatim je začutao i po drugi put se izdigao u sedlu.

Brekćući, puštajući paru, lokomotiva je vukla svoja tri vagona usponom koje bi obično kljuse lako prevalilo sa svojim jahačem.

Vođa podiže ruku.

Četiri konjanika povadiše koltove i krenuše u susret vozu.

III

Dok Holidej je i dalje ostao u svom položaju, zavaljen na sedište i šešira natučenog preko čela i očiju.

Buli Trek je nekoliko puta zavladio ruku pod kaput i uvek bi razočarano uzdahnio, setivši se da je pljosnatu bocu već odavno ispraznio.

Rančer je ispuštao dimove iz svoje lule i gledao nekuda preko Arbove glave.

Novinar je, takodje, utonuo u čutanje.

Njegova sveska ležala je otvorena na kolenu, sa zapisima koje je jedino on umeo da rastumači i pretoči u priču. Sve što je dosada čuo o slavnim kockaru, bilo je manje-više iskaz onih koji su nešto čuli ili Holideja videli izdaleka. A njemu je bila potrebna čvrsta, istinska, tečna živa reč koja će mu napraviti autentičnu sliku o Džordžijancu.

U stvari, Valšin Arb, iz Mekona, imao je na umu da se po svaku cenu sretne sa Holidejem, oči u oči.

Vreme nije bilo važno; sve će

učiniti da mu udje u trag i da mu se pridruži. Ništa ga posle neće oterati od njega.

Reportaža koju je trebalo da napiše za svoj „Mekon Herald“ morala je da bude jedna vrsta životnog dela. Priča koja će odisati pravim Divljim zapadom, i u kojoj će Dok Holidej biti ono što jeste, a ne ono što se o njemu raspreda ili izmišlja.

Što se podne bližilo, žega je postajala nesnošnja. Nisu pomagale ni platnene zavese, ni hladjenje šeširima, ni brisanje maramicama i vratnim maramama.

Samo je stranac u crnom, mirno podnosio vrućinu. Ničim nije odavao da ga pritiska sparina.

Nije ni kazao svoje ime, seti se Arb.

Možda nije ni želeo da ga unese u svesku. Sve što je rekao malo pre zvučalo je gorko, oporo. I, vrlo odredjeno.

Rančer sa lulom je pogledao u novinara i osmehnulo se.

— Još ste na mukama? — upitao je.

— Izgleda — uzvрати mu ovaj osmeh. — Ali tešim se da je ovo tek početak.

— Teksas je veliki — podiže prst Mek Majer — a Holideja možete naći i u Vajomingu. A, možda ga nećete nikada naći?

— Naći ću ga — sa sigurnošću u glasu reče Arb.

On raskopča još jedno dugme na svojoj košulji i vrhom prstiju sklade kapljice znoja s obrva.

Novinar iz Mekona je zaustio da

ponovo oslovi svog ravnodušnog sa-putnika, kada je lokomotiva naglo počela da koči.

Bio je to trzaj zbog koga su Majerova, rančerova i Trekova glava snažno udarile u naslon, izbijajući im iz zuba psovke i uzvike iznenađenja.

Arbova sveska je sletela na pod; čovek je posmnuo napred i skoro uleteo Majeru u naručje.

Holidej se snažno odupro čizma-
ma o pregradu suprotnog sedišta i sačuvao svoj položaj.

Neko je, napred, pao, povukavši za sobom još dvojicu putnika.

— Do djavola, šta je ovo? — proce-
di rančer, žurio istresajući lulu o naslon.

— Možda napad? — dobaci novinar.

Rančer ga pogleda. Bila je to misao koju nije želeo da izrekne glasno.

Čak se nije usudjivao da u to poveruje, iako je Arb mirnim glasom saopštio svoju pretpostavku. On, stranac s one strane Misisipija, nije imao pojma šta znači napad na voz.

Istog trenutka vrata na obe strane vagona otvorila su se sa treskom.

— Niko da se nije pomakao! — pala je naredba.

Rančer je primeo ruku opasaču.

Sva njegova zarada od prodaje stoke u Laboku bila mu je pod košuljom.

Ako su lupeži mislili da mu je otmu, grdno se varaju. Siril Dajamond ih neće tek tako ispustiti iz šaka.

Mek Majer i Buli Trek nisu uopšte nosili oružje.

Novinar iz Mekona, takodje. Njegovo oružje bilo je olovka i beležnica.

Stranac u crnom kao da je prečuo zapovest s ulaznih vrata. Izgledalo je da se samo promeškoltio u snu i malo iskosio.

Pri tome su jasno ukazala drška velikog kolta, ukrašena slonovačom.

Rančer Siril Dajamond je izvu-
kao svoje oružje dopola, kada je odjednom osetio pritisak hladnog čelika na slepoočnicu.

— Pokušaj, matori — dobacio mu je čovek sa maramom preko lica — i zabavljaj se u paklu!

Rančer prebleda.

— Gore ruke! — naredi mu napadač.

— Važi li to i za mene? — podsmeh-
nu se Valsin Arb, stavljajući mu do znanja da nije naoružan.

— Jezik za zube! — obrecnu se ovaj. — Čepele? Jeli sve u redu?

— Svi su kao bubice! — čuo se glas spreda.

Čovek sa maramom preko lica bio je krupan, tamnokos, orošen zno-
jem i svetlih očiju. Odeća na nje-
mu bila je obična, pohabana i praš-
njava od dugog jahanja.

Opasač od smeđe, bivolje kože stajao je tako iskošen da mu je vršak futrole na desnom kuku skoro dodirivao koleno.

— Je li ovo pravi napad ili neka šala? — javi se ponovo Arb.

Njegov smešak je, izgleda, išao na živce maskiranom.

— Rekao sam ti da zavežiš! — hrapavim glasom mu dobaci.

— Žuri mi se u Ebilejn — reče novinar.

— Zakasnićeš malo, prijatelju — odgovori ovaj i munjevito spusti ruku s oružjem na Arbovu glavu.

Žestok, iznenadni udarac ošamutio je nespremnog novinara i položio preko sedišta.

Napadač smesta okrete cev prema Holideju.

— Izvuci polako taj kolt — obrati mu se.

Kockar se pomeri lenjo.

Lagano je nabacio obod šešira natrag, na teme i pogledao prema maskiranom.

— Požuri! — pisnuo je nestrpljivo čovek. Izgleda da mu se nije dopadao pogled stranca u uglu. — S dva prsta!

Rančar Dajamond je prvi put pažljivije zagledao saputnika pod „kalifornija”-šeširom. Bilo je to lice koje se ne sreće retko. Ni traga uzbudjenja. Mirno, hladno, s očima koje izlivaju ledeni mlaz, sa zategnutim skamenjenim mišićima na obrazima.

Novinar je počeo da dolazi sebi; preko puta njega, Buli Trek se još uvek nalazio u dremljivom, pijanom stanju. Bio je trgnut iz dremeža i oči su mu se sklapale.

Holidej mirno dohvati prstima kundak svog „linkolna” i podiže uvis.

— Baci ga! — naredi mu.

— Na koju stranu? — upita Dok.

— Ne budi duhovit, dendi — zareža lupež — nisam raspoložen za šalu!

— Šta hoćete od nas? — upita ran

čer, srediivši se malo. Očigledno da se nije radilo o pljački.

— Samo ti sedi i uživaj — dobaci maskirani.

Holidej zaokruži pogledom po kupeu. Video je pravu šumu podignutih ruku i usplaniranih očiju.

Voz za Ebilejn nosio je uglavnom miroljubive gradjane. Uostalom, čuvar zakona u Big Springu dobro je proverio sve one koji su se ukrcavali u kupe iza lokomotive. Obaveštenje da je Big Spring možda na putu družini Dvajta Hemiona naterala ga je da se zagleda u lice svakom strancu.

Izgleda da je bojazan bila suvišna.

Jedini stranac na kome se šerifov pogled zadržao duže, bio je Dok Holidej. Medjutim, čovek iz Džordžije nije odavao protuvu već elegantnog kockara ili revolveraša. A takvih u Hemionovoj družini nije bilo.

Ruka s koltom bila je maskiranom na dohvat.

Trebalo je samo da ispruži slobodnu šaku i da prihvati ponudjeno oružje.

Medjutim, lupež nije ni sanjao da se bivši zubař iz Bostona nikada ne bi tako mirno rastao od svojih „linkolna”.

On, takodje, nije ni primetio Holidejev levi bok; mislio je da čovek u crnom ima samo jedan revolver. Na desnom kuku.

Kockar je pruženim koltom privukao za trenutak pažnju napadača, a onda samo malo izdigao telo.

Prasak teškog „linkolna” više je

iznenadio napadača nego što ga je, u prvi mah, zbolelo!

Zaprepašćeni rančer Siril Dajamond nije stigao ni da treme, a maskirani je urliknuo od bola, pružajući ovih pet prstiju u stranu, kako bi otresao krv i bol iz šake.

Novinar iz Džordžije je jedva sabrao misli da pucanj dolazi iz njegovog neposredne blizine. Kao da je narandžasti plamen izbio ispod strančevog kaputa i munjevito liznuo razbojnikovu šaku.

— Nebesa! — zakreštao je Mek Majer, sabivši se u ugao. Bila je to čarolija koja se nije mogla ni prepričati.

Kolt iz šake maskiranog pao je pred Arbova čizme.

Novinar ga je hitro gurnuo pod sedište.

Holidej obrnu desni kolt između palca i kažiprsta i smesti u šaku, tako da je imao napadača na oku.

— Šta se desilo, Tajgere? — dozivao ga je preko sedišta njegov partner. — Ti si pucao?

— Nisam — uzvрати bandit, uzmičući. Instinktivno je osetio da Holidej neće pucati u razoružanog čoveka. — Beži napolje!

Rekavši to, on ramenima odgurnu dva preplašena čoveka sa strane i jurnu prema vratima.

Rančer je najzad imao šansu da se pokaže.

Izvukao je oružje i podigao se sa sedišta, spreman da pripuća za beguncima.

— Sedite! — zaustavi ga metalno hladno kockarev glas.

Rančer instinktivno poslušao.

— Ali, to su banditi! — rekao je. Holidej je već imao oba kolta za pojasom.

— Obično nisu sami — reče malo zatim. — Možda ima još nekoliko napolju koji gore od nestrpljenja da vam vide glavu ispred svojih cevi?

— Ipak...

— Kako hoćete.

— Zašto ga niste ubili? — upita Majer, — Oni ne zaslužuju nikakvu milost.

— Koliko poznajem bibliju — umeša se Arb — ona propoveda milosrdje.

— Ali, ne prema nevaljalcima. Tamo piše: „Oko za oko, zub za zub,”

— Piše i „Ljubi bližnjega svoga”?

Majer besno odmahnu rukom, osluškujući glasove spolja. Da li će se vratiti s pojačanjem?

— Vi izgleda mislite da su oni otišli? — upitao je kockara, uznemiren njegovom neobjašnjivom mirnoćom. — Ili ste sigurni u svoje koltove? Prokletost ste brzo povukli! To ne bi bolje izveo ni sam Dok Holidej!

Valsin Arb se trže. Stari Majer je ponovo naćeo temu o kockaru, ali nije bilo vreme da je produže.

Voz je još uvek stajao.

Oni najhrabriji se privukoše prozorima i proviriše kroz platnene zastore.

Ništa nisu mogli da vide.

— Otišli su! — oglasi se jedan momak, uspravljajući se.

Kao odgovor na te reči, spolja prasnu puška i zrne razbi staklo.

Srča zasu mladića sa strane i prosto ga oduva na pod.

— Nisu — zareža Siril Dajamond, natukavši šešir na čelo. — Drže nas puškama na nišanu.

— Samo dokle? — pitao se Arb, okrenuvši pogledom kockara.

Ovaj je, međjutim, ponovo zauzimao svoju predjašnju pozu.

Vrućina je postajala sve nepodnošljivija.

Dok je voz klizio po šinama, nešto svežijeg vazduha uletalo je kroz pukotine u kupe. Sada je, međjutim, sve bilo mirno, ustajalo i usijano.

— Zašto bar ne krenu? — promrmlja Dajamond.

— Možda su pokvarili lokomotivu? — sleže ramenima novinar. Njega je bolela glava od udarca, ali bar je imao istinski doživljaj za početak svoje serije priča sa Zapada. — A možda su vezali mašinovodju i ložača? Šta vi mislite? — okrenu se prema Džordžijancu.

— Možda ste u pravu — složi se kockar ispod šešira navučenog na oči.

— Ne shvatam, šta hoće s ovim? — gundjao je Mek Majer. — Blago njemu — pokaza prema Buliju Treku — taj je našao da spava baš kad je najpotrebnije. Sad mu je sve lepo.

— Moramo nešto da preduzmemo — bio je nestrpljiv rančer.

— Ali šta?

— Bilo šta. Ne možemo ovde ostati ceo dan? Ja imam posla u Ebi-lenu.

Arb pokaza rukom u stranu.

— Tamo nas drže na nišanu — reče. Jedino nam preostaje da sedimo i čekamo da odu.

— Ako uopšte odu — promrmlja Dajamond, skinuvši šešir.

Kockar je napregnuto osluškivao iznenadne šumove oko voza. Kao da su se sudarili klinovi... On potom naglo podiže glavu i uspravi se.

Mek Majer se prosto uplašio od njegovog izraza.

— Šta... šta se desilo? — proceđi.

— Lokomotiva — promrmlja čovek iz Džordžije i ustade. — Hoće da nas otkače i gurnu...

— Kako znate? — preblede Valsin Arb, stavljajući beležnicu u kaput. — Moramo da iskačemo!

— Pod olovo? — upita ga Holidej. — Oni bi to i želeli...

— Ali ne možemo sedeti ovako — zaječao je Siril Dajamond — i pustiti ih da nas pošalju a pakao! Razmrskaćemo se svi zajedno!

Ostali putnici su čuli razgovor i panika je počela da se širi.

Dvojica su pohrlila prema otvorenim prozorima kako bi potražili spas u iskakanju, pre nego što odgurnu kompoziciju.

Ali, vatra spolja ih priškova za mesta.

Jedna kugla je pogodila onog najhitrijeg i odbacila natrag na sedište.

Siril Dajamond izvuče svoj košt, rešen da se probije.

— Kuda ćete? — uhvati ga kockar za ruku.

— Moram napolje — rekao je rančer. — Tamo ma šanse, a ako ostanem nemam nikakve.

— I ja ću s vama — dodade novinar.

— Nećete vi nikuda — preseče ih Holidej. Njegov glas nije terpeo pogovora. Puške uperene na kupe bile su podjednako smrtonosne kao i vraćanje kompozicije niz padinu.

— Možda vi imate bolji predlog, mister? — upita novinar.

Umesto odgovora, kockar se obrati zbijenim ljudima oko sebe.

— Koliko ima koltova medju vama?

Prebrojali su četiri.

Nisu to bili neki naročiti strelci, ali su mogli da mu posluže.

— Dvojica na ovu, a dvojica na ovu stranu — postavi ih Džordžijanac. — Otvorite vatru nasumce, sve dok ne ispalite i poslednje zmo. Onda pognite glave.

— A vi? — zapita Arb.

Holidej ga ostavi bez odgovora. „Linkoln” s ukrasnom drškom i niklovanom cevi zablista mu u levoj ruci.

— Počnite! — dade im kockar znak.

I istovremeno se uputi prednjim vratima, koja su vodila na stepenište do lokomotive.

Ljudi unutra su počeli besomučno da pritiskaju obarače. njoj.

IV

Nije bilo ni vremena ni mesto za upozorenje.

Čovek koji je petljao oko klinova, da bi rastavio lokomotivu i vagon podigao je glavu iznenadjen pravom kanonadom koltova iz putničkog kupea.

Još veće iznenadjenje čekalo ga

je u običaju tamno odevenog sranca koji se iznad njega pojavio kao fantom.

Lupežu se smakla marama sa lica, ali nije imao vremena da brine o njoj.

Uspravio se i potražio revolver, ali presporo.

Kockar opali.

Pogodjen u rame, napadač jeknu i posrnu napred. Telo mu pade na lance, okrete se oko njih, a onda stropošta medju šine.

Za to vreme, revolveri u vagonu su umukli.

Njihovu pesmu preuzele su puške skrivenih razbojnika. One su se upravile samo na crnu siluetu Doka Holideja; iverje od platoa ispred vrata počelo je da veje okolo, praćeno zviždanjem olova.

Ali, „džordžijanac” je već našao zaklon: klećao je na uzanom stepeništu, ocenjujući da je tu ugao koji nije na nišanu napadačima.

Ispod njega, čulo se ječanje ranjenog napadača.

Zatim je na trem stupila nečija čizma. Holidej prepozna novinara.

— Hoćete da poginete? — upita ga.

— Hoću da vam pomognem — odgovorio je Arb. Utom planuše puške i odbaciše radoznalog novanara natrag, u kupe. Kockar se uhvati levom rukom za stepenišnu ogradu i povi telo tako da je glavu poravno sa točkovima vagona.

Na zemlji, lica iskrivljenog od bola, ležao je napadač smrskanog ramena. Medjutim, po svemu sudeći, nije izgubio toliko krvi da se ne bi

kretao. Videło se da je puzao nekoliko metara.

— Kuda ćeš, burazeru? — pozdravi ga kockar.

Čovek zastade, teško dišući.

— Pridruži nam se gore — pozva ga ovaj.

Čovek je odmahnuo glavom.

Džordžijamac spusti drugu ruku, s koltom.

— Onda budi nebeski andjeo — reče i nanišani.

— Ne! — dreknuo je čovek. — Ne pucajte!

— Nemam nameru da s tobom razglabam, čoveče — dobaci Holidej.

— Puzi prema meni. Odmah!

Bandit je krenuo na laktovima, pognute glave, izmoren bolovima i žegom. Dahtao je kao pas.

Tada se sa severne strane razleže glas.

— Slime!

Ranjenik okrete glavu na tu stranu. Očigledno da su ga dozivali prijatelji i proveravali da li je čitav. Ako mu je i za trenutak palo na pamet da ode svoje mesto, predomislio se kada mu je pogled pao na kockareve oči.

Sledile su ga skoro isto kao i preteća cev kolta.

— Hajde! — pozva ga Džordžijamac.

Bandit nastavi da puzi.

Kao po nekom prećutnom dogovoru, četiri naoružana putnika iz kupea otvorile su ponovo vatru sa prozora prema skrivenom neprijatelju.

Holidej ispruži ruku i snažno povuče bandita sebi.

Vukući ga za okovratnik, uspeo je

da ga ispenje na trem vagona, a onda ugura kroz vrata.

Učinio je to u poslednjem času: puščana zrna su se ponovo slila prema njemu.

Ponovo je poletelo iverje, zazvečale okružnute šipke, ali kockar neogreben uskoči u kupe.

Rančer Siril Dajamond je besno okrenuo revolver prema ranjeniku.

— On je moj! — opomenu ga hladno kockar.

— On je prokleti bandit, ništa drugo! — dobaci rančer.

— Možda, ali i vi ćete postati to isto ako pokušate da ga ubijete. I to ranjenog i nenaoružanog.

Dajamond se najzad pribra.

— Šta je s ostalima? — upita novinar.

Holidej sleže ramenima.

— Možda će nam reći nešto više o tome?

Zatim se saže da pogleda ranu. Zavrteo je glavom, osetivši na sebi uspaničen napadačev pogled.

— Loše — promrlija. — Ako ti ne previje neko, dobićeš trovanje za najmanje pola časa.

— To je trik — procedi ovaj, uzmičući. — Meni je potrebna samo neka marama...

— Misliš da će ti neko to ovde dati?

Razbojnik je pogledao u natuštena, preteća lica oko sebe. Puške njegovih prijatelja nisu mogle da ga izbave. A lice čoveka koja mu je naslutio komplikaciju sa ranom bilo je ozbiljno i nedokučivo.

— Gubiš mnogo krvi — pokazao kockar na košulju koja se sve više bojala u crveno.

— Šta hoćete? — proštenja bandit.
— Da nam pričaš.
— Pustite da ga ja nateram da govori — upneša se Dajamond.

— Garantujem da će ispričati i ono što ne zna.

— Ali, nama je potrebna istina — podiže Holidej glavu i preseče rančer pogledom pred kojim se ovaj povuče natrag. — A ako on nije raspoložen za to, čemu mučenje? Gore muke ne mogu da budu od rane koju zahvata otrov i telo se raspada. Biće svestan i gledaće samog sebe kako umire...

— To je trik — promuca čovek.
— Vi lažetel!

— Čekaćemo da to počne — sleže ramenima Džordžijanac. — Imaš minut vremena da razvežeš jezik. Posle je kasno. Simptomi su vrlo jasni: nastaje kočenje udova, a onda mišića lica. Čaki da rešiš da progovoriš kasnije biće kasno. Umiraćeš!

Valsin Arb je zaključio da ledeno-oki stranac blefira. Od te rane niko nije umro, najmanje čovek ovakvog sastava kakav je bio napadač: širokih ramena, punog mišića i snage, sa vrlo malo mozga u glavi.

— I ako govorim — proštenjao je ovaj — niko mi ne garantuje da ćete me spasti?

— Imamo doktora ovde — uveravao ga je Holidej.

— Ne verujem... Hoću da ga vidim.

— Prvo pričaj.

— Ne! — kriknuo je bandit. — Dvajt bi me ubio...

— Dvajt Hemion? — upita kockar.

Ali, čovek kao da je ponovo izgu-

bio jezik. Izgledalo je da se grdno kaje što se zaletao.

— Ko je taj Hemion? — upita novinar.

— Lupež! Ubica... I pomalo budala.

— Zašto budala?

— Jer čini obično ono što niko ne očekuje. Ili bar niko ne bi pomislio da je to u stanju. Ako se o njemu radi, i ako je on u blizini, onda se nekome ne piše dobro.

— Mislite nama? — promuca Mek Majer.

— Nisam mislio ni na kog određeno — odgovorio je kockar. — Ali bilo bi lepo da naš ranjeni prijatelj počne da priča što ranije.

— Ne — odgovorio je ovaj odlučnim glasom.

— Hoćeš — uveravao ga je kockar.

On izvuče svoj „linkoln” i prislomi cev na košulju, na mesto gde je bila rana. Zatim pritisnu kratko i snažno.

Čovek zaurla, gubeći svest. Bio je to bol koji je razdirao i mozak i srce.

— Govori, zašto ste napali ovaj voz? — upitao je kockar.

U vagonu je nastala tišina; sve oči bile su uprte u ranjenika po čijem su se licu preplitali potoci znoja.

Kockar ponovo prinese cev.

Čovek iznenada otvori oči i brada mu zadrhta.

— Reći ću... — viknuo je.

— To je već bolje — dobaci sa strane rančer.

— To je sve zbog Dvajta — zamuckivao je bandit. — Uhvaćen je

u Ebilejnu, a mi treba da ga oslobodimo.

— Mi? Koji mi?

— Dvajt i njegovi sinovci, Pol i Bak. A tu su i ostali iz družine. Biće naš devetorica...

— A voz? — planu rančer. — Kakve veze ima ovaj voz sa tvojim Dvajtom?

— U Ebilejn ne bi smeo više niko da dodje. Naročito ne neko od zakona sa strane... Ebilejn je sada pust grad.

— Zašto? — upita kockar.

— Dvajt je u zatvoru. Čuva ga šerif Vern Harding, ali...

— Ali?

— Nije stvar u šerifu. Tu je još neko, koji je došao da odvede Dvajta u Dodž.

— Zašto čak u Dodž?

— Tamo je počinio ubistvo i mora da odgovara... Samo, on nikada neće stići u Dodž. Biće slobodan u Ebilejnu još ovog dana...

Siril Dajamond je nestrpljivo odšetao do prozora vagona, bacio pogled kroz zavesu napolje, a onda se vratio do sedišta. Za to vreme, Valsin Arb je nešto zapisivao u svoju beležnicu, očito zadovoljan razvojem situacije.

Na pomolu je bila, izgleda, interesantna priča.

— Ne razumem ništa od svega što je taj probisvet kazao — javi se Dajamond. — A vi, mister?

Međutim, kockar je posmatrao samo ranjenika.

— Tvoji prijatelji napolju — polako je izgovorio — imaju zadatak da nas ovde drže... koliko?

— Ne znam... možda malo...

A onda da odjašu u Ebilejn i pomognu braći Hemion da oslobode strica.

Kockar se uspravi.

— Kuda ćete? — upita ga lupež

— Rekli ste da ćete mi naći doktora? Gde je?

— Reci mi još nešto — oslovi ga Džordžijanac. — Ko će odvesti Dvajta Hemiona u Dodž?

Bandit uvuče glavu u ramena. Izgledalo je da se plaši i da pomene te ime.

— Dakle?

— To je... To je Vajat Erp! — prevali ovaj preko jezika.

Ljudi se zgledaše.

Veliki maršal iz Dodža bio je u Ebilejnu.

Njemu su, znači, Dvajt Hemion i družina spremali smrt.

A koliko su čuli o Erpu, taj nikada nije odustajao od svog zadatka.

Odvešće on Hemiona u Dodž pa makar četvoronoške.

— Nebesa! — uzviknuo je Mek Majer. — Ako je Erp potegao čak ovamo po tog lupeža, onda taj zaslužuje da omasti konopac. I omastiće ga.

Holidej se ćutke približi prozoru kupea.

Spolja se više ništa nije čulo.

Rančer Siril Dajamond je piljio u lupeža, s neskrivenom željom da ga glavačke izbací napolje i razbi je o stenje.

— Hoću doktora — javio se ranjenik, tražeći pogledom Holideja.

— Ovde nema doktora — dočeka ga novinar. — Kako se zoveš?

Banditov pogled se zadržava na Arbovoj svesci.

— Što će vam moje ime? — progundava.

— Pravim istoriju Zapada — osmehnula se novinarka. — Ti ćeš biti prvo pravo ime u njoj. Ili možda nemaš imena?

— Idite do đavola! Hoću doktora... Obećali ste.

— Ako te ja dohvatim — nadnese se nad njim rančer — neće ti pomoći svi lekari ovog sveta! Umukni, ili ću ti rascopati glavu ovim kundakom.

I pri tome zamahnu.

Novinareva ruka zaustavi rančera.

— Čekajte — reče. — On ne može da se brani.

Ranjenik je šakom pritisnuo ranu, a onda zagledao u raskrvavljen dlan. Setio se kockarevih reči i ponovo se uplašio.

— Umreću — zastenjao je. — Rekao sam sve što znam. Zašto ne dođe doktor?

— Nije ti potreban doktor — ubeđivao ga je novinar sa podsmehom.

— Kako... kako nije? — zagrcnu se bandit.

— Tako lepo. Od te rane još niko nije umro.

Čovek je zurio u Arbovo lice kao u sablast. Ono što je čuo, s teškom mukom se probijalo u mozak. Mora da se opet radilo o nekom triku. Šta su još hteli od njega? Nije imao više ništa da doda.

Rančer se takođe zagleda u novinara.

— Hoćete da kažete...

— Tačno to. Onaj džentlmen je malo zaplašio ovog prijatelja da bi progovorio brže. Rana je bezopasna. Naravno... ukoliko ne nastanu komplikacije.

— Znači, ona hulja me je obmanula? — zareža bandit i htela da se pridigne.

Istog časa Siril Dajamond mu podnese pod grlo cev oružja.

— Kuda ćeš? — prosikta. — Odavde možeš samo u pakao!

— Moji drugari će me osloboditi — prkosno je uzvratio ranjenik. — Opkoljeni ste. Sve će vas poubijati ako me ne pustite da odem.

Valsin Arb podiže glavu.

— Ne čujem da pucaju — promrmlja. — Možda se dogovaraju da te ipak ostave kod šerifa?

— Samo vi pomolite glavu, pa ćete videti!

Novinar pogledom potraži Holideja, ali ga ne pronađe. Nije se više nalazio u kupeu. Kao da je iščezao kroz pukotinu! Isto to učini i rančer. Međutim, Holideja nije bilo među njima.

— Kuda je otišao onaj džentlmen? — upita Arb prvog do sebe.

— Onaj u fraku? Sad je bio tu... Novinar opazi da su vrata od kupea odškrinuta.

Otišao je!

Ako je mogao da ode, nesmetano, to je značilo da su se napadači ili povukli ili ga propustili.

On se priljubi uz prozor, zatim podiže zavesu.

Ništa!

Rančer mu se pridruži sa druge strane, držeći kolt. I on je pogledao novinareve misli.

— Nema ih? — procedi.

— Izgleda...

Rekavši to, Arb se pojavi za trenutak na prozoru, očekujući hitac.

Ali, opet ništa.

Predeo oko njih kao da se skamenio u podnevnoj jari.

Siril Dajamond se ustremi na ranjenika po glavi. Ovaj skliznu sa zadovoljavajuće. Mučili su ga bolovi, žeđ, a najviše nevisvesnost oko njegove dalje sudbine.

— Tvoji su te ostavili, izgleda — podrugnuo mu se rančer.

— Nisu...

— Zašto onda ne pucaju? Odmaglili su i ostavili te na cedilu. Šta očekuješ od bitangi koje su kao i ti?

Čovek ga je gledao s mržnjom.

— Nećete ni vi daleko — dobaci najzad. — Pruga je pokidana...

Dajamond se skoro zagrcnu.

Besno je zamahnuo i udario ranjenika po glavi. Ovaj skliznu sa sedišta na pod.

— Prokleta đubre! — prasnuo je.

— Neko bi mogao da ode po pomoć — umeša se novinar. — Da li u poslednjem vagonu ima konja?

Ljudi su se zgledali, ali niko nije odgovorio.

— Šta vredi i da ima? — javi se stari Mejer. — Ko god da ode u Ebilejn, izrešetaće ga ljudi Dvajta Hemiona.

Rančer besno gurnu revolver za pojas.

Nije se znalo šta je gore: probiti se kroz paklenu vrućinu do Ebilej-na punog razbojnika, ili ostati na opustelom proplanku i čekati, bez vode i hrane...

Tog trenutka čuo se bat kopita nekog konja.

Novinar pohita prema prozoru.

Uspeo je da vidi kako se pod kopitama veličanstvenog šarenog ždrepcu osipa pružno kamenje.

Jahač na njemu je bio poznanik iz kupea.

Dok Holidej!

— Nebesa — progunda rančer — on je, dakle, imao konja? Kuda se uputio?

— Tamo je Ebilejn — reče Mek Mejer. — Ali, nije valjda lud da ide tamo?

— Možda nije lud — dodade zamišljen Arb. — Možda je samo hrabar?

V

Maršal Ebilejn zvao se Vern Harding.

Sedeo je za stolom, u svojoj šerifskoj kancelariji, na čiji su se pod spuštali blještavozlatni mačevi sunca kroz spuštene zavese. Uprkos zamračenju, prostorija je bila svetla, a u zracima sunca rojili su se oblaci prašine.

Bilo je pred podne, petnaestak minuta možda.

Vern Harding je imao zavijenu desnu ruku.

Šaku su mu smrskali meci Pola Hemiona, kada je pokušao da zaustavi jednog od njihovih momaka da se prebaci na krov Luterove taverne.

Sada je izgledao bespomoćan i bezvoljan.

Imao je duguljasto, spečeno lice, veliko čelo i zaliske. Nešto isture-

nija brada i tanke usne odavale su odlučnost. Veliki podočnjaci podsećali su ga na teške, minule godine. Možda ih je imao preko pedeset možda i više.

Na košulji je imao uljublenu maršalsku značku. Kažu da ga je ona spasla od kugle nekog Nika Nigdana: umesto u srce, skliznula je u stranu, zahvaljujući uglu pod kojim je podmukli metak bio ispaljen.

Šerif Ebilejna nosio je jednostavne platnene pantalone i čizme kratkih sara. Bio je mršav, žilav, možda previsok za dužnost koju obavlja. Za njega su govorili da predstavlja odličnu metu desperadosima i nestrpljivcima.

Ali, Vern Harding, ma koliko bio visok, bio je isto toliko i vešt u oružju.

Sve do tog dana kada mu je maršal iz Dodža natovario na vrat opakvog lupeža Dvajta Hemiona.

Na stolu, ispred njegovog sagovornika, nalazio se otvoren džepni sat.

Na njemu su minuti tekli sporo ali ubistveno.

Čovek preko puta bio je visok, plemenito oblikovanog lica, tamnoplavih očiju. Nosio je crn šešir širokog oboda, belu košulju, crnu jaknu i uzane pantalone. Oko pojasa nalazio se širok opasač od bivolje kože, na kome je sa svake strane visio po veliki revolver.

Na desnoj se nalazio „bantlajn specijal” sa dugom cevi.

Bio je to Vajat Erp, maršal Dodž Sitija!

Njegovo preplanulo, suncem oprženo lice u zamračenoj kancelariji

bilo je još tamnije i opasnije. Košulja na širokim ramenima bila mu je zategnuta kao da će svakog časa prsnuti, dok je odlagao jaknu od sebe, na slobodnu stolicu.

Vern Harding je ispod oka posmatrao čuvenog maršala.

— Voz iz Big Springa morao je već da stigne — primeti posle dužeg ćutanja.

— Ali neće — odgovori Vajat.

— Zašto mislite da neće? — upita Harding. — Mislite da su ga Hemionovi ljudi negde zaustavili?

— Tačno ste to rekli, šerife — odgovori Vajat Erp.

Lice mu je bilo zategnuto, mirno, pokreti ležerni. Sedeo je lako zavaljen na stolici i okretao u krug džepni nožić.

Samo deset minuta delilo je od podneva.

Na ulici su se senke sve više skraćivale i podvijale pod zidove.

Vern Harding se tromo podiže i odšeta do prozora preko kojih su bili namaknuti drveni kapci. Kroz mali puščani otvor video je komad puste ulice.

Nigde žive duše.

Grad je mogao da odahne jedino ako padne Vajat Erp, ili ako napusti Ebilejn sa svojim opasnim tovarom u obliku Dvajta Hamiona.

Šerif Ebilejna je opasač okrenuo tako, da futrola padne na levi bok, pod levom šakom. On nije bio vičan ciljaju drugom rukom osim desnom, ali u nuždi se morao i na to osloniti.

— Oni samo čekaju da iziđete, maršale — kazao je preko ramena,

Erp kažiprstom zaustavi okretanje nožića.

— Kao i vi — reče mirno.

Haring se okrete, namršten.

— Lagao bih da nije tako — odgovorio je. — Vi ste ovu propalicu doveli u moj zatvor, a privukli njegove pse u moj grad. Zar nije tako?

Maršal ne odgovori ništa.

— Ništa ne kažete? Možda nisam u pravu, ali stvari tako stoje. A i moja ruka to dokazuje!

— Uskoro odlazim — kazao je Erp svojim mirnim glasom. — I vodim Hemiona sa sobom.

Šerif ljutito otrese glavom.

— Vi izazivate sudbinu, Erpe! — dobacio mu je sa svog mesta kraj prozora.

— Možda!

— Hemionovi sinovci su dovukli svoje ljude u Ebilejn. Razmestili su ih tako da na nišanu imaju vrata i prozore moje kancelarije. Čim se pojavite na pragu, oni će vas razneti.

— Ja ću ipak izići — odgovorio je Vajat.

— Ubiće vas! Njima je važniji Dvajt Hemion nego vaša limena značka. Niste gledali ulicu? Vidim na krovu Luterove taverne onog sa sačmaricom, zbog koga mi je smrskana ruka... Mislim da ih ima u „Metropoliten” salunu, na uglovima oboje strane ulice... Da vam kažem još nešto, Erpe?

Maršal ga pogleda ćutke.

— Ljudi čekaju — nastavi Harding — da vide predstavu. Mislim da se mnogi klade protiv vaše glave. Imate male šanse da izvučete

Dvajta iz mog zatvora. Prokleta male šanse!

— Šerife, Hamion je u Dodžu ubio Rekso Ruperta dok sam se ja muvao s ove strane Arkanzas Rivera. Iskoristio je moje odsustvo, ranio mi pomoćnika i opljačkao Rupertovu kasu...

Čuo sam za to — promrmljao je Harding.

— Niste možda sve? Imao je novac, imao je konja za bekstvo, imao je vrmena da umakne poteri. Pa ipak ga je ubio, kao psa. Učinio je time njegovu ženu udovicom i troje dece siročićima. I to sve zbog desetak hiljada dolara.

Zatim je za časak ućutao i ponovo zavrteo džepni nožić na stolu, pored rasklopljenog sata.

Harding je očekivao da Erp nastavi, ali ovaj to izgleda nije imao nameru.

— Ne nosi samo Ruperta na duši — procedio je Harding. — Ima on još gomilu dobrih razloga da ga obese.

— Meni je ovaj najvažniji.

— On je uveren da se badava trudite oko njega? Videli ste kako se ceri na sva vaša pitanja?

Vajat klimnu glavom.

— Osamnaest dana sam mu na tragu. Sad ću da ga odvedem sudiji.

Rekao je to tako sigurno kao da se nalazi pred kapijama Dodža, a ne usred pustog Ebilejna, u kome su tog podneva carovale puške Hemionovih momaka.

Erpova priča bila je kratka.

Dve milje ispred Ebilejna, Dvajt Hemion se ulogorio, uveren da je miran od svih potera; poslao je

svoja dva sinovca u grad da izvide kakav je „vazduh“, a ostao je samo sa jednim čovekom uveče, kraj vatre.

Tu ga je Vajat Erp zatekao i razoružao. Kako se sve desilo, Harding je mogao samo da hagađa, jer iz škrtih maršalovih rečenica nije mogao da načini sliku. Verovatno da je Hemion pružio otpor. Tome u prilog govorile su dve masnice na licu, na levoj jagodici i na levom uglu brade.

Maršal Dodž Sitiya doveo je Hemiona u ebilejski zatvor da prenoći, da odmori svog vranca i povede ga vozom prema Laboku.

Ali, još nije znao da je lokomotiva iz Big Springa zakopana blizu Ebilejna, nekoliko jardi ispred pokidanih železničkih šina.

Zbog toga se rešio da zatvorenika povede na konju do železničke stanice koja se nalazila na zapadnom kraju grada. Do nje je morao da prevali možda celu milju, ali će zato imati više šansi da se ukrca, nego da čeka u šerifovoj kancelariji.

— Prokleta žega! — oglasi se Vern Harding, ne znajući više šta bi mogao da kaže svom čuvenom posetiocu.

Nije mu bilo jasno kako je Erp mogao da bude tako đavolski miran.

Oko njega su bili ubice, željne njegove krvi. A on je sedeo za stolom i čekao podne.

Šerif Ebilejna dođe da stalka za puške. Odabrao jednu i poverio magacin; ako je desna ruka bila nesposobna da potegne kolt, na nju

bi mogao da osloni cev puške i da levom povlači obarač.

Osetio je na sebi Vajatov pogled. Čutljivi maršal Dodž Sitiya, sklopio je poklopac svog džepnog sata i ustao.

Telo mu je bilo mišićavo, zategnuto u svakom svom deliću.

Vajat Erp je bio pravi strelac, ali i demon sa pesnicama.

Njegove šake osetili su mnogo banditi između Teksasa i Nebraske. Podelio je na stotine nemilosrdnih udaraca napasnicima i siledžijama.

Pošto je protegao noge, Erp se uputi prema ćelijama ebilejskog zatvora. U jednoj od njih nalazio se Dvajt Hemion, ubica iz Šaunija, Oklahoma.

— Kuda ćete? — upita šerif Harding maršala.

— Vreme je — odgovori Vajat.

Harding uglavi kundak svoje puške pod mišku.

— Nemate ništa protiv da pođem sa vama?

Maršal Dodž Sitiya zastade kraj ulaza u hodnik, odakle su počinjale rešetke ćelija.

— Imam — odgovori. — Ovo je moja briga, ne vaša.

Suvonjavo Hardingovo lice se izduži.

— Već ste me uvalili u brige — obesio je usta u neku vrstu osmeha. — Idemo do kraja.

— Ne — odbi Vajat. — Ja idem sam!

— Meni ne možete naređivati — isprsi se Harding. — Hoću da jednom prođe ovaj pakleni dan. Ne želim da vas nosim na duši...

On skide svežanj ključeva sa klina na ragastovu.

— Vi ćete ipak ostati — dobacio je Erp.

— Ali, vi ne možete da se probijete do železničke stanice, maršale — usprotivio se Harding. — Istina, ruka mi nije baš najbolje, ali mogu da stvorim zbirku puškom...

— I da zaradite kuglu među oči? Nel! To ne mogu da dozvolim!

— Ja ostajem pri svome — zabaci glavu čuvar zakona u Ebilejnu.

— I ja — uzvratil Erp.

I pritom munjevito podiže ruku i pogodi nespretnog Hardinga u bradu.

Ovaj se zaklati i pao bi, da ga Vajat ne prihvati na ruke i odvuče do stola. Tu ga stavi na stolicu, položi obe ruke na sto i na njih postavi šerifovu glavu.

Izgledao je kao da spava.

Maršal ponese ključeve i uđe u hodnik.

VI

Čovek koga su Hamionovi postavili da motri na južni prilaz gradu, zvao se Džimi Kradok.

Imao je stražarsko mesto na zidu srušenog manastira, koga su davno spalili Meksikanci i od njega ostali samo zvonik i deo zida koji gleda prema Kaskado ravnici.

Kradok je sedeo na zidu, senka od šešira padala mu je preko ramena, potpuno skrivajući lice.

Imao je na sebi samo umašćen, prijavu potkošulju, prebačenu preko crnih pantalona.

Opasač načičkan mecima bio mu je prebačen pri dnu potkošulje. U krilu je držao otkočenu pušku, noviji model „henrijevke”.

Znoj mu se slivao ispod kose po leđima i sprema, natapajući tkaninu u više navrata.

Neobrijano lice, žućkaste oči i izborano, preplanulo lice, to je bio Džimi Kradok, jedan od pratilaca Dvajta Hemiona.

Za vrme provedeno na zidu, uspeo je da vrati natrag dve zaprege, četiri kauboja sa ranča „Mamuze”, nekoliko stranaca i kockara. Nije mnogo objašnjavao, posle nekoliko reči obično bi podizao pušku i pucao pred čizme.

Da nije bilo žege, Kradokovo zadovoljstvo bilo bi potpuno.

Njegovo oružje zatvaralo je prilaze gradu sa južne strane.

Šteta što je uživljavanje u tu ulogu moralo da potraje kratko. Jer, braća Hemion, Dvajtovi sinovci, rešili su da Vajata Erpa isteraju ez šerifove kancelarije što pre. Naravno, sve je bilo sračunato s tim da se spase njihov glavešina, zbog koga je maršal Dodž Sitija potegao čak iz Kanzasa.

Džimi Kradok je s gadljivim izrazom odbacio cigaretu, misleći da bi mu sada viski prijalo bolje nego provala oblaka nad Ebilejnom.

Skinuo je šešir, provukao nadlaničnicom preko znojavog lica i ponovo ga stavio na glavu.

Tad je opazio oblak prašine.

Izbrojao je tri jahača. Gonili su konj ubilačkim galopom.

Kradok ispruži noge, zauzeo mes-

to na izbočini zida i proturi cev puške napred. Znoj mu je natapao trepavice, zamagljivao vidik. Nije mogao da se seti da li je pamtio neki topliji dan od ovog. Nešto zbog žege, a više zbog prisustva bandita, ulice Ebilejna podsećale su na napuštenih, avetinjskih gradova Kalifornije, kada su se snovi o zlatu raspršavali u susretu sa gorskim saznanjima da više ga nema ili da ga nikada nije ni bilo na tom mestu...

Konjanici su se približavali nemanjenim tempom.

Kradok je imao lepo mesto za zasedu. Imao je dobar pregled svih koji su dolazili. I svi su mu bili na nišanu kao na dlanu.

On prinese oružje licu, naslanjajući obraz na usijani kundak.

Zatim ga ponovo spusti dole.

Prepoznao je jahače.

Bili su to Hejli Pričard, Kaskado Kid i Melvin Dru.

Nedostajao je Slim Hegen.

Kradok se pokaza ceo na zidu, podigavši ruku s oružjem uvis. Dole, Pričard i njegova dva pratioca zateguše uzde. Bili su posuti prašinom, koja se mešala sa znojem i pravila im lica blatnjavim i lepljivim.

— Čekamo samo vas — pozdravi ih Kradok. Onda mu se usne skupiše. — A Slim? Šta je s njim?

— Ostao je — odgovori Pričard i pljunu u stranu. — Izgleda da su ga ranili.

— Ko, do vraga?

Bandit je slegnuo ramenima.

— Ne znam! Bilo je budala koji

su pucali. Ali, neće skoro stići ovamo, osim ako ne dobiju krila...

— Pasja vrućina — procedio je Kradok i skinuo šešir. — Imate li šta u čuturicama?

— Ni kapi — odgovori Kaskado Kid i promućka jednu, okačenu o sedlo. — Idemo prvo u „Metropolitan“ da okvasimo grla.

— Prokletstvo — opsova je stražar na zidu — usta su mi se osušila! Neka mi Hemionovi pošalju zamenu ili jedno bure sa vodom!

— Naravno, razblaženo viskijem? — začkilji očima Pričard.

Kradok se isceri.

— Podrazumeva se — reče.

Tri jahača podigoše ruke prema šeširima i zabiše mamuze u slabine svojim konjima.

Džimi Kradok ovlaži jezikom usta ali mu to slabo pomože.

Bacio je žudan pogled prema verandi „Metropolitan“ saluna, koji je bio najveći u Ebilejnu. Tamo su se nalazili Peri Pitera i Džomo Lig. Oni su držali u šahu sve goste zatečene tog prepodneva u salunu i s ulaza motrili pravo na vrata šerifove kancelarije.

Međutim, oni su držali u šahu i ceo bar!

Mogli su da piju do mile volje. I da jedu. Možda i da se zabavljaju sa nekom od onih „dama“ koje je „Metropolitan“ imao uveče da zabavljaju goste uz muziku, podižući uvis noge u crnim mrežastim čarapama?

Samo se njemu, Džimiju Kradoku, zalomilo da bude stražar na južnom delu grada.

I to bez ijedne rezervne kapi vode. Šta čekaju braća Hemion?

Da im Vajat Erp donese na rukama svoje koltove i pokloni se gologlav pred njima?

Samo jedan gutljaj, mrmljao je sebi u bradu Džimi Kradok i osvrtao se okolo. Na žalost, u blizini nije bila kuća odakle bi mogao da potražiti vodu.

A da napusti svoje mesto makar i za dva-tri minuta, nije smeo da rizikuje. Pol Hemion bi mu odmah smestio olovo u rebra, ne pitajući za razloge.

Takvi su bili sinovci Dvajta Hemiona, Pol i Bak. Krvožedni i nemilosrdni kao i stric.

S tom razlikom što su bili mlađi i glavačke uletali u opasnosti; ničega se nisu plašili, ničega se nisu libili. Po svaku cenu su želeli da se pročuju kao i Dvajt Hemion. Možda i da ga nadmaše po zlu.

Kradok se ponadao da će se Pričard setiti i doneti mu iz saluna jednu bocu.

Međutim, vreme je odmicalo, a on je sve manje verovao u to.

Malo kasnije video je da iz „Metropolitena“ izlaze tri čoveka.

Bili su to njegovi malopredašnji prijatelji, napadači na voz. Verovatno su dobili raspored za napad na Vajata Erpa. Sva trojica su nosili puške i pognuti pretrčali ulicu u dva pravca. Pričard u jednom, Kid i Dru zajedno u drugom.

Klopka za maršala Dodž Sitijsa bila je spremna.

Psujući, Džimi Kradok zauze svoje mesto na užarenom zidu.

Zatim mu pogled odluta u daljinu, i ukoči se.

Još jedan jahač!

Slim?

Ne, ovaj čovek nije mogao da bude Slim Hegen.

Kradok ponovo podiže svoje olovnoteške noge i oznojenim dlanovima približi kundak „henrijevke“ desnom kuku.

Nije bio raspoložen da sačekuje pitanja stranaca.

Jednostavno će ga sa dva metka oduvati od prilaza gradu i tako olakšati svom jedu.

On zauze mesto kraj izbočine.

Jahač je dolazio polako. Ždrebac pod njim je ravnomernim hodom prelazio preko tvrdog, skorelog terena, na koji su vetrovi nanosili pesak i sasušeno šiblje tamariske.

Bio je to čudan čovek, pomisli Kradok.

Imao je tamno odelo i bleštavobelu košulju. Dugi krajevi kaputa padali su mu skoro do samih čizama u uzengijama. Lice mu je prekrivala podnevna senka.

Razbojnik sačeka da se jahač približi na tačno odstojanje gde je bio siguran da će ga pogoditi ako pokuša da se suprotstavi.

Utom šarac podiže glavu kao da njuši vazduh.

Kradokov prst na obaraču se grči.

Jahač ispruži ruku i dohvati čuturicu sa sedla. Laganim pokretom je skidao čep i potegao dobrih pet-šest gutljaja iz nje.

Istovremeno, butinama je lako stegao konja i poterao napred.

Kradokov prst se opusti.

Čuturica sa vodom raširila mu je zenice i još više ga sagorela žedu. Pakao!

Stranac je zatim deo tečnosti iz-

ručio na maramicu i njome obrisao lice!

Sad je bio skoro pod njim.

— Stanil! — zakrešta Kradok i nanišani.

Jahač je stao, kao ukopan.

— Zabranjeno je ući u grad — opomenu ga stražar, ne odvajajući kundak ispod miške. Nešto mu se nije dopalo na strancu. Džimi Kradok nije bio neka bistra glava, ali instikt ga je služio provereno dobro u trenucima kada se slutila opasnost.

Kako jahač nije ništa rekao, bandit kleče na levo koleno.

— Polako zatvori tu čuturicu — dobaci.

Čovek posluša.

— Sad polako baci ovamo — nastavi Kradok. — I budi miran. Imam nervozne prste...

Stranač odbaci čuturicu od sebe prema Kradoku.

Razbojnik je prihvati levom slobodnom rukom, dok je desnom držao pušku. Ipak, morao je malo da cev skrene ustranu da bi prihvatio bačeni predmet.

Nije uopšte mogao da shvati kako je čovek na konju mogao da izvuče svoje oružje!

Nebesa!

Dok je trepnuo, niklovana cev teškog kolta bila je uperena u njega!

Džimi Kradok je pretrnuo od izne nadnog straha.

Nije to bio strah od revolvera, koliko od Pola Hemiona. Ako taj bude saznao kako ga je „prešao” jedan običan, kicoški odeven čova, probušice mu kožu na šest mesta!

Razbojnik je za trenutak ostao skamenjen. Klečao je, s čuturicom u levoj i puškom u desnoj duci.

Trebalo je samo malo pomeriti cev ulevo i opaliti!

Samo, da li će biti siguran pogodak? Jednom rukom nikad nije pucao.

Prokleta voda!

— Polako raširi prste — čuo je ledeni glas ispod sebe i odjednom saznao da će to morati da učini.

Šansi nije bilo.

Strančeva ruka bila je mirna, nemilosrdno tačno uperena u njegovo čelo.

A pogled? Kao da mu je kočio udove i oduzimao dah.

— Hajde! Ili više voliš da grobar ima posla? — upitao je čovek i počeo da povlači oroz.

Džimi Kradok rastvori šaku i puška pade na ivicu zida, a odatle u prašinu pred šarčeva kopita.

— Sad i opasač.

Kradok se uspravi.

Bacio je očajnički pogled prema salunu; ali, sa te strane niko nije dolazio prema njemu. Bio je prosto zaboravljen.

Mučilo ga je i pitanje šta ovaj stranac traži u Ebilejnu. Da li je saznao za šerifa Vajata Erpa i došao da mu pomogne? Ili, jednostavno nije trpeo da mu neko preti, oružjem bez razloga?

U svakom slučaju, Kradok je pogrešio što je bio žedniji nego obazriviji.

Njegova šaka se nadnese nad dršku kolta.

Rizikovati ili...?

Ali, glas jahača ga je odmah oslobodio dileme:

— Sa dva prsta, burazeru; I požuri... Prst mi klizi.

Razbojnik posluša. Dohvatio je vrškom prstiju kundak svog revolvera i bacio dole. Oružje se prekri žučkastom prašinom, uz samu pušku.

— Sad popij vodu! — dobaci.

Kradok razrogači oči.

Iako ga je sve ovo zbunilo, grčevito se dokopao čuturice i počeo da pije.

Osećao je da mu se vraća snaga, da mu se glava razbistruje i raspoloženje vraća.

Kad je utolio žeđ, zatvorio je čuturicu i bacio prema nepoznatom.

— Sad skoči dole — naredi mu ovaj oštro.

Izgleda da stranac nije bio mnogo razgovorljiv. Uostalom, zašto bi? Imao je revolver u ruci i sigurno bi ga valjano upotrebio na svaki njegov nesmotren pokret.

Odlepio se od zida, u nameri da pri padu zakači jahača i obori na zemlju.

Ali, ovaj kao da je čitao njegove misli.

Šarac se poslušno izmakao i Kradokovo tel ozaseče vazduh, uskovitlavši pri padu čitav oblak prašine.

Džimi Kradok nije stigao ni da otvori oči i isplijune zemlju iz usta, a dobio je žestok udarac u potiljak. Kao da se ceo zid bivšeg manastira srušio na njega.

Dok Holidej, jer on je to, naravno, bio, sjaha i pokupi razbojnikovo oružje.

Odbacio ga je daleko od sebe perma zvoniku, u krčljivo šipražje. Potom je i onesvešćenog Kradoka smestio uza zid, natukavši mu šešir na čelo da ga ne ubije sunčanica.

Onda se vinuo u sedlo i krenuo ulicom.

Prema „Metropoliten” salunu. Tamo su se već nalazila dva Hemionova čoveka: Džomo Lig i Peri Pitera.

Kad se sve sabere, bilo ih je dva manje. Slim Hegen je ostao u rukama putnika u vozu, a Džimi Kradok će mirno prespavati dolazak paklenog strelca u osinje gnezdo zvano Ebilejn.

VII

Maršal iz Dodža je zastao pred čelijom u kojoj se nalazio Dvajt Hemion. Pogledi oba čoveka su se ukrstila: jedan je plamteo hladnim odsajjem, drugi je goreo u mržnji.

Obe šake zloglasnog bandita nalazile su se obavijene oko šipki.

Kad su se vrata hodnika otvorila, njegove oči bljesnuše nadom.

Međutim, prepoznao je figuru Vajata Erpa i sjaj u zenicama brzo ugasnu. Sada se ogledao samo tamni titraj gneva i besa.

— Da krenemo, Hemione? — predloži Vajat, zvečnuvši ključevima.

— Slažem se, Erpe — prihvati razbojnik hrapavim glasom. — Smučilo mi se da te gledam. A i oni napolju jedva čekaju da se pokažeš.

Masnice na Hemionovom licu postale su modrije i manje. To su bile posledice njegovog opiranja hapšenju.

Na rukama je imao lisice.

— Hoćeš li mi ovo skinuti? —
podigao je Hemion ruke.

— Kad budeš seo u voz — odgo-
vori Vajat.

Razbojnik se isceri.

— Ti si lud, Erpe! — dobacio mu
je, odmakavši se od rešetki čelije.
— Tvoja šansa da preživiš je moje
puštanje na slobodu. Nikada nećeš
stići do železničke stanice...

— Stići ću!

Hemion se ponovo približi šipka-
ma.

— Pa, i da stigneš — cerio se
dalje — nikada nećeš sačekati voz.
On je ostao deset milja ispred gra-
da. Pokidane su mu šine.

Maršal ga pogleda mirno.

— Sačekaću dok oprave — izusti.

— Ali dok čekaš, devet mojih
momaka biće ti na vratu. Niko neće
videti tvoju značku, već samo tvoja
leđa.

— To znam — klimnu ovaj gla-
vom. — Drukčije i ne možeš da
ubiješ čoveka, Hemione, osim s le-
đa.

— Prokleta policijsko njuškalo!
— planu bandit. — Zbog onog niš-
ljivog trgovčića potegao si čak u
Teksas? Misliš da mi je bila stalo
do onih deset hiljada dolara što sam
uzeo?

Vajat se podboči.

— Možda si imao druge razloge?
— upita.

— Naravno da jesam — iskezi
se Hemion. — Reks Rupert je moj
rodak!

Maršal nabra obrve.

— Ti ćeš svašta da izmisliš, čo-
veče! — dobaci.

— Možeš to da čuješ, pre nego
što te moji ljudi raznesu kuršumi-
ma! Reks Rupert je sin moga oca,
ali ne moje majke. Mi smo braća po
ocu, ako si čuo za to?

Erp ne reče ništa.

Razbojnik nastavi:

— Moja majka je umrla kad sam
imao dvanaest godina, a otac je do-
veo drugu. Ta druga je rodila Ru-
perta. Da ti ne pričam da sam joj
stalno smetao? Godine su prošle, a
ja sam se otisnuo rano u svet. Ni-
sam bio svetac kao moj polubrat.
To se znalo i u Šauniju. Ali, mene
je bilo briga za to...

— Mnogo si se rasplakao, Hemio-
ne — prekide ga Vajat. — Ti si
ubio čoveka i to je jedina prava či-
njenica. Ostalo je samo priča za po-
rotu.

— Ubio bih ga svaki put kad bih
ga video — cerio se razbojnik. —
Otac je ostavio sve njemu, a meni
jedan mali deo, jedan prokleti posed
uz Nort Kanadien. I sve je to Ru-
pert prodao i zadržao za sebe. Po-
begao je u Dodž, misleći da će ga
prisustvo velikog maršala sačuvati
od moje osвете.

— Hoćeš da kažeš da se on i ne
zove Rupert?

— Ili se ja ne zovem Hemion? —
zacereka se ovaj. — To ti pogađaj,
Erpe!

— Meni je svejedno kako se ustva-
ri zoveš — slegnuo je ramenima Va-
jat. — Imaš li još nešto na duši?
Podne je. Tvoji su sinovci nestrpљи-
vi.

Dvajt Hemion mračno odmeri hladnokrvnog policajca.

U dubini duše on mu se divio, ali ga je više od toga mrzeo i proklinjao.

— Imao sam još jednog brata od prve majke — rekao je šupljim glasom. — Njega je otac oterao čim je sa stola ukrao jabuku. Bio je mlađi od mene. Umro je od neke zarazne bolesti u karavanu za Maskvero. Dva mališana je zavetovao meni da ih ja čuvam i vaspitavam.

— Dobro si ih vaspitao — primeti Erp.

Hemionove oči bljesnuše.

— I jesam — rekao je. — Kad su se zamomčili, poslao sam ih u Dodž kod Reksa, da im da nešto od mog dela, ili da im nađe pravi posao. A on? On ih je oterao kao pse! Tada su imali samo šesnaest godina.

— Ni to nije razlog da Reks Rupert umre — reče Vajat.

— Možda i ne bi umro da se nije otimao — cerio se Hemion. — Kad je video da njegov novac prelazi u moje ruke, postao je odjednom hrabar i potegao pušku sa zida... Zamisli, maršale, ja uzimam SVOJ novac, a on hoće da me ubije?

— Naslušao sam te se — prekide ga Erp. — Hajdemo!

Dvajt Hemion je bio krupan čovek, u godinama koje je teško odrediti kod ljudi koji su uglavnom u sedlu.

Kratka, ponegde proseda brada, pokrivala mu je dobar deo lica. Imao je zelene oči, guste obrve i nisko čelo. Kosu je retko kresao, pa

mu je padala preko prljavog okovratnika džempera od grube vune.

Nosio je samo taj džemper i izgužvane, na stražnjici i kolenima „usijane“, postalone od debelog somota. Široki opasač sa praznom futrolom često je nehotice dodirivao, sa žaljenjem utvrđujući da je prazan kad god bi zatečen u nekoj misli pobesneo i mašio se oružja...

Hemion se užasavao zatvora; u njemu je podsećao na zauzdanog tigra, koji preti da skokom svog mišićavog tela razbije šipke i jurne u slobodu.

Bio je to snažan čovek, surov i ne milosrdan, bestidan i bezosećajan.

Čovek kakvima sudbina tako, ponekad, odredi onaj krivi put i sve više ga uvaljuje u blato.

Ljudi bi kazali: „rodio se takav“.

A on bi odgovorio: „ljudi su me takvim načinili“.

Možda je istina negde na sredini.

Dvajt Hemion je malo govorio o svojoj prošlosti, ali je zato mnogo jahao i mnogo pucao.

Jahao je kao peščana oluja, praćen svojim sinovcima blizancima i četom odabranih momaka. Kratko vreme sarađivao je sa Prustom Blezokom sve dok ovoga nije spetljao. Dok Holidej u Kenjon Sitiju, u salunu „Pekos“.

Kad je čuo da Blezoku nije pomogao ni njegov „sketergan“, skraćena puška sa dve cevi i velikim kundakom, jednostavno se zakleo da će otada jahati sam.

U poslednje vreme na severu je postalo vruće za kopita njegovog konja.

Krenuo je na jug, u Teksas.

Tu je trebalo da pokupi najveći deo plena i prebaci se u Meksiko.

Međutim, imao je nesreću da iskušava sudbinu u gradu kome je čuvar zakona bio Vajat Erp.

— Ne plašiš se, maršale? — upitao je Hemion dok je Erp otključavao ćeliju.

— Mene ne čeka konopac već tebe — suvo uzvratila ovaj.

— Ja sam, daleko od konopca Erpe — smeškao se Hemion. — Tebe čeka olovo. Mogu panamet da ti kažem odakle te sve vrebaju?

— Nije potrebno. Ti si kraj mene.

Hemionovo zenice se suziše.

— Biću ti štit, ha?

— Tako nekako!

— Ali te ne mogu štititi sa svih strana. Oni će te pratiti.

— Videćemo!

Dok su prolazili, razbojnik okrznu pogledom šerifa Verna Haringa koji je ležao glavom na rukama, za svojim stolom.

— To liči na Erpa — progundala Hemion. — Udario si ga da ti ne bi pomagao, ha?

— Kreni već jednom. Zašto oklevaš? Misliš da će te ubiti čim se pojaviš?

Razbojnikovo lice se prvi put izdužilo.

— Mogao bih im doviknuti da ne pucaju — predloži Hemion.

— To je tvoja brig, ne moja.

— Ne bih želeo da momci budu brzopleti — ponovo se iscerio razbojnik. — Ako mene odmah ubiju, onda si i ti gotov, ha?

Erpova šaka pade na kundak „bentlajn specijala”.

Bilo je to strašno oružje u njegovim rukama. Duga cev koja je pogadala precizno cilj u koji bi se maršal zagledao. Hemion nije želeo da se nalazi preko puta takvog revolvera.

— Izgleda da je pakao napolju — promrmlja razbojnik, dok je maršal podizao rezu s ulaznih vrata.

VIII

Gosti „Metropolitan” saluna koji su sedeli pored velikih prozora mogli su lepo da vide raspored Hemionovih ljudi. Gomila opasača stajala je na kraju dugačkog šanka. Svi su bili razoružani i nikome, izgleda, nije padalo na pamet da se buni.

Pol Hemion se nalazio ispred saluna, iza stuba.

Njegov brat, Bak, bio je s druge strane.

Hejli Pričard je zauzeo krov Luterove taverne, na kome se u početku nalazio Džomo Lig.

Kaskado Kid i Melvin Dru bili su šćućureni iza velikog pojila i pumpe za vodu. Podne je prevajivalo i senka je počela da ih zahvata po licu.

Građani Ebilejna, zatečeni u salunu, morali su da se prisete da se nešto slično ovome desilo ranije, kada su Kas Hoster i Pat Džekson terorizali i salun i grad.

U to vreme, vlasnik je bio Bob Halverson.

Šada se ponavljalo. Bilo je, istina,

drugo vreme, drugi ljudi, ali ista vrsta, ista opasnost.

Nov vlasnik, Martin Piper, sa zebnjom je iščekivao rasplet. Veliki kristalni luster stalno je zapinjao za oko dvojici bandita u salunu. Malo je nedostajala pa da počnu da ga rešetaju.

Džomo Lig je bio mršav, asketskog lica, bledunjave kože. Tipičan revolveraš koji osim kolta i sedla ništa teže nije dizao u životu.

Nosio je crnu košulju sa belim prugama, crn prsluk i tamnoljubičaste pantalone.

Imao je dva kolta sa strane bedara.

Obe drške bile su izlizane od silnog povlačenja.

Stajao je naslonjen levim laktom na šank. Ispred njega se nalazila čaša sa mlekom. Piće koje izaziva podsmeh u svakoj krčmi. Pile su ga ili mamine maze ili ljudi kojima je bistra glava bila isto tako potrebna koliko i brzina ruku.

U ove poslednje spadao je Džomo Lig.

Njegov partner zvao se Peri Pitters.

Dok je Lig uglavnom ćutao, Pitters je umeo da brblja i onda kada je to bilo najmanje potrebno.

Bio je omalen, sa velikim trbuhom u koji je neprestano trpao nešto od jela. Trenutno je žvakao komad suve govedine. Nije pio, nije pušio, ali je voleo da juri barske devojke. U „Metropolitenu“, srećom po njih, nije bilo nijedne. „Dame“ su dolazile na posao tek kasno po-

podne, a stanovale su u pansionu go spođe Hert.

Pitters se oblačio aljkavo i neuredno, retko se kupao pa je miris ba-lege, prašine i trava sa sebe terao velikim količinama jeftine kolonjske vode.

Na glavi je imao vuneni šešir povrnutog oboda. Oštra, prava kosa boje ustajale slame, štrčala je oko ušiju. Lice oblika punog meseca ispunjavala su dva sitna oka, prćast nos i debela usta koja su neprestano žvakala.

Opasač mu je stajao ispod stomaka, na poslednjoj kopči. Pa i pored toga malo ga je stezao. U futroli mu se nalazio kolt „bizli“.

Džomo Lig je skrnuo još jedan gutljaj mleka i odložio čašu.

Ljudi za stolovima su mogli samo malo da pokreću glave. Bilo ih je, možda, desetak. Oni kraj prozora imali su tu sreću da vide pustu ulicu i siluete razbojnika.

Videla su se i vrata Hardingove kancelarije.

Kada se ona budu otvorila, to će biti možda prvi znak za bitku.

Vajat Erp neće imati tako đavol-sku sreću da se izvuče iz ovog obra-ruča.

Verovatno nije ni računao da se oko Dvajta Hemiona nalazi toliko njegovih momaka. Niko mu nije mogao pomoći. Harding je bio ranjen, njegova dva pomoćnika ležala su svezana u Dondijevoj konjušnici. Bili su to mladi, ambiciozni ljudi, ali nedovoljno iskusni.

Naseli su na najobičniji trik: u salunu je Peri Pitters izazivao sva-

đu, a oni su krenuli da ga strpaju iza rešetaka. Tada su im za leđa prišli Džomo Lig i Bak Hemion. Ostalo je bilo lako.

Harding je u to vreme bio u kancelariji sa Vajatom.

Kasno je primetio da mu odvođe pomoćnike. Ulica je iznenada opustela, a zatim su počeli da je preplavljuju koraci Hemionovih pajtaša.

Džomo Lig je krenuo na krov Luterove taverne, a Harding je izleteo da ga vrati. Međutim, bljednjav revolveraš mu je smrskao šaku.

Posle toga Pol Hemion je doviknuo da im je potreban stric, sa živim ili mrtvim Vajatom Erpom, sve jedno. Doviknuli su da će ubiti svakoga ko pokuša da pomogne Hardingu.

Da bi potvrdili svoje reči, zasuli su mecima nekoliko obližnjih prozora.

I onda je nastalo čekanje.

Vlasnik „Metropolitan” saluna, Martin Piper, računao je da će eventualna pucnjava mimoći staklariju u njegovom lokalu.

U želji da pomognu svom vođi, razbojnici su čak zaboravili na mogućnost da opljačkaju banku.

Uostalom, još su ih samo minuti delili od konačnog ishoda.

Ili će im Vajat Erp predati zatvorenika, ili će otići u pakao!

Trećeg nije moglo da bude.

Pusta je bila ulica Ebilejna tog podneva.

Čovek iz Džordžije je poznavao sve ove kuće kraj kojih je prolazio. Poznavao je krčme, banku, šerifovu kancelariju.

Bili su to vreli dani koje je ovde proživio. Dani koje neće zaboraviti.

Ulica je pred njim ležala kao izumrla.

S desne strane bila je zatvorena berbernica.

Na prozorima kuća navučene zavese. I poneko lice koje ga je pratilo nemim pogledom.

A u „Metropolitan” salunu su Džomo Lig i Peri Piteri privodili kraju svoj kratkotrajni boravak u čuvenoj ebilejnskoj krčmi.

Piterovu pažnju naročito je privlačio ćutljivi momak u uglu.

Sedeo je pogrbljen nad čašom viskija koju je beskrajno dugo i odsutno ispijao.

Na sebi je imao pamučnu kockastu košulju crvene boje i plave pantalone od platna. Na nogama prašnjave čizme, na glavi šešir bele boje i širokog oboda. Iako je sve bilo izrađeno od prvoklasnog materijala, očigledno da im je vlasnik malo poklanjao pažnje: sve je bilo zapušteno, prljavo i zgušavano.

Za sve vreme dok su se nalazili u salunu i bahato naređivali gostima kako da se ponašaju, momak je mirno podnosio njihovu viku i pretnje.

Dok su ostale razoružavali, on je mogao da ispija svoje piće nedinut. Uopšte nije imao upasac ni bilo šta na sebi što liči na oružje.

Dok su ostali na svojim licima iskazivali strah, zebnju i napetost, on je nezainteresovano buljio oko sebe.

A izgledalo je da nije glup.

Ne, nikako nije izgledao glup, zaključivao je Peri Piteri.

Pod stolom je držao prekrštene svoje duge snažne noge, a s rukama nije znao šta će, osim da ih drži na stolu, sklopljene oko čaše. Imao je velike šake, ali ne grube.

Peri Pipers ga je osmatrao sve pažljivije.

Imao je plavu kosu, dugu, pri dnu zamršenu. Koža mu je bila preplanula, nos malo povijen, brada zaobljena. To lice nije moglo da pripada nekoj skitnici ili bitangi, pa, ni običnom kauboju.

Peri Pipers se mogao zakleti da je momak neki tatin sin koji se otisnuo u svet željan avantura, a brzo došao do zaključka da u njemu nije onako kako je zamišljao.

— Gde buljiš sve vreme? — trže ga Ligov piskutav glas.

Pipers otkinu novo parče govedine i stavi u zube.

— Ubijam vreme — reče. — Ako onaj prokleti šerif uskoro ne izađe sa Dvajtom, predlažem da zapalimo ovu štalu koju nazivaju salun. Šta ti misliš o tome, Džomo?

Martin Piper pretrnu.

Razbojnik je mogao da ovo izrekne kao šalu, ali, mogao je i da ostvari ideju.

Njima je izgleda bivalo sve dosadnije.

Niko im nije pružao otpor, niko im nije želeo ni na senku da stane. A oni opet, sa svoje strane, izbegavali su gužvu bar dok braća Hemion ne sprovedu u delo svoju zamisao.

Džomo Lig nije bio raspoložen za razgovore, pa se Pipers uputi prema stolu u uglu.

Momak u crvenoj, kariranoj ko-

šulji i ne pogleda u stranca koji je seo preko puta.

Bandit se zavalio na naslon i prekrsti ruke preko svog velikog trbuha.

— Kako se zoveš? — upitao je, žvaćući meso.

Plavokosi momak podiže oči sa čaše. Bio je to mutan, neodređen pogled.

— Lefberi — reče. — Roj Lefberi.

Pipers izbaci pljuvačku kroz levi kraj usta.

— Lefberi? — rekao je podižući obrve. — Koja ti je to prokleta uštva nadenula takvo smešno ime?

— Sam sam ga nadenuo — kazao je momak i ponovo spustio pogled pred sebe.

Pipers se namršti.

— Zavitlavaš me? — reče, a u glasu mu izbi jargost. — Nisam čuo da je neko sam sebi dao ime.

— Pročitao sam ga usput na jednom nadgrobnom kamenu... i tako sam se prozvaao.

Izgledalo je da momak govori istinu.

Pa ipak, zvučalo je šašavo!

Pipers skrenu pogled prema Ligu, ali ovaj je i dalje zurio na ulicu. Njega nisu interesovale Pipersove brbljarije ni započeti razgovor.

— Odakle si? — javi se ponovo Pipers. — Ili možda ni u to nisi siguran?

Lefberi klimnu glavom.

— Šta to znači? — skupi usta Pipers. — Ne znaš odakle si?

— Ne znam... Osvestio sam se u

vozu, iz Big Springa pre tri dana i ničega se ne sećam.

Ponovo je razbojnik bio na mukama.

Momak je odgovarao vrlo jednostavno i sigurno nije imao tri čiste da ga zavatlava. To mora da je bila sušta istina.

Piters se kucnu prstom po čelu.

— Tu ti nešto nije u redu, zar ne?

— Mislim da ste u pravu — složi se Lefberi. — Sećam se samo događaja od poslednja tri dana. Sve ostalo je magla...

— Magla? Ja bih to nazvao drukčije...

— Recite?

— Ja mislim da si ti blesav! — isceri se Piters i ponovo zavalj na stolicu. — Ne nosiš oružje? Ne umeš da pucaš?

Lefberi sleže ramenima.

— Nemam pojma — rekao je. — Ničega se ne sećam.

— Sećaš li se kad si imao deset dolara u džepu?

Lefberi odmahnu glavom.

Pitersu se učini da u mladićevim očima za trenutak nestaje ravnodušnosti i iskri prkos. Onda i to brzo nestaje i mutan pogled ponovo noćiva na razbojnikovom debeljuškastom, mrasećem licu.

— Čime ćeš platiti taj viski? — pokaza Piters na čašu ispred Lefberija.

— Imam za toliko.

— Ukrao si?

— Zaradio sam kod mister Pipera — i on pokaza prema vlasniku saluna. — Čisti osam pod i prao posuđe.

Piters napući usta u prezrivu grimasu.

— To nije za tebe — reče posle kraćeg ćutanja. — Ti si snažan, zdrav... a mislim da si vičan i oružju. Da se kladimo?

— Ne sećam se da sam se ikada kladio.

— Čuj, drugar? Zašto ne dođeš kod nas?

Lefberi podiže obrve. Ponuda je bila neočekivana i pomalo neobjašnjiva. Ili se on pravio da ne razume.

— Kod vas?

— Naravno! Pošto se ničega ne sećaš, možeš da počneš nov život kod Dvajta Hemiona. Istina, dosta jašemo i dosta olova trošimo, ali uvek imamo para. I uvek smo poštovani. Pogledaj! Ima li u ovom salunu, u ovom gradu, nekoga ko bi drznuo da nas uvredi? Nema! Zar to nije lepo? Gde god se pojaviš, gde god čuju da dolazi Hemion i njegova družina, ljudi se zatvaraju, a banke samo što ne iznose svoje kase na ulice...

— Ne lupetaj, Peri! — preseče ga Džomo Lig.

Piters se zakikota.

— Zar nije lepa ponuda? On može da dođe na mesto Slima Hegena. Njega će već pobjesti mrak kad mi odemo. Dakle, hoćeš li s nama, a?

Roj Lefberi kao da je birao reči za odgovor. Polako je prevaleo preko jezika negativan odgovor:

— Ne, ne bih...

— Zašto? — naroguši se Piters.
— Ne svidamo ti se? Da ne osećaš

da si u dubini duše pošten? Ako se ničega ne sećaš, ko zna... možda si šerif. — Dograbio ga je za košulju. — Ovo na tebi je od najboljeg materijala, ja to znam. Sigurno nisi nosio kao kravar igi grobar? Jesi li pokušao da mučneš glavom i setiš se bilo čega?

Ljudi okolo su nemo pratili Piter-sovu govoranciju.

Kada je razbojnik pustio Lefberijevu košulju, ovaj se malo odmače i dlanom poravna izgužvani deo. Bio je to mahinalan, instinktivan pokret. Čovek urođene aljkavosti to nikada ne bi učinio.

— Nećeš sa nama? — iskezi se PTERS.

— Hteo bih da se setim ko sam — odgovorio je mladić. — To mi ne da mira.

I on se pipnu za jedno mesto na glavi, zgrčivši pri tome lice.

— Udarili su te, a? — podsmehnu se PTERS. — Čuo sam da su nekog Majka Lergoka tresnuli po glavi i sasvim je izgubio pamćenje. Nije poznao ni rođenog oca!

Lefberi zagleda svoje šake, kao da ih prvi put vidi. Osetio je da u njima ima snage, ali nije imao pojma radi čega bi je upotrebio.

Drski razbojnik preko puta njega terio mu se u lice, sprdajući se s njegovom zlom sudbinom.

Međutim, momak je brinuo veče brige nego što su ih imali građani Ebilejna, pa i sam maršal iz Dodža.

Ono čega se sećao bila su samo poslednja tri dana.

To je bila njegova prošlost.

Kako se zvao? Odakle je? Otkuda u vozu, sa ranom na glavi?

Na ta pitanja morao je da nađe odgovor.

A odgovor se sigurno nije nalazio u ovom utihlom gradu.

Bio je bez prebijene pare u džepu. Bez imena. Bez ijedne srede misli; na koju stranu da krene? Prema Big Springu?

Da, možda će to biti dobro za početak. U tom vozu se i našao, u vagonu za konje, ututkan u slamu koja je mirisala na balegu.

— Ako se predomisliš — čuo je PTERSov glas — možeš da nam se pridružiš odmah. Čim maršala pošaljemo u pakao, imamo za tebe slobodno sedlo. Daćemo ti i novo ime. Recimo... Blu? Sikret Blu? Tajanstveni Plavi?

I posle tih reči se zacereka.

Lefberi protrlja prstima čelo. Glava ga je bolela od naprezanja. Kad bi mogao bilo čega da se seti. Nekog imena, obeležja, slike grada, ljudi, žena... Bilo čega!

— Šta kažeš na to? — unese mu se PTERS u lice.

— Ništa — promrmljao je mladić. — Nisam vas ni slušao...

Razbojnik zausti da mu saspe neku kletvu, kada mu pogled odluta na ulaz saluna.

Nebesa!

Prestao je i da žvaće.

Skrenuo je pogled prema Džomo Ligu, i on je stajao zategnut i iznenađen pojavom novog stranca u kućmi.

Iznikao je kao iz zemlje, poput aveti.

Sav u crnom, vitak, visok, sa dve drške koltova na bokovima kao dve grabljive kandže.

Svetlost užarenog dana udarala mu je u leđa i činila ga još tamnijim i zagonetnijim.

Peri Pitera podiže sa stolice svoje zamašno telo. Ruka mu se približi opasaču.

Na drugoj strani, Džomo Lig se odvoji od šanka i raskreči noge.

Ljudi pognuše glave.

Činilo se kao da je na vrata „Metropoliten” saluna zakucala smrt.

A tako je nekako i bilo kada se pojavljivao legendarni strelac, čovek iz Džordžije.

IX

Košunjavi revolveraš opusti ramena i podsmešljivim izrazom dočeka novo lice u salunu.

Zatim mu osmeh lagano zamre.

Ako je stranac dojahao odnekud, morao je da prođe pored Džimija Kradoka. A Kradoku je naloženo da nikoga ne pušta u Ebilejn.

Nikoga!

Dok Holidej zakorači unutra, lako zabacivši peševe svog dugog kaputa iza šaka.

— Kako si prošao, stranče? — oslovi ga Lig, suzdržavajući gnev.

Oči mu bljesnuše opasnim sjajem. Ali, sve to ugasnu kad se po njima preli led Holidejevih zenica.

— Džomo te pitao kako si prošao pored manastirskog zida? — ustremi se sada i Piter. — Odakle dolaziš? Kako se zoveš? Jesi li rešio da ovde ostaviš kosti?

Kockar skrenu pogled svojih le-

denoplavih očiju prema naduvenom razbojniku.

Kao da sam čuo mukanje bika — reče.

Pitera preblede.

Džomo Lig je odjednom spoznao da je pred njima čovek plemenitiji od kova od njih dvojice.

U stvari, bio je svestan da su mu nedorasli. Nije umeo to da objasniti, kao što nije umeo ni da se obuzda. Svoje sumnje uvek je proveravao, i obično je to bilo na štetu drugih.

Holidej prođe pored gomile složenih opasača i koltova. Vlasnik saluna uhvati njegov pogled.

— Bar ne radi? — upita Džordžijanac.

— Ne radi — umesto krčmara odgovori Lig. — Ima samo mleka. Hoćeš jednu čašu?

Holidej mirno izvuče cigaretu iz pozlaćene tabakere.

Osetio je na sebi mnoge poglede.

Naslonio se leđima na šank. Preko, na ulici, video je rame Pola Hamiona iza levog stuba verande.

Niko ga nije opazio kad je ušao.

Svog šarca je ostavio na početku ulice i zašao salunu s druge strane. Poznavao je on „Metropoliten” još iz vremena kada su mu vlasnici bili Bob Halverson i Teri Belsom.

Poslednji put bio je kad je ljudima zagorčao život Bert Kinkejd, predstavivši se kao sveštenik Troj Klark. Bilo je to u avgustu, isto ovako toplom, sušnom vremenu; sudbina je navela čoveka iz Džordžije u grad iz koga je, pre toga, is-

praćen nekoliko puta s kletvama i prezirom.

On, koji je za te iste ljude stavljao život na kocku i potezao koltove u ime njihovog mira i zakona.

— Jesi li čuo, Džomo? — dobacio je Pitera. — Nazvao me bikom. Da nije lud?

— Nije — odgovori Lig.

— Imam ovde jednog ludaka — pokaza razbojnik prema Lefberiju. — Tvrdi da se ničega ne seća, ni imena, ni odakle je, ničega... Da mu ovaj gradski kicoš nije brat?

— Mnogo je ćutljiv — primeti Lig, odmeravajući drške kočkarevih „linkolna” s izvesnim poštovanjem. — Možda će nam reći kako je prošao pored Kradoka?

— Da pozovem Pola? — predloži Pitera.

— Ne — odbi Lig. — On će nam sam reći. Zar ne, stranče?

Holidej povuče duboko prvi dim cigarete. Začudo, nije izgledao ni umoran ni znojav. Kao da je izišao iz sobe, a ne ispod usijanog teksaškog neba.

— Ako mislite na onog momka u potkošulji — najzad se javi kockar — on spava.

— Ubio si ga? — trže se Pitera.

— Mislim da pati od sunčanice.

Razbojnici izmenjaše poglede.

— Lažeš — dobacio je Lig. — Kradok nije budala! Šta si učinio s njim? I šta tražiš ovde? Ovo je nezdravo mesto za strance.

— Ne razgovaraj s njim — prekide ga Pitera — već mu oduzmi oružje. Možda je maršalov prijatelj? I zašto oklevaš? Prosto da te čovek

ne prepozna, Džomo! Pomisliću još da si se uplašio...

— Umukni budalo!

— Pametno — primeti kockar. —

Ovo je salun za piće i muziku, a ne za rikanje goveda.

Peri Pitera preblede po drugi put.

— Ubiću ga! — zaurlao je i posegao za koltom.

Džomo Lig je prihvatio Piteraov poziv.

Stranac je bio opasan, opasniji nego što je debeljuškasti bandit mogao da zamisli.

A to je značilo da može da upropasti plan oko oslobađanja Dvajta Hemiona ako mu padne na pamet da se umeša.

Džomo Lig je nosio dva revolvera.

Levi mu je više služio da zaplaši protivnika, jer je desnim baratao onako kako je trebalo da barata rasni revolveraš.

Ali, tog dana, namerio se na nekog mnogo boljeg.

Dok Holidej je potezao oba kolta istovremeno, istom brzinom, istim potezom.

Obe ruke delovale su kao jedna.

Munjevito, propraćene lakim šumom kroz vazduh, kratkim tarenjem o peševe kapa, i niklovane cevi su, tako, zbrisale sve dileme razbojnika.

Zaprepašćeni Peri Pitera je zurio u cev kao začaran.

Što se tiče Džomoe Liga, on je jednostavno raširio prste i dozvolio da mu koltovi skliznu natrag. Sudbinu iskušavaju samo glupaci.

A to je, zapravo, hteo da učini Pitera.

Nije mogao da se pomiri s tim da ga neko pretekne, i to pred gomilom svedoka, iza leđa Pola i Baka Hemiona kod kojih je uživao poverenje.

Stranac nije pucao.

Činilo se da nema nameru da zvuikom razbije tišinu vrelog podneva.

Peri Pitera je pozeleneo od srdžbe i zgrabio dršku svog „bizlija“.

Kockar je čekao.

Bandit nije mario za opominjući pogled u crno odevenog stranca. Naseo je sopstvenom uverenju da je brz.

Bacio se u stranu, podigavši ruku u visinu protivnika.

Narandžasti plamen kao da je okupao desnu kockarevu šaku.

Kugla je pogodila Piteraov „bizli“ i odbacila uvis!

Razbojnik, koji se bacao u stranu da izbegne eventualni hitac, posrnuo je preko Lefberijevog stola i sručio se na pod psujući.

Džomo Lig je malo podigao šake uvis.

Bio je to znak da nema nameru da iskušava sreću.

Ljudi u salunu nisu verovali očima.

Bio je dovoljan samo jedan čovek, jedan stranac, i da nestane čarolije koja se cvala Hemion. Njegovi ljudi bili su razoružani u jednom dahu.

I činilo se, sada, da su sićušniji od njih. Mnogo sićušniji nego što su bili, oni, kad su im oduzimali opasače.

Pol Hemion je čuo pucanj iza sebe, ali je pretpostavljao da njegovi

ljudi nekome stavljaju do znanja da nije vreme za šalu.

Napolju je sve ostalo kao pre.

Jedino su se vrata na šerifovoj kancelariji počela da otvaraju.

Holidej gurnu gomilu opasača na pod.

Ima li ovde vlasnika? — upita.

Niko nije želeo da se javi prvi. Kao da ih je bila sramota. Ipak, prvi se usudio Čip Kenon, kauboj sa Hamiltonovog ranča. Ustao je i čutke pripasao svoje oružje.

Peri Pitera je stisnutih zuba gledao u svoj „bizli“ na podu. Nalazio se predaleko za njega.

Kockar samo jednim pokretom naredi Ligu da se otkopča.

Zar će učiniti, s užasom pomisli Pitera. Ako to uradi, onda je svršeno. Nikakve šanse više nemaju; Pol Hemion će ih ubiti!

Zatim su i ostali gosti krenuli po svoje oružje. Sada su bili spremni da pucaju u leđa razbojnicima na verandi. Nekoliko njih se postavi kraj prozora.

— Budale! — dobaci im Lig. — Mogu jednog da pogode... ostali će im zapaliti grad.

— U pravu je — složi se Holidej. — Ostanite na svojim mestima i čutite.

— Neko mora da pomogne Harding — javi se stariji čovek u kaputu boje višnje, sa žutom kravatom.

— Krenite onda — pokaza rukom kockar prema vratima.

— A... a vi?

— Ja sam došao da popijem brendi — reče ovaj.

— A oni? — pokaza čovek prema banditima.

— Čuvajte ih! Zašto sada imate revolvere?

Rekavši to, on se uputi prema Martinu Piperu. Vlasnik „Metropolitan” saluna dobio je malo svoju prirodnu boju, osetivši da duva povoljniji vetar nego pre nekoliko minuta.

— Brendi za vas, mister? — šapatom je upitao. — Zar ne znate — dodao je — da su napolju braća Hemion?

— Znam!

— Znate? I to vam ne kazuje ništa?

— Ne!

— Sreća da nisu zavirili ovamo — još uvek je šaputao Piper — inače bi pucali odreda na svakog. Na vas, na mene, na sve ostale...

— Znači, nisu probirljivi? — promrmlja kockar. — Mislim da vam je brendi dobar. Ima pravu boju. Topeka?

— Ne, Ostin!

— Nije ni taj loš.

I kao da se ništa pre toga naročito nije desilo, kockar prihvati ponuđenu bocu i sasu u čašu dopola. Pitera i Lig su se zgledali. Čovek je imao živce!

Jedina nada bila je da Hemionovi otpočinu gužvu protiv Vajata Erpa i da se oni dokopaju svojih koltova.

Istina, tri gosta su držala uperene revolvere u njih, ali oni nisu bili isto što i pakleni stranac.

Samo da počne gužva...

Vrata šerifove kancelarije su se otvorila širom.

Lice Perija Pitera se razvuče u pakostan osmeh. Maršal iz Dodž Sijta se pojavio na pragu.

Kraj njega se nalazio Dvajt Hemion.

A „bantlajn specijal” sa dugom cevi bio mu je pritisnut uz samo grlo.

Džomo Lig opsova tiho.

Vern Harding se nije pojavljivao. Njegovi sugrađani kao da odahnuše. Verovatno su voleli svog šerifa. A možda im je bilo tako lakše, kako se ne bi mešali u sve to.

Neka se Erp sad brine o sebi.

A ovaj se i brinuo. Koraćao je preko ulice, fiksirajući pogledom zgrade i uglove oko sebe. Put do železničke stanice mogao je da bude dug.

Nadao se da će ipak stići.

X

Pucanj s one strane gde se nalazio salun, samo je za trenutak zaustavio Erpa na vratima. Hemion se iscerio, misleći da se maršal koleba.

Ali, to je trajalo suviše kratko.

Vrata su već bila otvorena i sunce je udarilo u oči kao najžešći plamen. Hemion je žmirnuo nekoliko puta. Pod grlom je osećao ubistvenu cev maršalovog „bantlajna”. A osećao je i prisustvo svojim momcima oko.

Neke je i video. Pola, Baka...

Samo da ne načine neku nesmotrenost.

Sve moraju da izvedu lukavo i brzo. Hejli Pričard se na krovu Luterove taverne dobro ugnezdio, ali ni on nije imao dobar pregled.

Vajat Erp ga je odavno primetio i sad je koraćao poluokrenut.

— Nećete uspeti — procedio je Hamion, okupan znojem. To nije bilo zbog vrućine, već zbog blizine revolvera. Mogao je slučajno da opali i da mu okonča prolaz Ebilejnom.

Maršal iz Dodža je ćutao.

— Nećete se usuditi da me tek tako ubijete — dobacio je ponovo razbojnik.

— Oni to ne znaju.

— Ali, znam ja.

— Ne zamišljaj mnogo, Hemione — uzvрати Erp. — Mogu da opalim samo ako se spotaknem? Ko zna?

Hemion je pokušao da proguta pljuvačku, ali u ustima je imao samo prašinu.

Video je kako se Pol i Bak razdvajaju i udaljuju sa strane.

Zatim je iza velikog korita za vođu ugledao par nećijih čizama. Mora da su momci bili i tu.

To je četvorica, brojao je vođa bande.

Petog je opazio malo kasnije, iza istog korita.

U salunu mora da su bila najmanje dva čoveka. To je zasad najzgodnije mesto za zasedu; spolja se ne vide ljudi unutra, ne opaža se ni bljesak čelika.

Dvaht Hemion nije imao pojma da na salun ne može da računa. Ni njegovi sinovci to nisu znali.

Od devetorice, na ulici Ebilejna, gospodarila su njih petorica. Ali, i taj broj bio je dovoljan da pomrsi račune maršalu iz Dodža.

Bilo je to dugo hodanje po prašnjavom tlu.

Erpova ruka ni za santimetar nije skliznula sa Hemionovog grla. Raz

bojnik je morao da drži uzdignutu glavu, nemajući priliku da očima dobaci neki znak momcima koji su ih pratili.

Pol Hemion, mesec dana stariji od Baka, koračao je uporedo s njima. Ruku je držao na kundaku svog kolta i napregnuto iščekivao maršalov propust.

Bio je to visok, golobrad momak od dvadesetak godina, raskošno odeven u neku vrstu meksikanskih prsluka sa vezom i pantalonama pripijenim uz noge. Isto tako uzane čizme prijanjale su mu uz listove, sa mamuzama od srebra. Obojica su bila dva lepo građena mladića, slični kao jaje jajetu.

Lita im behu ovalna, glatka, kosa tamna i sjajna, oči takođe, tamne i skupljene pod obodom velikih šešira u dva para proreza sa svetlučavim iskrama između kapaka.

— Reci im da bace oružje — došapnu Erp svom zarobljeniku.

— Nikad! — odbi ovaj sa žestinom.

Maršalov konj nalazio se privezan za gredu ispred Dondijeve konjušnice. Vlasniku je prethodno rekao da ga dobro nahrani, a onda izvede napolje i tu ostavi.

Vranac je čekao svog gospodara, podigavši glavu, kao da ga oseća u vazduhu.

Međutim, za Vajata Erpa on je još bio daleko.

Drugi konj bio je smešten uz maršalovog, isto tako osedlan. Izgledalo je da Erp uvek računa na neke teškoće; i ovog puta se pobrinuo da brže prekrči put do železničke stаницe.

Ulazna vrata „Metropoliten“ saluna bila su širom otvorena. Na njima je stajao neki čovek.

Senka mu je prekrivala gornji deo.

Maršal iz Dodža uspeo je da mu, za trenutak, pogleda samo čizme. I krajeve dugog kaputa, nabačene na par teških, blistavih koltova.

Zatim je čovek iščezao s ulaza.

— Jesi li dobro, striče? — doviknuo je Pol Hemion, približavajući se sa strane.

— Ne odgovaraj — zaškriguta zubima Erp i zastade.

Zastali su i ostali.

— Još jedan korak, momče — upozorio je Pola iako ga nijednog trenutka nije pogledao — i izgubiš strica. A možda i samog sebe.

— Blefira! — uspeo je da proštenje Hemion.

Polove usne se razvukoše u ružan osmeh.

— Hejli? — povikao je.

Prozvani se odazvao sa krova tažerne.

— Bak?

— Evo me — javi se brat s druge strane.

— Kid? Melvin?

Dve ruke mu mahnuše iza korita. Mladi Hemion se cerio sve ubedljivije.

— Džomo? Peri?

— Ali, ovde se ne odazva niko.

— Džomo? Zar si ogluveo? — proderao se ovaj, okrenuvši srdito glavu prema salunu.

— Tu smo — odazva se revolveraš, ali nekako slabo.

Holidejev kolt mora da mu je

bio duboko usađen u rebra dok je prevaljivao preko jezika odgovor.

Pol Hemion se smešao sve vidljivije. Šteta što nije mogao da isti izraz zadovoljstva pročita i na stričevom licu.

Vođa razbojnika je, ipak, rezonovao drukčije.

Njegovi sinovci su bili dobro razmešteni, ali, šta je to vredelo kad niko od njih nije mogao da započne obračun. Vajat Erp je držao pod rukom Hemiona i odatle je trebalo da počne.

Baš odatle...

Bandit je znao da čuveni maršal nikada neće pucati u nenaoružanog čoveka.

Nije to bio njegov stil.

Erp nikada nije ni ubijao, osim ako je primoran na to. Izbegavao je nasilje i držao se svojih prava čuvara zakona, kao i zakletve koju je davno položio nad svojom metalnom zvezdom.

Dvajt Hemion se odlučivao da rizikuje i da se otme ispod Erpovih šaka.

Time će ga izložiti vatri svojih pomoćnika, a sa svoje strane, maršal će morati da brine o zasedi, a ne o njemu.

Jednostavno će ga odgurnuti i baciti se u stranu.

Međutim, Hejli Pričard je prekinuo Hemionovu nameru.

Strelac na krovu je zaključio da su mu Erpova leđa prava meta i prineo pušku obrazu.

Maršal se okrenu.

Kao da je imao drugi par očiju na leđima.

U okretu je povukao i Hemiona, ne skidajući „bantlajn“ sa njegovog

lica. Istovremeno, trgao je drugi kolt i opalio ispod razbojnikove mišice u pravcu krova.

Pričard je jauknuo i ispustio pušku.

Bio je to pogodak pred kojim je i Hemion zastao zadivljen.

Ali, ovaj pucanj kao da je bio znak za opšti napad.

Zategnuti živci braće Hemion i njihovih pomagača nisu izdržali do kraja.

Erp je to naslutio.

Njegov „bantlajn“ opisa kratak luk i zaustavi se na razbojnikovom temenu.

Dvajt Hemion sa teškim uzdahom zaroni u prašinu.

Istog časa, maršal iz Dodža se bacila na zemlju, nedaleko od njega.

Revolveri, postavljeni u suprotne pravce, izbacili su iz „igre“ oba brata Hemiona!

Pošto je imao takav položaj da ne može da bude precizan onoliko koliko bi želeo, Vajat Erp je morao da upotrebi više olova kako bi skratio skokove zloglasne braće.

Pol se zateturao, s beskrajnim zaprepašćenjem na licu. Bio je pogođen u rame i okržnut po nadlaktici. On, koji nikada nije bio ranjen i užasavao se sopstvene krvi, odjednom je prebledio. Nije mogao da shvati da je pogođen! On nije znao šta je pravi bol. Smejao se drugima kad se previjaju i stenju, mirno je posmatrao krv drugih, ali na sopstvenu nije mislio...

A evo, sada, pod prstima je osetio njenu vlažnost.

Posrnuo je prema stubu da se osloni na njega. Međutim, promašio

ga je i pao, ošamućen i zamagljenih misli.

Bak Hemion je bio razoružan pogotkom u zglobovima. Onda je dobio kuglu u nogu i od toga je pokleknuo.

U magnovenju, video je bledilo svog brata i pozeleo da ne bude kao on.

Stisnuo je zube i zažmurio.

Odbačeni kolt nalazio se jedva jednu jardu od njega.

Zauzet uzvraćanjem vatre prema koritu sa vodom, odakle su se oglašili Kaskado Kid i Melvin Dru, maršal iz Dodža je za časak izgubio iz vida Bakov pokret prema ispuštenom revolveru.

Zrna su podizala prašinu kraj Erpa dok se prevrtao oko sebe i menjao položaj.

Ceo Ebilejn ogrezao je u olovni krešendo!

Bak Hemion je drugom, zdravom rukom uspeo da obuhvati kundak svog oružja i pakosno se iscerio.

Melvin Dru je odjednom jauknuo, izdigao se od zemlje a onda se prevadio preko tvice pravo u korito do vrha napunjeno vodom.

I voda je počela da se boji crveno...

Bak Hemion istog časa podiže oružje, nišaneći Erpa u glavu.

Prasnulo je hitac!

Mali oblačak dima izronio je iz senke ulaznih vrata „Metropolitan“ saluna i Bak Hemion bio je odbačen kao kopitom udaren. Sad mu je i druga šaka bila onesposobljena.

Nije shvatio ništa!

Iz krčme, gde su se nalazili Lig i Pipers, doleteo je pakleni hitac i zamalo ga usmrtio!

Ne, nije mogao da shvati da su njegovi momci pogrešili!

Ni Vajat nije stigao da shvati.

Video je da momak sa leve strane nišani i da odjednom pada nauzak.

Neko mu je pomagao, ali on nije znao ko. Poverovao je da su građani Ebilejna postali hrabri; makar za toliko da odvuku svu pažnju sa njega.

Ležao je na zemlji, na otvorenom, prekriven prašinom i barutnim dimom.

Kaskado Kid je iskoristio trenutno zatišje da se naglo podigne i podigne i poče da puca.

Čak se nije trudio ni da bude zaklonjen. Verovao je da će izručivši ceo doboš uspeti da uhvati u putanja svojih crna deo Erpovog tela.

Uspeo je da mu okrzne rukav i otkine obod šešira.

To je bilo sve!

Maršal iz Dodža leže na leđa i pre ko kolena uputi dva poslednja zrna u pravcu Kida.

Bandit je bio zaustavljen. Kao da je naleteo na zid. Ispustio je kolt i obema šakama se dohvatio za stomak.

Zatim se strmoglavio na glavu.

Ulicom Ebilejna zavladala je stravična tišina.

Maršal iz Dodž leže na leđa i preže. Da li je to bilo sve? Koltovi su mu bili ispražnjeni. Morao je da ih napuni odmah ako je ostatak bande bio u salunu.

Upravo kada je Dvajt Hemion počeo da se pokreće, Vajat Erp je iza sebe čuo poznati švuk.

Neko je zapinjao pušku.

Harding?

Ne, nije to bio čuvar zakona u Ebilejnu.

— Ne mrdaj, pseto policijsko! — čuo je glas. — Podigni ruke. Obe! Vajat uzdahnu.

— Odmah, ili si gotov!

Maršal je morao da poslušao.

Njegovi koltovi pali su u prašinu, pokraj vrhova čizama.

Hemionovi su, dakle, imali još aduta.

Nisu se svi odazvali na njihovu prozivku. Da li su to namerno ostavili rezervu kao iznenađenje, ili su i sami bili iznenađeni pojavom još jednog njihovog člana.

Stariji od blizanaca, Pol, koji je puzio prema stepenicama salunskog trema, izmamio je iz sebe osmeh kada je ugledao svog čoveka s puškom uperenom u maršalova leđa.

— Kradok... — prostenjao je. — Ubij ga! Ubij...

Erp se nije ni okretao.

Džimi Kradok se osvestio na vreme. Čuo je pucnjavu i dojurio da se umeša u obračun. Video je da braća Hemion padaju i, umesto da poleti na ulicu, zaobišao je nekoliko zgrada i izbio za ugao Dalanove trgovine.

Tu je imao Erpa na nišanu.

— Pucaj! — naređivao je Pol Hemion hrapavim glasom.

Kradok podiže kundak.

Vajat Erp ugleda ponovo na ulazu saluna one iste čizme i peševe dugog, crnog kaputa. Video je kako se ruke spuštaju na drške koltova i izleću s njima kao oprugom izbačene.

Sve se slilo u jedan bljesak: odsjaj niklovanih cevi, vatreni obruč i krik razbojnika.

Maršal se okrete na petama, kao mačka.

Video je Džimija Kradoka kako pada i ispušta svoju „henrijevku“. Krvario je na prsima.

Maršal se saže i prihvati nabijenu pušku.

Upravo ju je uperio u Hemionovu glavu, koji je progledao i pokušao da se sabere. Ono što je video, izazvalo je u ovejalom razbojniku i očaj i bes!

Njegovi sinovci bili su potučeni do nogu!

I svi njegovi ljudi!

Protiv Vajata Erpa nije bilo sile koja bi ga uništila. Pol je kunjao na stepenicama trema, Bak je klečao pogođenih šaka, iza korita sa vodom previjao se Melvin Dru. Kaskado Kid je ležao nepomičan.

Dvajt Hemion se okrenu. Hejlja Pričarda nije bilo na krovu; možda se i sunovratio na drugu stranu.

I Džimi Kradok nije prošao bolje.

Osim šerifa, ovde će imati posla i ebilejnski lekar.

Hemion pljunu u prašinu.

— Ustani! — naredi mu maršal ledenim glásom.

— Osvetiću ti se za ovo, Erpe — škripnuo je zubima razbojnik i podigao se. Sjaj njegovih zelenih očiju podsećao je na preriju zahvaćenu plamenom.

Izdaleka, čuo se pisak lokomotive...

Voz iz Big Springa približavao se

Ebilejnu. Mašinovođa i njegov pomoćnik su, verovatno uz pomoć ostalih putnika, uspeali da poprave šine i prevedu točkove na preostali deo pruge.

— Stižemo na vreme — reče Erp, stavljajući pudak pod mišku, da bi napunio doboše svojih koltova.

Hemion ne odgovori ništa.

Izgledao je poguren, oronuo i star. Jedva je i pogledao u svoje sinovce. Njemu je predstojao dug put za Dodž, njima ćelija u Ebilejnu. Ali, do Dodža je daleko. Nada uvek postoji, kad je u pitanju Dvajt Hemion.

U tom se i Vern Harding pojavio na ulazu svog ureda. Držao je otkočenu pušku i smrknuto preleteo pogledom preko poobaranih ljudi i uspravnog maršala iz Dodža.

Nebesa!

Zar je uspeo sve to da izvede sâm?

Erp je gledao na ulaz u salun, ali tamo nije bilo nepoznatog pomagača.

Umesto njega, grupa građana je izgurala Džomo Liga i Perija Pitera napolje, vitlajući revolverima i nadvikujući se.

Tek tada ulica grada je živnula.

Erp sačeka Hardinga. Stari šerif je vrteo glavom, ali nije imao nameru da mu prebacuje za onaj udarac u bradu. Uopšte, sa Vajatom Erpom nije vredelo raspravljati. Bio je svestan da mu je u neku ruku spasao život.

Jer, ovde, na ulici, mora da je zviždalo đavolski!

— Imaćete pun zatvor, šerife — dobaci mu maršal.

— Malo će se gurati, ali će preživeti — odgovori Harding žmirajući na suncu. Zatim pruži levu, zdravu ruku.

— Zbogom, Erpe — pozdravi ga. — Bila mi je čast da sam vam pomogao.

— Zbogom, šerife — uzvratio je maršal i prihvatio ruku.

Vlasnik konjušnice, Kas Dondi, u međuvremenu je uspeo da oslobodi Hardingove pomoćnike i oba momaka su požurila da se opašu i pokupe razbojničko oružje s ulice.

Kao da Ebilejnom nikada nije vladala zloslutna tišina.

Opet se žagorilo, trčkaralo, dozi-vao se doktor, prepričavali poslednji minuti bespoštednog obračuna između Hemionovih protuva i čuvenog maršala iz Dodža.

Na Holideja kao da je pao zaborav.

Vajat Erp je žurio na voz. Posadio je vezanog razbojnika na sedlo, uzjahao vranca i krenuo. Bacio je poslednji pogled na ulaz „Metropolitan” saluna, ali niko sličan onom kratkom priviđenju nije se pojavio.

Ni pogledom da ga isprati.

Ko je bio nepoznat pomagač?

Nje imao vremena da se vraća i zahvaljuje. Ni kasnije, kada je Dok Holidej postao Erpov jedini veran prijatelj i kad su počeli zajedno da deluju u mnogim avanturama, maršal iz Dodža neće saznati ko mu je pomogao.

A Holidej mu to nikada neće pomenuti.

XI

Čuvar zakona u Ebilejnu poterao je ranjene i razoružane bandite prema zatvoru. Pratili su ga njegovi pomoćnici sa otkočenim puškama i doktor Dauson.

Ebilejski lekar ispao je poslednji, poguren pod teretom svoje velike doktorske torbe od crne kože.

Ulicom, koju je prekrivala prašina, žućkasta i topla, sada su krstariili ljudi i šarali je tragovima na sve strane.

Martin Piper, vlasnik saluna, pridružio se svojim gostima koji su se sjatili na ulazu i glasno žagorili.

U prostoriji je ostao samo Roj Lefberi. Momak koji je tvrdio da se ne seća ničega.

I čovek iz Džordžije, naslonjen na šank, sa nenačetim brendijem.

Svi su jasno videli: stranac u crnom je dva puta izlazio na vrata i odatle pucao.

Oni najbliži mogli su nazreti njegove ciljeve.

Oba puta spašavan je život čuvenom maršalu iz Dodža!

Međutim, bez zbog poniženja kojim su bili izvrgnuti poslednjih časova, nadjačao je sve obzire prema strancu koji je pomagao Erpu i njihovom gradu da se banditi pokupe u čelije.

Džordžijanac je zanemario njihove zadivljene poglede i svima okrenuo leđa. Dok su oni najgrlatiji izguravali Liga i Pitera napolje, drugi su se dogovarali da obese jednog

od Hemionovih sinovaca za primer ostalima.

Vlasnik Piper je stavio čašu pred Holideja i napustio šank.

U „Metropolitenu” je zavladao tajac.

Plavokosi momak bez prošlosti zagnjurio je glavu u šake i tako se deo nepomičan.

Potrajalo je dobrih nekoliko minuta dok je bio svestan da ima društvo. Neko je seo za njegov sto. Pomakao je prste i susreo miran, hladan ali i uljudan pogled Doka Holideja.

— Malo pokera? — ponudi mu kockar, stavljajući špil na sredinu stola.

Roj Lefberi se namrštio.

On nikada to nije igrao. U stvari, nije imao pojma šta je to. Zavrteo je glavom s bespomoćnim izrazom na licu.

— Ne znam — rekao je. — Nikada nisam igrao...

— Nije teško — dohvati Džordžijanac špil i vešto ga promeša palcem i kažiprstom desne ruke.

Karte su pucketale, savijale se, ali se ponovo vraćale u istovetan oblik.

— Ne interesuje vas mnogo ono šta se oko vas dešava? — upita ga Dok.

Lefberi sleže ramenima.

— Pokušavam da se setim ko sam — promrmljao je — ali mi ne uspeva. Što se više naprežem... sve me više boli glava.

— Tako je to u početku.

— Vi znate kako je to?

— Čitao sam malo...

Lefberijeve oči živnuše.

— Mislite... Mislite da ima nade?

— Nada uvek postoji. Potrebno je više vremena i više mira. Treba da se opustite i mislite na nešto sasvim drugo.

Momak zavrte glavom.

— Ja samo o tome mislim — reče tiho. — Ne znam odakle sam, otkud sam se našao u vozu, ko me je udario... Ništa ne znam. A taj osećaj je strašan.

— Igrajmo — predloži Džordžijanac.

— Rekao sam da ne znam...

— Vrlo je prosto! Karte idu po jačini ovako: dva para, bilo koja. Naravno, kečevi su najjači. Zatim dolazi kenta... Ona ide po ređu. Postoji velika i mala. Tu je ful: tri iste i dve iste...

Lefberi je pažljivo slušao; nekoliko bora zaseklo mu je čelo, kapci na očima se sklopiše za trenutak.

— Čekajte — reče glasno. — Nije li posle toga boja?

— U pravu ste.

— Zatim kare, fleš...? Pa ja se sećam! Znam tu igru.

— Tako sam i mislio. Potrebno je da vas neke stvari ili reči podsete na ono što je odneo udarac u glavu. Podelite!

Mladić prihvati karte. Podelio je tačan broj: po pet svakome.

— Da li ste vi lekar? — upitao je.

— U neku ruku — uzvрати kockar.

Lefberijevo lice kao da se menjalo. Iz minuta u minut postajalo je svežije i vedrije.

— Naravno, vi pogađate da sam švorc? — kazao je posle uzimanje jedne karte za sebe. — Igrajmo onako... važi?

— Važi! I bez varanja.

Neko vreme su ćutali. U salun još uvek niko nije ulazio, čak ni vlasnik. Svet se okupljao pred šerifovom kancelarijom i žamorio sve jače.

U drugom deljenju Lefberi je imao jače karte. Kada ih je položio na sto, zatekao je partnerovo lice izmenjeno. Izgledalo je natmureno i nezadovoljno.

— Šta se desilo? — upitao je.

— Varali ste — dobaci Holidej, gledajući ga svojim ledenoplavim očima.

— Varao? Nije mi palo na pamet da...

— Lažete! Niko me nije tako bestidno sлагао. Za ovo se plaća krvlju, mister?

— Ali...

— Nema ali! Povucite!

Izrekavši ovo, Holidej se malo povi unatrag i pođe rukom prema opasača.

Lefberi učini to isto!

Skoro istovremeno!

Međutim, naleteo je samo na običan kaiš, a ne na dršku kolta.

Spustio je pogled dole, prema bedrima, a onda se zagledao u sopstvenu šaku.

Kada je ponovo sreo kockareve oča, one su opet bile mirne i neprobojne. Čak su se, izgledali i smeškale.

— Ipak ste se odali — kazao je Holidej. — Instinkt nije mogao da

vam zamre. Umete da se služite revolverom.

Lefberi je zurio u neobičnog poznanika.

— Namerno ste me izazvali?

— Da!

Mladić je odgurnuo karte od sebe.

— Ne igra mi se — rekao je. — Ne znam zašto, ali sviđate mi se. Prvi put se osećam dobro. Zaista dobro.

Kockar je ćutao.

Usamljenost je bila proketo gadna stvar. On je to najbolje znao. A ovaj momak je takođe bio usamljen, u tuđem gradu, bez sopstvenog imena i obeležja.

Bez prijatelja; bez novaca.

— Kako se zaista zovete? — upitao je mladić kockara. Osmehnu se odmah zatim, prvi put tog dana. — Sigurno niste za sebe prisvojili neko ime sa nadgrobne ploče...

— Kao vi?

— Baš tako. Uostalom... čini mi se da nisam mnogo ni radoznao.

— Znak dobrog vaspitanja — dobaci Dok.

Lefberi odmahnu glavom.

— Kao da želite da stvorite sliku mog karaktera? — reče. — Izgleda da umem da se kockam, da rukujem revolverom, da sam lepo vaspitan... Ali, to je premalo, prokletstvo! Nemoguće da nikad neću saznati ko sam? Ovo odelo... šta mislite, da li je moje?

— Verovatno — uzvraći Holidej. — Mora da je kupljeno u nekom velikom gradu?

— Kojem?

— Recimo u Ostinu? Dalasu? Vi-
čiti? Kanzas Sitiju? Gde bi vam se
više dopalo?

— U Laboku...

Kockar se naže prema mladiću.

— Zašto u Laboku? — upita.

— Ne znam — odgovorio je ovaj
zbunjeno. — Tek tako... omaklo
mi se. Mislite...?

— Vi mislite, a ne ja.

Roj Lefberi ponovo zaroni glavu
u šake. Labok? Zaista, zbog čega mu
je baš taj grad pao na pamet. Za-
što ne neki drugi? Nijedan od onih
što je pomenuo stranac u crnom ni-
je mu prionuo za mozak.

A izletelo mu je ime ovog grada
na reci Brazos!

Labok...

Nije više imalo smisla sedeti skr-
štenih ruku.

Ni bilo šta da traži i očekuje u
Eblejnu. Jedino konja i sedlo. To
mu je bilo najneophodnije, a on ni-
je imao čime da kupi.

Da ih zaradi, bilo bi mu potrebno
najmanje dva meseca posla. I to
dobrog posla, koji se dobro plaća.

Šta je umeo da radi?

Pogledao je u svoje šake kao da
od njih očekuje odgovor.

Ne, nije mu se čekalo.

Morao je da krene što pre. Ako
bude potrebno, ukrašće! U najgo-
rem slučaju, prokrijumčariće se na
krovu nekog vagona ili u furgonu
za konje bar do Svitvotera.

Stranac prekoputa sve vreme je
čutao. Izgledalo je da su obojica
zauzeti sopstvenim mislima. Ali,
dok je Lefberi mučio svoje brige,
Holidej je pogađao njegove.

Mladić je, nabranih veđa, posma-
trao kako kockar slaže pred njega
novčanice.

Nebesa!

Bilo je to malo bogatstvo!

Koliko? Dvadeset? Trideset? Mo-
žda i pedeset dolara?

Pokušao je da odgonetne sve to,
ali nije uspeo. Činilo se da ne želi
da poveruje u iznenadnu misao ko-
ja mu se uvrežila u glavi.

Svežanj novčanica ostao je pred
njim.

Roj Lefberi je osećao da mu se
suše usta.

— Šta... šta je ovo? — izustio
je najzad.

— Pozajmica — odgovori Holi-
dej, paleći cigaretu.

Uši plavokosog mladića buknuše;
i kao da ogлуveše za časak.

— Ne razumem — promucuo je.

— Imate konja?

— Ne...

— Sedlo?

— Ne, ali to...

— Nemate ni oružja — konstato-
va kockar. — Kako mislite da osvo-
jite sopstvenu prošlost? Sedeći u sa-
lunu i jadikujući?

Neka sam proklet, bubnjalo je u
Lefberijevom mozgu, ako ovaj stra-
nac nije pogodio svaku moju misao.
I ne samo što je pogodio, već mu je
iz dna srca iščupao najtajniju želju
da poseduje novac da bi kupio sve
ono o čemu je razmišljao i što mu
se činilo nestvarnim!

— Zašto sve to činite? — upita
mladić s izvesnim podozrenjem. —
Šta očekujete od mene?

Holidej ga preseče pogledom.

Lefberi oseti kao da je od toga prepolovljen i pokaja se zbog brzopletosti.

— Očekujem da krenete odmah prema Laboku — odgovorio je kockar suvo.

— To je mnogo para — mrmljao je mladić — kako ću da vam vratim?

— Vratite... .

— Pako znate? Možda vas nikad neću više videti? Zar imate poverenja u mene?

Holidej odbi dim, a zatim sklopi šake ispred svog lica.

— Idete ili ne idete?

Lefberi se znojio. Novac mu je bio potreban, ali nije želeo da ispadne neka propalica i da ga jednostavno zgrabi i strpa u džep. Nije mu to ležalo, očigledno.

— Idem — kazao je — ali morate mi reći ime. Morate!

— Zovem se Holidej. Džon Henri Holidej. I novac koji vam dajem, uzeću kad bude vreme. Ne možete mi uteći.

Mladiću laknu.

— Onda je u redu, mister Holideje — rekao je, uzdahnuvši. — Nadam se da nećete imati potrebe da me jurite. Neka bude obratno. I ne znam kako da vam...

— Gubite se! — oštro mu dobaci Džordžijanac, skriven iza zavese duvanskog dima.

Momak ćutke pokupi novac, stavi ga u veliki džep pantalona i ovlaš dotače palcem šešira u znak pozdrava. Učinio je to vrlo lako, nehajno i džentlmenski, da je kockar zaklju-

čio iz istih stopa, Roj Lefberi nije makar ko!

Njega su poslali do đavola i poželeli mu smrt.

A kako se našao u vozu samo sa ranom, to je bilo pitanje sa hiljadu odgovora.

Samo jedan je bio pravi.

Po njega je trebalo poći, u iščekivanju mnogih teškoća i prepreka.

No, mladić je poslednjih pola časa mislio samo na to da ima sedlo, konja i oružje.

XII

Oni koji su navikli da ih viđaju u Kanzasu, sigurno bi se s pravom pitali otkuda Vilijem Geno i Horti Pejn u Teksasu?

Dva lupeža, dva revolveraša koji su život više proveli iza rešetaka u Jumi nego na slobodi, izgleda da su dojadili čuvarima zakona između reka Ripabliken i Simaron.

Sada su iznenada iskrslili na obalama Brazosa.

U Ebilejnu!

Bilo je to doba dana kada senke počinju da prevaljuju svoj put s druge strane podneva.

Paklena vrućina zatekla ih je na železničkoj stanici upravo kada je voz iz Big Springa puštao paru i zamotavao retke putnike.

Dobro su osmotrili lica svih ljudi koji su silazili ili se peli u vagon. Mašinovođa se sa svojim pomoćnikom prepirao nešto, pokazujući rukom prema zapadu. Železničar sa belim gajtanima na kapi slegao je

ramenima i, sa svoje strane, pokazivao u pravcu grada.

Vilijem Geno je bio snažan čovek, sa dosta mišića i sala, „iski-čen” širokim kožnim opasačem, lancem oko vrata i dabrovim repom za pojasem. Imao je široko, preplanulo lice i gustu crnu bradu kroz koju bi, dok je govorio, blesnuli redovi belih, zdravih zuba.

Pantalone je nosio prebačene preko čizama. Košulja, ulepljena znojem i neodređene boje, bila mu je razdrljena na prsima skoro do stomaka.

Njegov partner, Pejn, kao da se sve vreme sklanjao u ogromnu Genovu senku i tu tražio hladovinu.

Imao je podmuklo lice, žućkaste oči i oštre jagodice.

Nosio je, začudo, dugi kaput od tankog štofa bademaste boje; na nogama je imao najčudnije čizme koje je Zapadnjak mogao da sretne: neka vrsta indijanske mokasine sa debelim donom i bez sara. Verovatno ručni rad po specijalnoj narudžbini, ili je to Pejn samo skrajao svojim lovačkim nožem zadenutim za okovratnik ispod potiljka.

Umesto na boku, futrola kolta nalazila se napred, na trbuhu. Verovatno su mu smetali peševi kaputa, pa je lakše izvlačio oružje na ovaj način.

Geno je još jednom zaokružio pogledom vagone, stanišnu zgradu, ceo peron, a onda mrzovoljno otpjunuo u stranu.

— Ništa — procedio je.

Horti Pejn je skinuo svoj šešir i

nekoliko puta mahnuo njime ispred lica.

— Pakao! Zar nećemo da svratimo negde? — upitao je kreštavim glasom.

— Hoćemo — lupi ga partner po ramenu — ali po obaveštenje.

— To uvek tako kažeš — iskezi se Pejn — a posle bude po mome.

— Umukni! — pisnu na njega Geno.

— Hej? Šta ti je...

— Rekao sam ti da zavežeš! — ponovo ga opomenu Geno i namaknu šešir sasvim na čelo.

— Ma, u čemu je stvar? Video si nekoga? — šmugnu Pejn iza njegovih leđa.

— Jesam.

— Koga, do vraga?

— Šerifa.

Horti Pejn se iskezi. Ovo je zvučalo kao dobar vic, ali njemu na ovoj žezi nije bilo do smejanja.

— Otkad se plašiš šerifa? — pecnu ga on, stavivši oba palca na kundak svog kolta. Međutim, odmah je dobio udarac laktom po prsima i skoro je pao.

Psujući, on zausti da nešto kaže, ali ostade otvorenih usta i pogleda prikovanog za visoku figuru koja se približavala vagonu.

Instinktivno, Horti Pejn namače šešir na čelo i saže glavu.

— Sad si shvatio? — upita ga kroz zube Geno.

— Jesam, pakao mu njegov! — prošišta Pejn, osećajući da ga neka ledena šaka hvata pod grlom. — To je...

— Vajat Erp — dopuni ga kršni

revolveraš. — Ne treba nam njegov miris na putu. Čuti i čekaj da ode.

Maršal iz Dodža je koračao pored Dvajta Hemiona. Bandit je imao na zglobovima ruku namaknute lisice.

Metalna zvezda čuvenog maršala blistala je na suncu i pekla oči dvojici došljaka.

Ostali su, međutim, mirni.

Ispod oboda, koji je bacao senku na celo njegovo lice, Vilijem Geno je posmatrao Erpa kako hvata Hemiona za lakat i podiže na stepenice kupea.

Zatim je i sam kročio, zastavši za trenutak da bi pogledao okolo.

Geno oseti da Erpov pogled pada na njih.

Što se Pejna tiče, on je zamicao za njegova leđa i pravio se da posmatra krov stanične zgrade.

— Prokleti policajac — mrmljao je Geno. — Zar će se predomisлити?

Ali, Vajat Erp nestade u vagonu. Sad su mogli da odahnu.

Horti Pejn po drugi put skide svoj šešir i počeo njime da maše ispred lica. Imao je razloga: oznojio se mnogo brže i jače nego što je to moglo da mu učini teksaško sunce.

Ne čekajući da lokomotiva krene, revolveraši iz Kanzasa su se žurno uputili prema gradu. Konji su ih čekali iza zgrade, privezani za posećeni telegrafski stub.

Jahali su vrlo lagano, zagledajući prolaznike. Krajevi Pejnovog mantila visili su preko uzengija, kao sveštenički ogrtač.

Što se tiče Genoa, on je milovao dabrov rep za pojasom, uveren da će mu, kao i dosada, donositi sreću u poslu.

Ugledali su velika slova „Metropolitan” saluna.

Nekoliko osedlanih konja bilo je poredano ispred ulaza.

Nisu imali pojma šta se u međuvremenu dešavalo. Samo su zaključili da je u Ebilejnu previše čuvara zakona.

Jer, Vern Harding je imao zaista opasne zatvorenike, pa je naimenovao još četiri pomoćnika, pored dvojice stalnih.

Upravo je jedan od njih sumnjičavo odmeravao Genoa i Pejna.

Stajao je naslonjen o zid Dalanove trgovine. Preko ruku je držao pušku, s prstom na orozu.

— Ne sviđa mi se ovo — progundao je Geno.

— Pravi sajam zvezdonosaca — dobacio je Pejn, smrknuta lica. — Nije valjda u našu čast?

— Moli se bogu da nije.

— Nisam pobožan — sleže ramenima ovaj.

Geno zavuče ruku u razdrljenu košulju i počeo se po koži. Uvek je to činio kad postane nervozan.

— Osećaš li šta? — upitao je Pejn, udišući vazduh.

— Šta bi trebalo da osećam?

— Viski — pokaza ovaj prema salunu.

— Osećam samo da zakon smrdi oko nas — progundao Geno i zateže uzde svojoj kobili.

Sjahali su istovremeno.

Geno je upao prvi unutra. Nije bilo prepuno kako su zamišljali. Nekoliko gostiju samo; većina je, pri metili su potom, bila skoncentrisa-

na na ulici, ispred šerifove kancelarije.

— Zar su izbori? — prokomentariša Pejn, nadvirujući se kroz prozorska stakla na ulicu.

— Umukni.

Martin Piper, vlasnik, nije bio oduševljen dolaskom novih stranaca.

I oni sami su primetili njegovu odbojnost.

U stvari, pomoćnik šerifa je već uveliko napustio svoje mesto kraj Dalanove trgovine i zauzeo novo, kraj stuba saluna.

Odatle je imao pogled prema šanku za kojim su stajali Geno i Pejn.

Očigledno, stranci nisu bili na glasu u Ebilejnu.

Krupni, bradati revolveraš pokazao je prstom prema boci na ivici bara. Onda je pokazao dva prsta.

Piper stavi dve čaše.

— Dolar! — zatraži odmah.

— Nisam ni popio — primeti Geno.

— Možda su ovde drukčiji običaji? — nadoveza se Pejn, razvlačeći usta.

— Dolar ili nema pića! — mirno ponovi Piper.

U nekoj drugoj prilici, Geno bi barmenu razbio glavu jednim jedinim udarcem svoje velike šake.

Ovog puta je uspeo da se uzdrži.

Pejn se cerekao, posmatrajući kako se partnerovi obrazi pune crvenilom kao čaša viskijem.

— Skupo vam je piće — primeti Geno, baciivši na šank novac. — Ili je danas specijalan dan?

— To pitajte šerifa Hardinga —

odgovori Piper. — Danas je bilo toliko stranaca, da će i vas uhapsiti pod sumnjom da pomažete Dvajtu Hemionu.

— Hemionu? — ponovi glasno Pejn. — Ko je to?

— Savetujem vam da popijete i odete odmah — reče Piper i ode na drugi kraj.

Pejn nervozno pogleda prema momku sa zvezdom, koji je stajao prekoputa ulaznih vrata i osmatrao ih. Krčmarev savet izgleda da nije bio loš.

— Tražim nekoga! — dobacio je Geno, kada se Piper vratio sa krpom.

— Svi nekoga traže, mister — naglasio je vlasnik saluna — ali obično nađu đavola.

— Nisam video krčmara koji toliko filozofira — okrenu se Geno prema svom partneru. — Da ga trenem ili da ga ubijem?

— Pa...

Piper se odmače.

— Pazite, napolju je jedan momak koji...

— Ima zvezdu? — unese mu se u lice Pejn. — Kladim se da je mogu pogoditi odavde gledajući u ogleдалo. Koliko imate šerifa u Ebilejnu? Pet? Deset? Ne upuštam se u pucnjavu ako ih nema najmanje tuce!

Piper je zgranuto zurio u revolveraševo lice. Ono što je govorio zvučalo je kao besmislica, ali izraz je označavao sasvim suprotno.

On pokuša da među gostima nađe nekoga ko bi ga izvukao iz neu-

godne situacije. Međutim, kao da su mu svi okrenuli leđa.

Piperova hrabrost namah iščeze.

Setio se Hemionovih momaka i još jedna takva napast u bilokakvom obliku bila bi previše.

— Šta hoćete? — upitao je muklo.

— To je već bolje — zareža Geno. — Tražimo momka plave kose. Ima crvenu košulju i plave pantalone. Visok, snažan, naočit...

— Onaj udareni? — pokaza krčmar na glavu.

Geno izmenja pogled sa Pejnom.

— Zašto udareni?

— Pa, jedan je takav ovde tvrdio da su ga udarili i da se ne seća ničega. Osvestio se u vozu za Ebilejnu...

— Taj je! — prenu se Geno. — Gde je?

— Mislim da je otišao...

— Otišao? Kada?

— Pre pola sata najviše? Možda i manje. Zašto ga tražite? Rodbina?

— Da, rodbina — klimnu glavom Pejn. — Željni smo da ga vidimo i da mu povratimo pamćenje. Zaslужio je.

Oba revolveraša se udaljiše bez pozdrava.

Martin Piper ih isprati začuđenim pogledom. Bio je zadovoljan što ih se otarasio i više ga nisu interesovali.

Ali, nekoga u salunu jesu.

Dok su razgovarali sa Piperom, on je sedeo u uglu okrenut leđima. Čuo je svaku njihovu reč.

I ustao je čim su se pomična ulazna vrata zanjihala za njima.

Bio je to čovek iz Džordžije...

XIII

Bilo je već kasno popodne kada je Roj Lefberi izbio na brežuljak odakle se prostirala dolina do samih obala Brazosa, četrnaest milja severno od Ebilejna.

Sada je imao sedlo i konja.

Na bedra je namestio nov opasač i isto tako nov, podmazan kolt.

Od odeće je zadržao sve svoje staro. Kupio je samo kaput s tankim krznom i smotio ga preko sedla. Imao je pušku u futrolji, laso i čebe.

I ostalo mu je oko petnaest dolara!

— Holidej... — promrmljao je Lefberi, zagledan nekuda iza sebe. Čovek koga je poznavao samo nekoliko časova, učinio je da mu dan bude odjednom vedriji i srce veseliije.

Neobjašnjivo je bio siguran da treba krenuti za Labok.

Ponovo je izvukao kolt, pokušavajući da sazna ume li to da učini brzo.

Umeo je!

Zatim je s kuka opalio u jedan grm.

Nebesa, pomislio je, zar je pogodio od prve? Vrh najveće grančice pukao je, činilo se, istovremeno kad je prasnulo barut.

On prinese vrh cevi koja se pušila i zadovoljno udahnu miris baruta.

Zatim znalački napuni doboš novim metkom i stavi za pojas.

Zviždukao je neku melodiju, nesvestan da to čini. Bila je to u ono

vreme popularna pesmica „Lutkica iz Amarila“. Da li je Lefberi imao običaj da zvižduće dok jaše? To se i sam zapitao kad mu je sopstveno zviždukanje prodrlo u uši.

Nekoliko ptica prhnulo je iz guštiša s njegove desne strane. Slučajno ili ne? Šta ih je uplašilo, neka životinja ili skriveni čovek?

Čovek!

U stvari, bila su dvojica.

Stajali su nepomično na svojim sedlima i posmatrali ga.

Lefberi pokuša da se seti poznaje li ih odnekud, ali od toga ga ponovo zaboli glava. Ne, bila su to sasvim nepoznata lica.

Jedan krupan, bradat, razdrljen, drugi suvonjav, sa dugim kaputom blede boje.

Geno i Pejn!

Lica su im bila takva, da mladićevo malopredašnje raspoloženje začas splasnu.

Stajali su tačno na putu kojim bi trebalo da prođe.

Mogao ih je i obići, ali nije hteo. Ako su njega čekali, oni će se odati. Ako nisu, produžiće put.

Osetio je naglo da ga obuzima srdžba.

Nisu mu se dopadali, nimalo. A najviše zbog toga što su, izgleda, hteli da mu se nađu na samom početku puta koji je odabrao da bi saznao ko je.

Možda su želeli da ga opljačkaju?

Imao je petnaest dolara. Rado bi im dao, ako je samo to u pitanju. Međutim, da jeste, oni bi odavno izvukli oružje i naredili da isprazni džepove.

Vilijem Geno potera svoju kobitu nešto udesno, zagrađujući ostatak puta.

Lefberi zateže uzde.

Tako su neko vreme sva trojica stajali i posmatrali se.

Onda se Pejnovе usne razvukoše u podmukao, pakostan osmeh.

— Kladim se da je on — rekao je glasno.

Njegov partner je samo klimnuo glavom.

— Krenuo si pogrešnim putem — rekao mu je zatim Pejn, palcem pokazujući iza sebe. — A možda i nisi? U svakom slučaju, put ti se ovde završava, momče!

— Poznajete me? — upita Lefberi, u nadi da će možda iz njihovog odgovora iščakati tračak svetlosti za sebe.

Geno odmahnu glavom.

— Samo po čuvenju — uzvratila je.

— Zar sam čuven?

Pejn zaklima glavom nekoliko puta.

— Mora da jesi. Vrediš dve hiljade dolara.

Ubice, pomisli mladić. Imali su nečiji nalog da ga ubiju. Im je možda ucenjen? Da se njegove slike ne nalaze na poternicama, a da toga nije bio svestan?

— Možda ste pogrešili? — javio se opet. — Možda tražite nekog drugog, a ne mene? Ne znate ni ko sam?

Međutim, revolveraši su ostali hladni.

— Imena nisu važna — dobać! Geno. — Opis se slaže.

— Imaš ranu na glavi? — uplete se Pejn.

Lefberi mahinalno krenu šakom prema temenu, ali je brzo spusti. Taj pokret ga je odao. Videlo se po Pejnovom cerekanju da su sad sigurni u svoju žrtvu.

— Nemam lično ništa protiv tebe — rekao je Geno, ispravljajući svoju široka leđa — ali za dve hiljade dolara ubio bih svakog na koga mi se pokaže.

Umesto panike, u mladićevim očima zaiskri prezir.

— Prilično ste jeftini — reče. Polako je skretao glavu svog konja u stranu, kako bi otvorio desni bok prema njima. Nije imao nameru da uludo prodaje svoju kožu.

— On misli da se brani? — poviče Pejn, pokazujući na Lefberijevo pozu.

— To je njegov problem — zareža Geno. — Ovde ga niko ne poznaje. Nema nikakvih isprava, jednostavno će ga zakopati i mi ćemo mirno da se vratimo.

— Šta onda čekamo?

— Kako znate da nemam isprava? — odugovlačio je Lefberi. — Možda znate i kako se zovem? Recite!

— On je zaista udaren — kucnu se Pejn prstom po slepoočnici.

— Recite kako se zovem! — očajnički povika mladić.

Geno slegnu ramenima.

— Ko vas je najmio? — upita Lefberi.

Horti Pejn pogleda prema suncu. Sve više je priklanjalno brdima na zapadu.

— Morali bismo stići pre mraka u Stouns Hil — ocenio je vreme i dao znak Genou.

Istog časa, Roj Lefberi zabi pete čizama u slabine svom konju.

Iznenadena životinja se prope i prednjim kopitama zapara vazduh. Geno i Pejn se instinktivno trgoše, vadeći revolvare.

Lefberi opali u Genoa.

Učinio je to istovremeno kada i Pejn.

Ogromni revolveraš je razrogačio oči, osetivši da ga je vrela, olovna kugla pogodila u prsa. I to na mestu gde mu se spaja lančić. Prosto se čulo kako zrno udara u kost.

S druge strane, konj je pod Lefberijem posrnuo i zbacio mladića u travu.

Pri tome mu je ispao i kolt.

Horti Pejn je video da Lefberi nema više oružja kod sebe. To ga je navelo da prvo pogleda je li sve u redu sa njegovim prijateljem.

— Vil?

Geno je još uvek sedeo na konju, ukočen, zagledan negde u daljinu. Desna ruka visila mu je niz telo, grčevito stežući revolver.

Košulja na grudima bila je natopljena krvlju.

— Kaži nešto, pakao mu njegov! — pisnu Pejn.

Geno skrenu pogled na partnera. Oči su mu bile mutne, pospane; svakog časa su mogle da se sklope.

Onda se zaklatio u sedlu. Kolt mu skliznu niz prste u travu.

Pao je odozgo i prosto zatresao zemlju okolo.

Više se nije pomakao.

Horti Pejn je nekoliko časaka bu-
ljio u mrtvaca. Kao da nije verovao
u ono što je bilo neumitno. Nije ga
žalio, nije ga ni voleo ni mrzeo, ali
bilo je to gadno saznanje da će os-
tati sam!

Sam!

On podiže kolt prema Lefberiju.

Učinio je to u pravo vreme. Mla-
dić je već puzio prema svom oruž-
ju. Bio mu je na dohvatu kada ga
je preseklo Pejnovu urlanje.

— Ubio si ga! Pakao mu nje-
gov... ubio si ga!

Lefberi nije imao kud.

Mogao je samo da očekuje hitac.

Tog časa ništa nije mislio. Ničega
se nije sećao, ničega što bi zažalio.
Smatrao je sebe već mrtvim.

Pejn iskrivi usta u ružan osmeh.

Ciljao je tačno u glavu.

— Prosuću ti mozak, štene pla-
vokoso! — kazao je i umirio nišan.

Lefberi stisnu oči.

Jasno je čuo pucanj, ali ne oseti
ništa.

Promašio je?

Otvorio je oči i ugledao Pejna
kako stiska razmrskanu šaku. Izo-
bličeno revolveraševo lice bilo je
okrenuto na drugu stranu.

Prema jahaču u crnom.

Roj Lefberi je odjednom postao
svestan da je živ i da za to ima da
zahvali poznaniku iz „Metropoli-
ten” saluna.

Ustao je sa zemlje, obliven zno-
jem.

Samo delić sekunde delio ga je od
hladnog dodira smrti.

Horti Pejn više ništa nije mogao

da učini osim da sačeka svoju dalju
sudbinu.

Holidej lagano sjaha sa Miga.

„Linkolni” su mu već bili u ko-
ricama. Lefberi ga dočeka s izmu-
čenim osmehom. Tek sada je počeo
da malaksava; nije se trudio da sa-
krije koliko se uplašio. Uostalom,
bledilo njegovog lica to je kazivalo
jasno.

— Sjaši! — pozva Holidej revol-
veraša.

Pejn ćutke prebaci nogu na dru-
gu stranu i skliznu sa sedla.

— Poznajete ih? — obrati se Lef-
beriju.

Mladić odmahnu glavom.

Mislio sam da je gotovo — pro-
cedio je za sebe. — Kako ste se de-
sili ovde... baš sada?

Kockar nije skidao pogled sa Pej-
na. Nerviralo ga je njegovo previja-
nje i stenjanje.

— Čuo sam njihov razgovor u
salunu — odgovorio je. — Tražili su
vas.

Kockar se nadnese na Genoovo
telo.

— Ovog ste udesili — reče. —
Zašto niste i drugog?

— Pogodio mi je konja — pro-
mrsi Lefberi.

— Tim bolje po vas — klimnuo
je glavom kockar. — Imaće šta da
kaže.

— Ništa ja ne znam — oglasi se
Pejn, savijajući se nad svojom ra-
njenom šakom. Onda je video sa-
svim blizu Džordžijančeve čizme.
Nije se usudio da podigne glavu i
sretne taj satanski pogled. — Stvar-

no ništa ne znam... Platili su nas da ga ubijemo.

— Ko?

— Jedan čovek. Nije rekao svoje ime.

Lefberi se približi, ponovo obuzet nadom.

— A je li rekao koga treba da ubiješ? — upita.

— Nije pomenuo ime. Samo je opisao...

— Gde vas je našao?

Horti Pejn se ustezao da odgovori. Računao je da će ga dokrajčiti ako kaže sve što zna. A ako bude odugovlačio, šansa da preživi biće mnogo veća.

— Ne sećam se...

— Možda si i ti udaren? — primeti Lefberi. Stisnuo je šaku i podneo mu pod nos. — Mogu da ti osvežim pamćenje, prljavi lupežu! Gde je taj čovek? Kako izgleda? Zašto si pomenuo Stouns Hil malo pre?

Pejn je ćutao i dalje.

Lefberi bespomoćno pogleda u kockara.

— Ljudi obično govore — dobaci Holidej — ako mu nagazite na ranjenu šaku.

Pejn se trže. Nesvesno je uvukao ruku pod kaput.

— Govori! — podseti ga Lefberi.

— U Stouns Hilu je trebalo da dobijemo ostatak...

— Koliko?

— Još hiljadu dolara... Tako smo se dogovorili.

— Ko je taj čovek?

— Rekao sam... Ne znam mu ime. Nikada ga ranije u životu nisam video.

— Ali, možeš da ga opišeš. Kao što je on opisao mene. Dakle?

Kockar podiže glavu.

Kao da je u vazduhu sevnuo odsjaj neke cevi. Nije odmah mogao da oceni na kojoj strani.

Ruka mu skliznu prema boku.

— Bio je mrak — čuo se Pejnov kreštav glas. — Jedino što sam zapamtio bilo je...

Tada je iz daljine zagrmelo!

Holidej se baci prema Lefberija i obori na zemlju. Horti Pejn nije shvatio šta se dešava oko njega, a kad je to mogao da učini, osetio je da mu se leđa provaljuju.

I ništa više!

Eho pucnja još se prolamao brdimama.

Lefberi je ležao lica zarivenog u zemlju, zuba punih trave.

Holidejeva glava bila je tik uz njegovu.

— Šta je to? — procedi mladić. — Top?

— Puška za bizone — odgovorio je Holidej i malo pridigao glavu. — Pogađa kao od šale miljama daleko.

Istovremeno su skrenuli pogled prema Pejnu.

Ležao je iskolačenih očiju, raznetih leđa. Umro je u deliću sekunde, ne saznajući od čega.

— Mrtav? — upita šapatom mladić.

Holidej potvrdi.

Lefberi stisnu obe šake u nemoćnom besu.

— A, samo što je počeo da opisu-je onu hulju...

— Nešto ipak znamo — javi se Dok. — Treba krenuti za Stouns

Hil. A to je takođe na putu za Labok.

— Mi? Kako to mislite mi?

— Praviću vam društvo. Uz put mi je — odgovori kockar.

Laže, pomislio je mladić. Hoće da me zaštititi, a da je mi nelogična objašnjenja. Uostalom, možda je i on svestan toga da ja znam da me laže? Moje je da prihvatim njegovo prisustvo ili da ga se lišim.

Prokletstvo, on dobro zna da mi je potreban. Sigurno ne zbog duga već zbog nečeg sasvim drugog. Ko je on? Šta je to što ga goni da mi pomaže? Samilost?

— Mislim da je strelac otišao — prekide mu kockar misli.

— Kako znate?

— Znam koliko i vi. Pogodite?

Lefferi pogleda prema proplanku.

— Misлите da mu je bilo najvažnije da učutka njega? — pokazao je prema Pejnu.

— Tačno.

— Ali, kako je znao da nam nije odao opis nalogodavca?

— Verovatno nas je gledao kroz dogled. Čim smo se prepirali s njim, to je bio znak da mu još nismo na tragu.

— Ali...

— Zemlja je suva. Da odspavamo malo ili da pođemo?

Lefferi ustade i otrese prašinu sa pantalona.

— Ne bih želeo da se zbog mene...

Kockar uzjaha svog šarca.

— Pogledaću malo okolo — reče.

— A vi ih dotle zakopajte. Ne volim lešinare, čak ni na ubicama.

XIV

— Koliko sam razumeo — obratiti se Vern Harding novinaru iz Mekona, koji je došao s ostalim putnicima u Ebilejnu — hoćete da pišete o Doku Holideju?

Valsin Arb je klimnuo glavom.

Neizbežna sveska bila mu je u ruci, uvek spremna da primi zapis, belešku, neko ime.

— Što će vam to?

— To je moj posao — odgovori Arb. — Kao što je vaš da čuvate zakon.

Nalazili su se u Hardingovoj kancelariji. Dva pomoćnika naoružana puškama stajala su kraj vrata. Pristup zatvorenimcima nije bio dozvoljen nikome, sve dok ne dođe savezni maršal iz Vičite.

— Mogu vam ispričati nešto iz ranijih dana — slegnuo je ramenima šerif. — Onda još nisam nosio značku. A da opisujem šta se desilo danas, ne mogu. Bio sam u dubokom snu za svojim stolom.

— Spavali ste? — iznenadi se novinar.

— Tačno. Pošto me je Vajat Erp nokautirao. Za moje dobro, naravno.

— Pričajte mi o Holideju — podseti ga Arb.

— Imam pun zatvor najokorelijih ubica — reče Harding umornim glasom. — Trebalo je da stignete koji sat ranije i da ga vidite lično.

— Koga? — trže se novinar.

— Pa njega, koga drugog? Bio je, kažu, u salunu.

Valsin Arb lupi šakom po šerifovom stolu.

— Govorite li vi to o Holideju? — žustro upita.

— Pa, o kome drugom? — namršti se Harding. — Istina, nisam ga video, ali kako su ga opisali... to je bio on!

— Prokletstvo — opsovao je novinar — izmakao mi je ispred nosa. Šta se desilo? Šta je radio u Ebilejnu?

— Pucao je, eto šta! Onesposobio je dva napadača kada je Erp bio u škripcu. A dvojicu u salunu je razoružao i onemogućio da pomognu Dvajtu Hemionu.

— Čoveče — uzviknu novinar — pa, to je priča! Moram da upitam i ostale o tome. One koji su bili očevici! Pakao, zar toliko da zakasnim? Kako je izgledao?

— Kao i uvek. Crno odelo, crn šešir, crn opasač... I bela košulja.

Valsin Arb je izgledao kao da je progutao žabu.

— Ponovite to još jednom — zamoli tiho.

— Šta vam je? Videli ste avet?

— Pakao! Pa, Holidej je bio kraj mene. U vozu! A ja budala nisam mogao to da zaključim. Jaše li šaraca?

— Tačno! Indijanskog ždrepcu. Novinar bučno ustade.

— Moram za njim! — viknuo je i strpao beležnicu u džep. — Kuda je otišao?

Harding ga pogleda sažaljivo.

— Momče, zar to neko zna? On jednostavno ode i pojavi se. Niko ne

zna kuda. Niko ne zna odakle. Takav je Dok Holidej!

— Ali, ja moram da ga vidim! — protestovao je Arb.

— Niko vam ne brani. Samo... on ne voli da se neko mošta blizu. Pogotovu piskarala!

— Zašto?

— Jer su o njemu uglavnom napisane same laži. Lično to znam.

— Kako?

— Čitao sam o jednom obračunu, baš ovde u Ebilejnu. Toliko je tu strpano gluposti i izmišljotina da me je stomak zaboleo dok sam čitao! Kažem vam: teško ćete ga naći. A i ako uspete, teško će vas trpiti kraj sebe. On je usamljenik!

Novinar ponovo sede na stolicu. Razmišljao je: da krene u „poteru“ za kockarem ili da pošalje izveštaj o hvatanju Hemionove bande?

To bi za početak bilo dobro. „Mekon herald“ bi imao istinitu reportažu sa lica mesta, a on bi u međuvremenu mogao da pođe u potragu.

Ali, Arbu se nije toliko dugo sedelo na jednom mestu.

Pogotovu što je bio suočen sa činjenicom da je Dok Holidej izmakao ispred njega jedva nekoliko časova.

— Gde mogu da kupim sedlo i konja? — upita Arb šerifa.

— Prvo mi recite umete li da jašete?

Novinarevo lice se smršće.

— Šerife, nisam došao ovamo da žuljim klupe na železnici. Mogu da jašem, da plivam, da se verem uz konopac, da se tučem, da pucam... Još nešto?

Harding se nije smešilo.

— Nije mi do šale, mister. Ovo je zemlja i zakona i bezakonja. Ide te li sami?

— Mama mi nije poslala guvernantu — uzvratila ironično novinar.

— Pazite šta govorite...

— To važi i za vas! — planu Arb.
— Poslaću u Mekon izveštaj o šerifu Ebilejna koji izigrava dadilju i koga maršal iz Dodža uspavljuje kako ga ne bi izložio opasnosti...

Hardingovo lice preplavi crvenilo.

— Nećete se usuditi — procedi, vidno uznemiren.

— Zašto ne bih? Mislite da me možete uhapsiti?

— Ne...

— Onda... Gde mogu da kupim dobrog konja?

Pomirljiv novinar ev ton povraća šerifa u život. Bilo bi mu lakše protiv četiri bandita nego da se suoči sa novinama koje tako pišu o njemu.

— Kod Ščipovskog — rekao je najzad. — Poljak drži najbolje konje. Recite da sam vas ja poslao.

— Reći ću — obeća Arb.

— A ono...?

— Ono?

— Ono što ste malopre kazali. Nećete napisati?

Valsin Arb se osmehnu.

— Neću šerife. Neću vas uopšte pomenuti.

Harding se počea iza uha.

— Nisam rekao da me baš uopšte ne pomenete, ali...

— Razumem! — mahnu rukom novinar. — Bićete opisani u lepom svetlu. Na istoku su svi šerifi odavde slični: uzvišeni, brzi na koltu,

pravdoljubivi i neranjivi. Zašto to ne bi važno i za vas?

Zatim napusti prostoriju.

Vern Harding uzdahnu i maramicom obrisao čelo.

— Prokleta vrućina — promrmljao je, motreći ispod oka na svoje pomoćnike. Oni su se pravili da ništa ne čuju i to je bilo dobro po njih. Zatim je dodao, još tiše: — I proketo piskaralo...

XV

Tri ćelije ebilejnskog zatvora bile su ispunjene Hemionovim ljudima.

Dva brata, Pol i Bak, nalazili su se u poslednjoj.

Stariji, Pol Hemion, imao je uvezano rame i podlakticu. Njegov nešto mlađi brat bio je onespособljen u obe šake. Obojica su bila bleđa, potištena i ćutljiva.

U srednjoj ćeliji nalazili su se Hejli Pričard, Melvin Dru i Džimi Kradok.

Ni oni nisu izgledali bolje.

Pričard je imao prostreljenu butinu, Dru je nosio veliki zavoj na glavi, tako da su mu se videle samo oči, nos i usta, dok je Kradok imao najtežu ranu na grudima. Ebilejnskom doktoru Dausonli nikako nije uspevalo da mu sasvim zaustavi krvarenje. Kradok nije bio u stanju da sedi; ležao je i molio da mu neko izvadi metak. Harding mu je obećao, čim se lekar vrati sa jedne hitne posete porodilji na ranču „Mamuza“.

Ebilejski zatvor pre je ličio na bolnicu nego na ono što jeste.

Jedini koji su u čitavoj gužvi bili neogrebani, nalazili su se u prvoj ćeliji.

Džomo Lig i Peri Pitera.

Ispred svake ćelije nalazio se po jedan šerifov pomoćnik.

Držali su puške tako da su mogli da ih upotrebe u svakom trenutku.

Ćelije nisu imale zidove. Jedne od drugih delile su rešetke iste debljine kao što su bile one na ulaznim vratima pod ključem.

Džomo Lig je sedeo na drvenom ležaju, naslonjen o ugao, u polusenici. Nije izgledao mnogo zabrinut. Na suprot brbljivom Pitera, koji je sada uglavnom ćutao i huktao, Lig je poluglasno zviždukao.

U susednoj ćeliji Kradok je stejnjavao i dalje.

Hejli Pričard je stajao s rukama na rešetkama; ličio je na zatvorenika dobrog vladanja kome je dozvoljena poseta. Ali, Pričard nije imao ko da poseti.

Osim mesnog šerifa ili saveznog maršala.

Melvin Dru je šetkao u malom prostoru, noseći na glavi svoj teret od zavoja. Koračao je tako već satima, činilo se. I nikad da se umori.

Ligovo zviždukanje postajalo je sve glasnije.

Pričard se odvoji od ulaza i zgrabi rešetke od pregrade, drmusajući ih svom snagom.

— Umukni, pacove!

Džomo Lig pomače obod šešira i pogleda nervoznog partnera.

— Šta je?

— Prekini sa zviždanjem — prasnua je Pričard. — Možeš da zviždiš kad ti namaknu omču, a ne sad.

— Idi do đavola! — namače Lig šešir ponovo na čelo i nastavi da zvižduče.

Pričard žestoko opsova, ali, to je bilo sve što je mogao da učini.

Popodne se ocrtavalo još samo na gornjim delovima zida na severnoj strani. Odsjaj sunca koje je zalazilo, podsećalo je na zlatnu polugu za-lepljenu ispod same tavanice.

— Od celog ovog sveta u zatvoru, ti si najveseliji, Džomo! — dobaci Pitera, besan što kod sebe nema ni parčeta govedine za žvakanje. Čak ni komad smrdljivog duvana.

Džomo Lig proteže svoje duge, mršave noge i stavi dlanove na potiljak.

— Možda ima razloga — reče.

Pitera ga pogleda, s negodovanjem.

— O čemu govoriš? — promelja. — Možda zamišljaš kako ćeš već ujutru da jašeš uz obalu Brazosa?

— Baš tako — potvrdi Lig.

Debeljuškasti bandit zatrepta; revolveraš asketskog lica nikad nije zbijao šale. Sve što bi rekao, bilo je s razlogom. Da ovog puta nije, možda, dobio sunčanicu?

Peri Pitera natuče svoj vuneni šešir na čelo i prišunja se Ligu.

— Šta imaš na umu?

— Imam na umu da pobegnem odavde — uzvraća Lig.

— Kako, do vraga...

— Zaveži! — ućutka ga ovaj i pogledom i rečima.

Pomoćnik Verna Hardinga promolio je glavu i sumnjičavo ih odmerio. Pipers se iskezi na njega, a onda otpljunu.

Džomo Lig pokaza glavom na ćeliju do sebe.

— Pogledaj ih — reče.

— Gledam ih odavno — promrmlja Pipers — ali ne vidim ništa interesantno. Obične njuške, kao što su moja ili tvoja.

— Budalo! Nisam mislio na to.

— Nego?

— Pogledaj ih: svi su ranjeni. Nesposobni. Misliš da su u stanju da beže? Ne.

Pipers je strpljivo čekao da Lig završi svoju misao.

— Nas dvojica smo jedini zdravi, razumeš? Nama može da uspe, a njih neka vešaju i zatvaraju ako hoće. Shvataš?

— Pomalo...

— Čak i da možemo da ih oslobodimo, nećemo to učiniti. Samo bi nam smetali u bekstvu. Neka svako spasava svoju kožu kako zna i ume.

Pipers se zacereka i lupi šakom po butini.

— Slušaj, Džomo... Pa, ti govoriš kao da si već s one strane brave? Šta je s tobom? Kako sve to misliš da izvedeš? Trebalo bi da si ptica pa da se provučesh kroz rešetke.

— Ne brini. Izićiću na vrata.

Hejli Pričard ponovo dohvati šakama rešetke.

— Vas dvojica... Samo nešto domundavate! Kad ne zviždućete, onda šapućete. Šta smerate?

— Da odemo — dobaci Lig. — A ti?

Pričard samo promumla nešto i okrenu im leđa.

Melvin Dru je najzad prestao da šeta i seo na kraj ležaja, pored Kradokovih nogu.

Na drugoj strani, braća Hemion su i dalje ćutke podnosila svoju sudbinu. Ako je njihov stric pametan, uspeće da se otarasi šerifa i dođe po njih.

Učiniće on to!

Bak je mogao da se oprostí od svog zanata: nikada više možda neće moći da povuče obarač. Još toga nije bio svestan, ali to će mu predočiti lekar posle skidanja prvih zavoja.

To je mogao učiniti i njegov brat Pol, ali nije želeo.

Znao je kako bi ga to pogodilo.

Kradokovo stenjanje dopiralo je čak do njih. Pol Hemion je dotakao rame i iskrivio lice od bola. Prokleti Erp! Kad su bili sigurni da je oslobođanje Dvajta Hemiona samo formalnost, maršal iz Dodža je prevazišao sve one priče o sebi i dokazao im da mu nema ravna.

A povrh svega, neko mu je pomagao iz „Metropolitan” saluna!

Umesto da oni postave klopku, ispalo je da su klopku napravili drugi.

Bak je na časak zaspao na ležaju. Bio je ispružen na stomaku; obe šake visile su mu preko ivica ćebeta. Pol uhvati poslednje delove razgovora između Pipersa i Liga i podiže glavu.

Da li je dobro čuo? Bledunjavi

revolveraš je kazao da se sprema na bekstvo!

Mora da bunca. Tri naoružana stražara ispred ćelija ne bi ni pacovala propustili da prođe.

Međutim, Džomo Lig nije bio tog mišljenja.

— Imam lepe čizme, a? — pokazao je Piteru.

• Debeli razbojnik ga je sumnjičavo pogledao.

— Čizme? S tobom nešto nije u redu, Džomo? Čizme kao čizme, kakve to ima veze...

— Ne deri se! — umiri ga revolveraš. — Ovo su čizme koje trče napolje, znaš?

Piter nije mogao da vidi ništa neobično na njima. Obične, kauboj-ske čizme. Šta je to smerao Lig?

— Nisam raspoložen za zagonetke — prosipta Piter. — Ako znaš kako ćemo odavde, govori brzo... Uskoro, će mrak.

— To nam i treba — odgovori mirno Lig.

On polako skide desnu čizmu sa noge i stavi kraj sebe.

— Kad ti budem dao znak, počni da se previjaš — došapnuo je Piteru. — Urlaj koliko možeš. Iz sve snage.

— Zašto?

— Da nam otvore vrata.

— Neće oni otvarati tek tako. Uostalom, biće ih trojica, sa puškama.

— Ako ti se ne urla, onda pokušaj da me udariš. Moramo da izazovemo gužvu.

Piter je vrteo glavom. Sve je to bilo suviše lakomisleno. Njih dvo-

jica, goloruki, protiv tri stražara s puškama.

A onda mu pogled pade na Ligu čizmu.

Tek tada primeti da je na inače visoku petu pridodat još jedan deo. Oko tog dela čeprkao je Džomo Lig. Nebesa!

Pred zabezeknutim razbojnikom, Džomo Lig je pažljivo prstima pomicao dodatak sve dok ga nije odvojio od đona.

Deo je ličio na četvrtasti rog, s otvorom iz koga je revolveraš izvukao mali, džepni pištolj sa dve cevi.

— Neka sam proklet... — procedio je Piter, ozarena lica.

Lig baci pogled u stranu. Niko ih nije gledao, ni čuvari ni kompanjoni. Svi su bili zauzeti svojim ranama i svojim brigama.

Džomo Lig strpa oružje pod košulju.

Peri Piter ga je posmatrao s divljenjem.

— Toliko jašem s tobom — cerio se — a nisam imao pojma da imaš takvog keca u rukavu.

— Čuvam ga samo za izuzetne prilike.

— Ne smeta ti kad hodaš?

Lig odmahnu glavom.

— Jedan cipelar u Fervelu imao je vešte ruke i udesio mi je čizmu tako da ne osećam u hodu. Pametno, a?

Piter pogladi svoj stomak. Sada je izgledao savršeno zadovoljan.

— Kad ćemo?

— Čim se smrači... I prestani da se glupo keziš!

U sumrak, Vern Harding je došao u svoju kancelariju da pogleda pripele poternice.

Nije se malo iznenadio kada je na dvema prepoznao likove Melvina Drua i Hejlja Pričarda.

On upali svetiljku i namesti cvikere. Mogao je to da učini, niko ga nije video. A Vern Harding je krio da slabije vidi pri svetlosti lampi.

Tada se iz jedne od ćelija prolomi se urlik.

Harding skoči kao oparen.

Dograbio je kolt sa stola u levu ruku i poleteo prema hodniku.

Njegovi pomoćnici sjatili su se oko prve ćelije.

Držali su puške spremne za dejstvo, ali se nisu suviše približavali vratima.

— Šta se to dešava? — grmnu Harding.

— Nešto smišljaju — odgovori jedan od stražara.

— Šta im je?

Peri Pitera se valjao po podu i hvatao za stomak. Lice mu je bilo izobličeno od bolova, oči iskolačene, jezik skoro ispao iz usne duplje.

— Jesu li dobili večeru?

Stražar klimnu glavom.

— Nije otrovana — promrmlja Harding. — I drugi bi se ponašali tako. Čini se da bi rado videli otvorena vrata pa da klisnu, ha?

Džomo Lig je za trenutak pomislio da ih je Harding pročitao. Ali, uspeo je da savlada i vikne:

— Ovaj je lud, šerife! — pokazao je na Pitera. — Pošaljite ga u neku drugu ćeliju!

— Nema više slobodnih — sleže ramenima Harding.

— Onda ću ga ubiti — hladno pri meti revolveraš, otkinuvši sa svog ležaja dasku: — Ubiću ga!

Pitera se i dalje valjao. U jednom času se našao kraj Ligovih čizama; ovaj zamahnu daskom, no Pitera uspe da se otkotrlja na drugi kraj.

Ostali Hemionovi ljudi s čuđenjem su posmatrali iznenadni ispad. Niko nije umeo da objasni Piterovo ponašanje.

Debeljuškasti razbojnik se pridigao i nasrnuo na Liga.

Bio je to zalet pred kojim bi pustio i bufalo. Pitera je krenuo glavom napred. Revolveraš je uspeo da odskoči, odalami daskom po leđima svog partnera i uleti u suprotni ugao. U rukama mu je ostalo samo parče. Pitera se nije desilo ništa. Uleteo je glavom u rešetke, odbacio se od njih i sleteo na prljavi pod.

Tu je nekoliko trenutaka tresao glavom, da bi ponovo dobio grčeve i počeo da se previja.

Vern Harding se dvoumio.

On istina, nije bio lekar koji bi sve ovo rastumačio sa medicinske tačke gledišta, ali razbojnikovo ponašanje zaista se graničilo sa ludlom.

— U pomoć! — zaurao je Lig. Nije imao više čime da se brani, a Pitera se ponovo ustremio na njega.

Šerif skide ključeve sa dovratka.

Revolver je stavio za pojas a stražarima naredio da priđu.

— Pucajte ako nešto pokušaju. U glavu! — naredio je.

Otvaranje vrata zvučalo je u Piteršovim ušima kao najlepša muzika.

Jednom nogom već se nalazio na slobodi.

Samo da Lig obavi svoj deo posla valiano.

Najkrupniji od čuvara pođe prema njemu. Ostala dvojica su ga držala na nišanu.

Međutim, izgledalo je da Piterš nema nameru da se mirno preda u ruke zvezdonoscima.

— Mlatni ga! — naredi Harding.

Čuvar okrete kundak prema Piteršovoj glavi, ali ga ovaj iznenada ščepa za ruku i izvi u stranu. Vern Harding kao da je naslutio da tu nisu čista posla. Pošao je rukom prema svom koltu.

— Pucajte! — povikao je.

Ali. Džomo, Lig nije sedeo skrštenih ruku.

Munjevito je zavukao ruku pod košulju i izvukao dvocevni „deringer“.

Njegovi partneri iz susedne ćelije samo su zašezegnuto opazili metalni odsjaj, a onda su sevnula dva plamička.

Revolveraš je bio vičan i malom oružju: kugle su se zaustavile u prsima obojice stražara. Jedan je odmah pao, dok je drugi stigao da opali, ali samo u tavanicu.

Vern Harding je dečće sekunde ostao paralisan ovim naglim obrtom.

Onda je levom rukom istrkao kolt i uperio u Liga.

Tada Piterš odbaci od sebe prvog stražara pravo na čuvara zakona, i oba čoveka padoše.

Lig dograbi najbližu pušku i upravi cev Hardingu u čelo.

— Ne mrđaj — pisnu mu nad glavom.

Čuvar zakona u Ebilejnu je znao da ne može ništa više da učini. Stražari su bili savladani, oružje je bilo u rukama zatvorenika!

— Brzo napolje! — dobaci Lig drugu pušku Piteršu.

Pucnji mora da su privukli pažnju ostalih pomoćnika napolju. Nekoliko građana koji su se našli blizu šerifove kancelarije odmah se razbežalo.

Piterš u prolazu dohvati kundakom Hardinga po potiljku. Šerif se bez glasa pridružio svojim ranjenim pomoćnicima.

— Napolje! — zvao je Lig, koji se nalazio na kraju hodnika.

Lice Heilija Pričarda, sve vreme ozareno divljim sjajem, sada je počelo da se izdužuje. Proturije prema Ligu, stisnuvši je u pesnicu.

— Džomo! Otvaraj ova vrata! — vikao je.

Melvin Dru mu se pridruži, drmsajući šipke.

Sa ležaja, Džimi Kradok je samo za trenutak podigao glavu, a onda klonuo natrag, izgubivši svest.

— Zar nas ostavljaš ovde? — nije verovao svojim očima Pričard. — Samo nam daj ključ, prokleti kote!

Džomo Lig se već nalazio kraj vra

ta šerifove kancelarije. Nije se ni osvrtao na Pričardove pozive.

Piters je jurio za njim.

— Peril! — kreštao je Pričard, sluteći najgore — otključaj nas! Peri? Samo baci ključ molim te...

Piters je zastao. Šta ga je to koštalo? Dok se oni budu snalazili, Lig i on će se domaći konja, a šerifovi pomoćnici neka se zabavljaju s ostatkom bande.

On zavitla svežanj ključeva po podu. Kliznuli su kroz rešetke i zaustavili se na suprotnom kraju zida.

Dok su Dru i Pričard poleteli prema njima, Džomo Lig je otvarao šerifova vrata.

I počeo da prazni magacin puške.

Ulica je ponovo opustela.

Jedan od pomoćnika, koji se nalazio na verandi „Metropolitan” saluna, izbegao je smrt bacivši se za gomilu praznih buradi na uglu krčme. Za njim su zaparali meci, dižiću vodóskoke od prašine.

Dok se čovek snalazio kako da nađe najbolji položaj i uzvрати vatrom, Džomo Lig je napustio okvir ulaza šerifove kancelarije ustupajući mesto Periju Pitersu.

Sad su obojica trčali prema salunu.

Tamo se nalazilo nekoliko osedlanih konja. Ni Lig ni Piters nisu očekivali da će im se iz krčme neko suprotstaviti. Zato ih je čekalo neprijatno iznenađenje kad su preko pomičnih vrata zapraštali revolverski meci.

To je rančer Siril Dajamond pogrešno shvatio trčanje dvojice razbojnika.

Mislio je da će napasti salun, njega i njegovu zaradu, i rešio je da skupo proda svoju kožu.

Gosti su strugnuli iza šanka i na zadnji izlaz. Oni koji to nisu uspeli, prekrstili su se i čekali da se banditi pojave.

Rančer je grčevito zubima zagrizao svoju lulu. Bila je ugašena, kao što mu je i kolt bio prazan.

Ali, razbojnici se nisu pojavljivali.

Martin Piper, vlasnik saluna, bio je najbiliži velikom prozoru s ulice. Video je kako Lig i Piters uzjahuju konje.

— Izgleda da neće ovamo — doviknuo je.

— Šta rade onda? — upita rančer.

— Beže!

— Beže? Ali... Zanči da su šerifa tamo...

Nije završio rečenicu.

Pomoćnik šerifa dobio je pomoć; još jedan zvezdonosac javio mu se sa druge strane mahanjem ruku. Čovek zaklonjen iza praznih buradi pokazao je prstom prema šerifovoj kancelariji.

Tada se na ulazu pojavio Hejll Pričard. Hramao je i držao pušku oslanjajući kundak na bok. Iza njega se nalazio Dru, sa Hardingovim koltom. Previše su žurili. Nisu se potrudili da otvore ćeliju braći Hemion, računajući da bi ih to previše zadržalo.

Uspeli su da vide kako Lig i Piters mamuzaju konje i galopiraju na jug.

Pod salunom je bilo još konja.

Hejli Pričard nije video ništa drugo osim sedla u koje bi smestio svoju ranjenu nogu i pohitao što dalje iz grada. Melvin Dru se progura ispred njega i skoro ga obori.

— Prijavi pacove — prosikta Pričard, posrnuvši.

Ulica je već počela da tone u suton.

Melvin Dru je trčao kao bez duše.

Tako je došao tačno pod cev zaklonjenog pomoćnika šerifa.

Momak sa zvezdom nanišanio je lagano, pratio nišanom Drukov trk čitavih nekoliko koračaji, skoro do samih vezanih konja, a onda opalio.

Razbojnik kao da se spotakao zamlatarao je rukama po vazduhu a onda pao. Međutim, nije izdahnuo. Oči su mu bile uprte u četiri para kopita, samo nekoliko jardi ispred.

Krenuo je puzeći prema njima. Za njim je ostajao krvav trag.

Pomoćnik šerifa Ebilejna uze ranjenika ponovo na nišan.

Ali, pretekao ga je Pričard.

On je primetio, oblačak dima iza buradi i otkrio da se tu nalazi zaseda. Kada je čovek po drugi put hteo da ispali zrno u Drua, Pričard opali iz puške.

Pomoćnik šerifa kriknu i pade na leđa.

Istovremeno, Melvin Dru je završio svoj put. Ostao je da leži nepomično, prstiju zarivenih u debeli sloj prašine.

Hajli Pričard je ispalio još nekoliko preostalih zrna u pravcu saluna i levo i desno od sebe. Zatim je jednim potezom iskidao veze kojima su konji bili privezani za gredu i stavio zdravu nogu u uzengiju.

Uspeo je!

Tada je čuo užurbane korake iza sebe i osvrnuo se. Još jedan pomoćnik šerifa uzimao ga je na nišan. On se pognu i udari konja pod sobom pesnicom.

— Kreni, prokleta rago! Kreni! Životinja mahnu glavom, podiže je i spusti, a onda se dade u trk.

Pričarda iz grada isprati olovo. Nijedno ga ne okrznu.

Na vratima šerifove kancelarije pojavio se teturajući Vern Harding. Držao se za glavu, ošamućen, osećajući pod prstima krv. Udarac Perija Pitera nije bio baš nežan.

Građani su iskršavali sa svih strana. Očigledno, osetili su da je opasnost prošla. Nekolicina je trčala u susret šerifu s izvučenim revolverima.

Drugi su poneli ranjenog pomoćnika ispod srušenih burića i uneli u salon.

— Trojica su pobegla! — čuo je Harding glasove oko sebe. — Jedan je mrtav...

— Šta se desilo?

— Kako su uspeli? Ko im je dao oružje?

Harding se nasloni na zid. Pogledao je lica oko sebe. Svi su galamili, mahali rukama, gundali. A on je unutra, u ćeliji, imao jednog teško ranjenog momka i jednog mrtvog!

Ljudi su ga i dalje saletali pitanjima sve dok se Harding nije uspravio i povikao.

— Umuknite!

Pogledali su ga sa čuđenjem.

— Potreban je lekar — kazao je Harding — i desetak ljudi koji će da jašu sa mnom. Ko se javlja?

— A pomoćnici? — upita neko iz gomile.

Šerif podiže ruku i poče da broji na prste.

— Jedan je ranjen... Jedan je mrtav. Još jedan je ranjen. Ako ostali krenu za mnom, ko će da ostane u gradu? Ima li dobrovoljaca? Nema, vidim.

Harding se osmehnu.

— Znači, da potrpam ranjene pomoćnike u sedla i pođem u poteru?

— Zar od šest pomoćnika, tražiš od nas da jurimo ubice? — upita ga Deč Luter, vlasnik taverne. — I kako su uspeali da pobegnu pored tebe i još trojice?

Pitanje je bilo na mestu. Šerif je tiho uzdahnulo i namršti se.

— Jedan od njih je imao „deringer“ — reče.

— Zar ga niste pretresli?

— Nismo mu skidali čizme — planu Harding.

Luter podiže ruku i upre prst u Hardinga.

— A kako su mogli da otključaju čeliju, šerife? Kako su te namamili unutra?

— Zašto bih tebi polagao račune, Deč?

— Ne meni, svima nama! — pokaza ovaj na okupljene ljude.

— Nisam vas video u tolikom broju dok se pucalo — dobaci Harding. — Uostalom, bolje bi bilo da se razidete...

— Nisi nam odgovorio na pitanje! — isprsi se Luter.

— I nemam nameru — oštro uzvрати Harding.

Luter pripreti prstom.

— Bili smo u pravu kad smo tražili da im presudimo odmah — rekao je. — A ti si se držao zakona. Šta kaže zakon na sve ovo? Jedan momak je mrtav, a tri bandita u bekstvu?

— Rekao sam da se razidete — utiša glas Harding i to je delovalo više nego da je viknuo. — Pošto niko neće u poteru, bolje da se prihvatite viskija kod Pipera i sudova kod vaših žena!

— Ne možete tako, šerife...

— Mogu! Ko će me učiti šta treba da radim? Ako se taj javi, smesta ću mu prikačiti ovu zvezdu na košulju.

Ljudi zagundāše.

Harding ude u svoju kancelariju i zalupi vratima. Tog časa doktor Dausin pristiže sa svojom torbom.

— Ceo dan sam ili na nogama ili u sedlu — mrmljao je probijajući se kroz okupljen svet. — Krv, svuda krv... Gde je šerif? Koga treba sada zakrpiti?

XVII

U Stouns Hil stigli su sa prvim mrakom.

Dobar deo puta, Roj Lefberi i njegov poznanik, Dok Holidej, proveli su čuteći.

Malo naselje iznenada je iskrslalo pred njima, kao utvara. U nebo su štrčali vrhovi i ivice krovova kućasandučara, a pod njima, kao svici, ukazala su se svetla na prozorima kuća i krčmi.

— Ne sećam se ovog mesta — promrmljao je Lefberi, osvrćući se oko sebe.

Dim kockareve mirišljave cigarete obavio je za trenutak plavokosog momka.

— Kuda ćemo? — upitao je.

Holidej je već skretao preko izrovnane ulice prema krčmi sa čudnim imenom „Četvrt dolara“.

Sveštenik u ogrtaču do zemlje i sa neobičnom ćoskastom kapom na tremu zastao je u prolazu, pogledao u pridošlice, a onda nastavio put vrteći glavom. Lefberiju se učini da se usput i prekrstio nekoliko puta, brzini pokretima.

Iako je veče bilo toplo, našelje je izgledalo zamrlo.

Presamićen preko ograde trema „Četvrt dolara“, jedan pijanac je povraćao.

Lefberi s gađenjem pogleda na priljavo stepenište i neokrećene, ispucale zidove krčme.

— Zar ovde postoje sobe? — upita. — Radije bih spavao napolju.

Ima vremena — oglasi se Holidej, napuštajući sedlo svog šarca.

— Mislite da ćemo ovde nešto naći?

— Ne gubite nadu — odgovorio je Džordžijanac. — Možda će samo kratko suočenje s nečim poznatim da vam vrati sećanje?

— Voleo bih da to bude brzo — uzdahnu mladić.

Holidej je prvi ušao u zagušljivu prostoriju.

Gorele su samo dve svetiljke.

Jedna je visila nad šankom, druga nad ulazom.

Stranac odeven kao Holidej mora da je bio retkost u Stouns Hilu. Međutim, on je samo za kratko zadr-

žao pažnju gostiju okupljenih oko jednog stola za kockanje.

Svi su stolovi bili zauzeti.

Za razliku od ostalih soluna kroz koje je prolazio na svom dugom, usamljeničkom putu, ovde se malo pričalo. Poneko je nešto izgovorio šapatom, neko se kratko nasmejao, neko je ćutao i zurio u svoje piće.

Holidej stavi šaku na bar.

Krčmar, sa malo kose oko ušiju i ćelavog temena, došao je do njih bez žurbe.

— Imam samo viski — rekao je odmah. — Ništa drugo.

— Ništa bolje? — upita kockar.

Čovek je odmahnuo glavom, odmeravajući Holidejevo odelo i opasac. Zatim je isti takav ocenjivački pogled preneo i na Lefberija.

— Prolazite? — pitao je, ali tek reda radi.

— Imate čudno ime za salun? — dobaci Holidej umesto odgovora.

Krčmar se osmehnu levim krajem usta.

— Kupio sam ga za četvrt dolara — rekao je.

— Šalite se? — nije mogao da izdrži Lefberi, koji je sve vreme kružio po licima u prostoriji, ali ništa mu nije pomoglo da se nečega seti. Sve mu je tu bilo tuđe.

— Postigao sam dve stvari u životu — rekao je krčmar. — Da se ne šalim i da se ne čudim. A što se tiče saluna... Bivši vlasnik ga je prodao vrlo jeftino. Bilo je to pre ravno šest godina.

— Zar je bio lud? — upita Dok.

— Ne! Bio je zaplašen. Držao sam mu cev pod grlom.

Lefberi pogleda u kockara, ali

Džordžijančevo lice nije pokazivalo nikakvo uzbuđenje.

— To su bila čudna vremena — zaključio je on. — Danas se, za tako nešto, saluni poklanjaju.

Krčmar je klimnuo glavom.

Lefberi se jedva uzdržao da ne zapitkuje dalje. Ili je krčmar nekada bio okoreli bandit, ili mu je bivši vlasnik nešto dugovao, a ovaj to naplatio na najjednostavniji način.

— Ipak nam dajte viski — predloži Lefberi,

Čovek lenjim pokretom skide sa prašnjave police dve čaše i stavi na šank.

— Čudni su i gosti — pokaza iza sebe glavom Holidej. — Uglavnom čute ili se došaptavaju. Da li je uvek tako?

— U blizini je rudnik bakra. Danas je poslednji dan pred isplatu mesečnih zarada, a oni su se zadužili kod mene do guše. Onaj tamo, što se kocka... to je sin vlasnika. Jedan od rudara pokušava da ga opelješi, ali je već izgubio tri plate. Tako se momak zabavlja na račun radnika. Ali, ni to nije neko čudo.

— Ovde se čuda retko dešavaju — primeti Holidej.

— Šta su to čuda, mister? Na mom mestu svaki drugi bi se začudio da vidi čoveka sa puškom na bizona! Zamislite, ta puška koju neko nosi sada, kada bizona skoro i nema...

Lefberi uhvati u kockarevim očima iznenadni odsjaj.

— Puška na bizone? — trgao se mladić, prilazeći sasvim uz krčmarovo lice. — Gde je taj?

— Ko, momče?

— Taj s puškom, do vraga! Njega...

— On hoće da kaže — preseče Lefberija metalan glas Doka Holideja — da bi rado video takvu pušku u svojoj zbirci oružja.

Krčmar sumnjičavo odmeri mladića.

— Zar skuplja puške? — zapita,

— Tačno — potvrdi Holidej. — A baš jedna takva mu nedostaje. Platio bi je dobro. Platiće i vama za obaveštenje.

Lefberi se povuče; shvatio je da se zaletio.

Izvadio je iz džepa pet dolara i položio na šank, jedva se snalazeći da licu da izraz radoznalosti umesto napregnutosti.

— Je li ovo dosta?

Čovek strpa novac u džep.

— Rekao bih vam i bez centa — reče. — Čovek je u sobi, gore. Rekao je da nekoga čeka. Možda vas?

— Možda — ponovi Dok. — Koja soba?

— Imam samo jednu sobu, mister. Nju niko odavde ne može da plati. Zato je ustupam strancima, istina retko, ali naplatim dobro. Dvadeset dolara za noć.

— Možda će nas primiti u goste? — dobaci Holidej.

— Ako možete da stanete u jedan krevet sva trojica — osmehnu se krčmar levom stranom lica.

— Samo bez buke — dodao je, sasvim tiho.

Dok su se približavali stepeništu, Lefberi je gledao iza sebe, u pravcu krčmara.

— On nešto sluti — obratio se

Holideju. — Kao da zna da tog čoveka tražimo iz drugih razloga, a ne zbog... zbirke?

— Sve što zna, naplatio je.

— Kako?

— Osim vaših pet dolara, dobio je mojih deset.

— Nisam video...

— Stavio sam pod bocu.

Lefberi izbroja svega osam stepenika do malog hodnika. To je više ličilo na predvorje, odakle su dvojica vrata vodila na terasu sa polomljenom ogradom i u sobu.

Holidej izvuče svoj „linkoln“, sa desnog boka i čutke pokaza Lefberiju da stane s druge strane vrata.

Mladić takođe izvuče svoj kolt.

Neko vreme su osluškivali pred ulazom. Iznutra se nije čulo ništa.

Holidej podiže nogu i jednim udarcem izbi bravu...

Istovremeno se bacio na pod.

Kao blesak munje sevnuo je plamen! Onda se poput topovskog pucanja oglasila velika puška sa dva naboja!

Ubistveno zrno očešalo je komad zida i posulo Holidejeva ramena strugotinom i krečom. Lefberija obli znoj; ako vlasnik ovog strašnog oružja opali još jednom, od kockara neće ostati ništa!

Međutim, Holidej se već otkotrljao na drugi kraj.

Lefberi je stajao prilepljen uza zid, kao oduzet.

Iz sobe dopre lak šum, a onda topot konja.

Holidej ulete unutra s oba „linkolna“ u šakama. Ali, soba je bila prazna!

Otvoreni prozor jasno je pokazi-

vao put poji je nepoznati strelac izabrao.

— Otišao je! — konstatova Lefberi.

Prozor je od zemlje bio udaljen jedva dve jarde. Sa te visine, iole veštiji momak mogao je da skoči pravo u sedlo i odmagli.

Džordžijanac vrati oružje u futrolu i baci pogled oko sebe.

Svetiljka na stolu bila je skoro uvrnuta do kraja. Veliki krevet nadržnut, stolice takođe, jedno krilo ormara otvoreno i prazno, to je bio sav nameštaj sobe za dvadeset dolara.

Nepoznati, izgleda, nije ostavio za sobom nikakav trag.

— Bar smo dobili sobu — reče kockar.

XVIII

Oslovljavali su ga sa „mister Eldštajn“. A imao je jedva dvadeset godina.

Kršan, do zuba naoružan momak iznad njega predstavljao mu je najbolje osiguranje. Znali su ga kao Kelija. Ništa više: jednostavno Keli.

Upale oči, bez sjaja, duguljasto lice išarano ožiljcima i opuštena usta koja se nikada nisu smejala. To je bio Keli.

Šešir posuvraćenog oboda, žučkasta košulja i crni prsluk, nisko obešen kolt zdesne i „bovi-nož“ u koricama sleve strane bedara. Imao je dva opasača, načičkana mecima.

To je, dakle, bio Keli.

Momak nad kojim je bdeo zvao se

Čarli Eldeštajn. Ljudi koji su radili u rudnicima njegovog oca nagadali su da vodi poreklo iz Evrope, pošto je s tim delom sveta i održavao poslovne veze preko Meksičkog zaliva i Atlantika, unajmljenim brodovima.

Ne bi se moglo reći da su radnici bili slabo plaćeni. Ali, Stouns Hil je bio najusamljenije naselje u tom delu pokrajine a „Četvrt dolara” jedino mesto gde su mogli da se skupe, popričaju i popiju.

Međutim, malo je dolara ostajalo za uštedu pored viskija i crnih misli za krajevima odakle su došli. Bilo je tu Meksikanaca, isluženih kaubojia i crnaca, a našao bi se i po koji begunac od zakona.

Čarli Eldštajn je ličio na lutku: imao je bucmaste, glatke obraze, nežnu kožu kao porculanska površina i prste ukrašene prstenjem.

Sitne, bademaste oči utanjale su u podočnjake i veselo svetlucale kad god bi dobijao deljenje. Za svoje godine bio je prilično ugojen. To se može i razumeti, s obzirom da momak ništa nije radio osim što je čekao da nasledi svog oca. Mrzeo je školu, rad, ali je zato obožavao kocku i devojke. Otac je „dame” za svog sina dobavljao iz Ebilejna, Big Springa, a ponekad čak iz Dalasa.

Eldeštajn junior je vešto mešao karte, dobacivao uvrede svom partneru i, smejaio mu se u lice kad god je izgubio.

Posle toga bi protrljao nokte o rever svilenog kaputa i kažiprstom zavrteo lanac od džepnog sata.

Njegov partner zvao se Bob Kalet.

Bio je neka vrsta vođa „rudara” i nadzornik kod Edmunda Eldštajna, vlasnika. Preko njega su išla naređenja i Kalet je bio jedina veza između „bakrenjaka” i uštogljenog gazde na njegovom privatnom posedu, dve milje istočno od Stouns Hila.

Kalet je bio jednostavno obučen, kao i njegovi ljudi u rudniku. Crvenkasta prašina slegala mu se na trepavicama, upijala u kožu, natapala odeću, a on je tvrdoglavo gubio i gubio.

Mržnja mu se skupljala u ugloviima očiju, ali odatle nije smela napolje, zbog Kelija.

Pepeljastosiva kosa lepila mu se oko ušiju od znoja. Krčma se neosetno praznila; ovde su ljudi morali ranije da legnu, ako misle da im se ne odbije plate sutra ujutru. Svaki minut zakašnjenja skupo bi ih koštao.

Bob Kalet je neočekivano mirno odbacio svoje karte na sredinu stola. Bio je ponovo slab.

— Imam tri tvoje plate, Kalet — veselo je nagovestio Eldštajn junior. — Ako tako nastaviš, možeš računati da ćeš sledeće godine raditi besplatno kod matorog!

— Varali ste — izusti Kalet.

Bucmasto Eldštajnovo lice se odjednom izduži i preli bledilom. Niko mu to nikada nije rekao. Niko!

— Šta si kazao? — upitao je tiho, preteći.

— Rekao sam da ste varali — ponovi Kalet hrabro. — Ja sam od-

bacio jednu damu, a ona se vratila u vaše ruke. Kako je to moguće?

U krčmi je nastupio tajac.

Keli je samo malo olabavio svoju ruku.

— Postaješ drzak, Kalet — iznenađeno se nasmešio Eldštajn. — Razumem te: izgubio si dosta. Ali, takav je poker. Međutim, moram te kazniti za uvredu.

Kalet je ćutao. Natrag se nije moglo. Nije bilo prvi put da primeti kako Eldštajn koristi trikove da bi ga nadigrao. Ali, ovo nije bila igra za zabavu, već poker koji mu je odneo blizu šesdeset dolara!

— Ili možda želiš da se izvinese? — predložio Eldštajn.

Kalet oseti na sebi poglede svojih momaka. Hoće li poviti leđa ili ostati uspavan? To im je bilo u glavi, svima.

Njegovo ćutanje bilo je jasan odgovor.

Juniorove zenice se opasno skupiše.

— Možda neko ovde može da posvedoči da sam varao? — glasno je upitao. — Može? Neka se javi!

Svi su ćutali.

— Niko ne može? — likovao je momak, zabačene glave, utonuo u sopstveni podbradak. — Ili možda neko hoće?

— Ja ću — izbi polusenke glas, hladan poput leda.

Eldštajn se trže.

Keli podiže desnu obrvu, i sam iznenađen.

Holideja propustiše da priđe sasvim. Eldštajn nije očekivao u ovakvoj jazbini stranca elegantno odevenog skoro kao što je bio i on sam.

Odmerio je kraj kaputa, košulju, kravatu i priznao da ova jednostavnost ima stila.

Što se tiče Kelija, on je procenio da dva teška kolta za opasačem predstavljaju za njega malu enigm.

— Stranac? — oglasi se momak. — Šta vi tražite u Stouns Hilu? Posao u rudniku?

— Govorili smo o varanju — podseti ga kockar.

— Šta ste videli? — upita ovaj.

— Isto što vam je rečeno. Bilo je pet dama u igri.

— Ja volim dame — iscreri se Eldštajn. — Što ih je više, sve se osećam bolje.

— Meni su draži kečevi — primeti Dok.

Eldštajnovi oči živnuše.

— Možda biste hteli jednu partiju? — ponudi ga rukom, na mesto koji je zauzimao Bob Kalet. Ovaj je hteo da ustane, ali mu Holidej stavi šaku na rame i prikova za stolicu.

— Koliko vam je uzeo? — upitao je.

— Tri plate — odgovori ovaj — ali nemojte da...

— Neću ja ništa, on hoće — zaključio kockar i sede. Kalet ostade u blizini. Predosećao je da se Eldštajn neće smeškati dugo.

Tako je i bilo.

Licitiranje je zavrtilo mozak prisutnima, pa i samom razmaženom bogatašu. Suma je odjednom skočila na dvesta dolara i tu se prekinulo.

Prvi put te večeri znoj je ukrasio glatko juniorovo lice.

Mladić je krenuo rukom da obriše vrat, ali mu kockar ne dade.

— Volim da su ruke na svom mestu — opomenu ga.

— Vručina je — promrsi Eldeštajn. — Šta vi umišljate?

— Igrajte!

Eldeštajn je imao jadne karte, ali ga je blefiranje odvelo na put s kojeg nije mogao ni natrag ni u stranu. Stranac preko puta nije skidao oči s njega. U stvari, nije ni gledao svoje karte. Samo njega.

Zato je izbegao svaki suvišan pokret. Nadao se da će, ipak, njegov triling značiti nešto.

— Plaćam — prostenjao je mladić.

— Ne vidim novac — uzvratila Dok.

— Ja sam Eldeštajn — pridiže se ovaj sa stolice — i imam novaca kojim mogu da kupim tuce takvih!

— Ja sam raspoložen za dvesta dolara — suvo je rekao kockar. — Pokažite.

Momak ljutito zavrže ruku i izvuče hrpu velikih novčanica. Bilo je tu možda pet stotina dolara.

— Je li vam ovo dosta? — upitao je besno.

— Viđao sam mnogo više — sleže ramenima Holidej. Izgledalo je da ga ništa ne može uzbuditi. Zapenuli sin vlasnika rudnika je bacio svežanj na sto.

— Igrajmo u sve? — predloži, zapenuren.

— Koliko?

— Pet stotina četrdeset tačno!

Bila je to čista glupost, razmišljao je Keli. Ali, njegov posao je bio da

pazi na mladog gazdu, a ne na njegove dolare.

Holidej izvuče iz svoje postave tačke svežanj.

Položio ga je uz Eldeštajnov.

— Ovde je šestotina. Dakle?

— Vaših šest stotina protiv mojih pet stotina četrdeset?

Holidej klimnu glavom.

Eldeštajnovi dlanovi se oznojiše. Morao je da pusti karte kako bi prste obrisao maramicom.

— Vi ste prokleta sigurni u sebe, mister! — prasnuo je momak gubeći nerve. — Zašto niste tražili karte? Nemoguće da ste dobili dobre adute u prvom deljenju?

— To nije važno.

— Niste ih ni pogledali?

— Gledao sam vas, to mi je dovoljno.

— Blefirate!

— To je moje pravo. I moj novac.

Roj Lefberi je stajao po strani. On je više slušao odlomke razgovora nego što je video partnere. Bio je siguran da Holidej ne može izgubiti. Ne, čovek kao on nikad ne može da izgubi!

Srkutao je viski i pazio da se neko sa strane ne umeša.

Naročito mu se nije sviđalo kockarevo ponašanje.

Vlasnik „Četvrt dolara“ se muvao oko šanka, bacao poglede prema Lefberiju, brisao već obrisane delove bara i osluškivao reči što su sa kockarskog stola dopirale kroz duvanski dim i mutnu svetlost.

— Pokažite karte! — skoro je viknuo Eldeštajn.

Holidej prevrte, i četiri kralja skoro ugušiše razgnevljenog juniora.

Svoje još nije pokazivao.

Neka misao mu je proletela kroz mozak dok je sedeo tako nagnut i zajapuren.

— Dobio sam! — rekao je iznenađeno i poleteo prema novcu.

Onda je, istovremeno, oslobodio Keliju pregled prema suprotnom kraju stola.

— A karte? — izlete Kaletu.

— Moje su bolje! — pisnuo je on.
— Keli! Sredi ga!

Mora da je juniorov telohranitelj malo „zardao“ u Stouns Hilu. Verovatno nije dugo vremena imao dostojnog protivnika, pa se oslanjao na svoje ime i izgled umesto da je povremeno vežbao.

Ili je, eto, i ovog puta, kao i mnogo puta pre toga, čovek iz Džordžije veličanstvenom mirnoćom i mađioničarskom brzinom nadmašio mnoge samozvane veličine.

Ljudi okolo nisu stigli ni da usuknu.

Ni da se razbeže.

Keli je imao pred sobom otkriven cilj. Povukao je, i odmah se sleđio.

Niklovana cev levog kolta bila je uperena u njega!

Druga je zaigrala pred Eldeštajnovim očima kao sablasna zvečarka!

Tišina u krčmi mogla se opipati rukom.

Niko, baš niko nije umeo da objasni kada je stranac sa ledenim očima izvukao svoje revolvere. Jednostavno su mu se stvorili u šakama i priča o pokretu te večeri bila je okončana.

Zaprepasčeni Čarli Eldeštajn je

kliznuo sa površine stola na svoju stolicu kao mehur od sapunice.

Izgledao je nekako manji. Sve je iz njega izvetrilo: nadmenost, drskost, samouverenost, a i koža, inače glatka, izgubila je svoj sjaj i odjednom potamnila.

Keli je ostao uspravan iako poražen.

Dok Holidej vrhom cevi odiže Eldeštajnovu kartu.

Bio je to običan triling dama.

— Igra je bila poštena — čuo se u tišini kockarev glas. Pri tome je gledao pravo Keliju u oči.

Revolveraš je uzvratio pogled.

Njih dvojica su se dobro razumela. Za njih, mladi Eldeštajn bio je sporedan. Mala, kukavna hulja. Ili će Keli da potvrdi da je stranac u pravu, ili će da porekne i da se bori.

Telohranitelj je kratko klimnuo glavom.

A to je značilo nekoliko stvari: prvo, otac juniora će dobiti izveštaj da mu je sin varao i žestoko će ga izgrditi za stračeni novac. Drugo, za dolazak stranca niko od prisutnih ne snosi krivicu. Bio je to kratak, ledeni dodir sudbine. Treće, priznao je Keli da je nedorastao Holideju.

Ovo treće bilo je teško priznati.

Mora da je Keli bio čovek od života i dobrog, očuvanog materijala. Znao je da se povuče i zato je mogao duže da živi od onih koji brže potežu jezikom nego desnicom.

Holidej stavi revolvere za pojas. Odvojio je svoj novac a na drugu gomilu pokazao rukom, pozvavši Boba Kaleta.

— Uzmite svoje plate — reče.

Čovek se dvoumio.

— Lako je sada uzeti — procedio je — ali kad vi odete, ja ću biti najuren.

— Mislite?

— Siguran sam!

Holidej zadržao svoj pogled na Eldeštajnu.

— On će ćutati — polako je izgovarao reči. — A ja ću se za nekoliko dana vratiti ovim putem. Bolje da me niko ne obavesti o nečem sličnom. Dakle?

— Neka uzme svoje — promrm-ljao je junior.

Kalet odbroja svoj deo. Ostatak ponovo baci na sto.

— To me ne interesuje — dobaci kockar i okrete se.

Eldeštajn je zabezeknuto pratio kockara, a onda ispruži ruke prema svom novcu. Taman je hteo da ih dograbi, kada ga po šakama poklopi Kelijeva ruka i zadrži ga.

— Šta...? — prosikta momak.

— To nosim gazdi — izgovori revolveraš muklo. — Možda ne zna da imate kod sebe toliko?

— Kako se usuđuješ, prokleti, smrdljivi pacove? Znaš li ko sam ja? Samo jedna reč kod matorog i on će...

— Ja ću mu reći — prekide ga Keli sasvim mirno i pokupi novac u svoj šešir.

— Misliš da će tebi verovati?

— Hoće! Jer, ja ne trošim njegove pare...

Eldeštajn besno zamahnu rukom. Ali, samo je zamahnuo; šaka mu je došla na pola puta, a onda klonula

pod tamnim, satanskim pogledom revolveraša.

Roj Lefberi je vrteo glavom. Toliki novac, Holidej je lako odbacio. Kao da se radilo o običnom novinskom papiru ili zastareloj poternici.

Pogled mu odluta na jedan od prozora baš u trenutku kad sa nje ga skliznu nečije lice.

Lefberi se ispravi, kao uboden?

Ko li je to bio? Gde je video to lice?

Jedva je bio svestan da je kockar kraj njega naručivao viski. Naprezao se da se seti, ozaren nadom da je to delić njegove prošlosti. Ako se bude setio...

Onda mu je sinulo!

Da, bio je to deo prošlosti, ali vrlo skoro prošlosti.

Ebilejn, „Metropolitan” salon...

— Video sam nekoga — šapnuo je Holideju.

Kockar ga i ne pogleda. Ali je čuo jasno.

— Neko poznat?

— Jeste! Možda sam se prevario, ali sam za trenutak opazio jedno lice na prozoru.

— Čije?

— Jedan od onih iz saluna u Ebilejnu. S onim vunanim šeširrom. Ima lice kao pun mesec.

— Znači da su uspeli da pobegnu...

— Nemoguće! Tek su ih strpali iza rešetaka.

— Za njih ništa nije nemoguće.

Lefberi se osećao kao na iglama. Činilo mu se da na leđima nosi stalno nečiji užareni pogled.

A Holidej je bio miran. Kao da se nije radilo baš o njegovoj koži.

— Ništa ne kažete? — obrati mu se Lefberi.

— Reći ne pomažu.

— Šta ćete preduzeti?

— Čekam da to oni učine. Sigurno nas posmatraju.

Lefberi je bivao sve nervozniji.

— Imate li na oku ulaz? — upita ga kockar tiho. Sve vreme je gledao pred sebe.

— Imam.

— Ne vidite nikog?

— Ne, ali...

— Ja vidim jedan prozor. Nešto je promaklo.

Mladić razrogači oči.

— Vidite? Ali, kako...

Onda se doseti da Holidej neprestano zuri u veliko ogledalo ispred sebe. Visilo je u sredini police iza šanka, okrnjeno na levoj strani i upljuvano mrvama po ivicama.

— Šta vidite?

— Još ništa. U svakom slučaju, pucajte kad i ja, ali u svetiljku iznad nas.

Onda je začutao.

Lefberiju je viski odjednom postao otužan.

— Zar nije bolje da krenemo u sobu i tamo čekamo? — upita.

— Ne volim da čekam — odgovorio je slavljeni kockar.

Pri tome je odložio čašu na šank.

Krčma „Četvrt dolara“ lagano se praznila. Ostao je za stolom samo mladić Čarli Eldeštajn sa svojim belobraniteljem. Nije mu igralo, ni plio; najradije bi započeo s nekim kavgu, ali više nije bio siguran da bi ga Keli podržao.

Tada je prvi put saznao da neki revolveraši imaju svoj ponos.

Oni i ponos?

Da mu je to neko pričao, nasmejao bi mu se u lice. Nazvao bi ga lažovom. Rekao bi mu da je lud.

A sad se, više instiktom nego razumom, uverio u to.

Posmatrao je Holidejeva leđa i pita se zašto je taj prokleti stranac došao baš te večeri da ga nadigra! Taman je počeo da se lepo zabavlja na tuđ račun — a on se umešao.

Čak je i Keli ustuknuo pred njim.

Keli, koji se nikoga nije plašio. Ni njegovog oca.

A evo, pred strancem s očima kao od glečera, uzmakao je i priznao mu da ga poštuje!

Nebesa!

To Eldeštajnu mlađem nije išlo u glavu.

Odjednom, mladić je prebledeo i izgubio vazduh. Da li je to stranac pogađao njegove misli i zavirio mu dušu?

Jer, zašto bi se inače tako naglo okrenuo prema njemu?

I košt mu je u šakama!

Eldeštajn nije imao glasa da pozove Kelija.

Sve se desilo previše brzo i nenadano. Niklovana cev magičnog stranca još jednom je te večeri okrenula svoj tamni krug u njegovom pravcu!

Ubiće me, pomislio je i zažmurio.

Što se tiče Kelija, on je ostao paralisan. Nikad mu ne bi palo na pamet da će strelac takvog kova

mučki da okrene cev na ovu stranu.

U takvom razmišljanju zatekoše ga Holidejevi pucnji!

Zrna su prohujala mimo njihovih glava i smrskala prozorska stakla iza leđa.

A onda je plavokosi momak u koc kastoju košulji opalio u svetiljku.

I krčmu zahvati polumrak.

Keli dograbi Eldeštajna za okovratnik i baci na pod. Nešto mu je govorilo da oni nemaju veze s ovim. I zato je morao da sačuva Čarlijevu lubanju.

Vlasnik krčme se već našao pod šankom.

Kroz razbijeni prozor promaklo je nečije masivno telo. Neki čovek je pao kroz krhotine, ispuštajući pušku na pod. Ostao je tako presamićen i isečen.

Bio je to Per i Piter!

Kugla legendarnog strelca probila mu je obod vunelog šešira i čelo pod njim.

Zatim se sa poda izdigla nečija senka i jurnula na ulaz.

Roj Lefberi je video odsjaj revolverске vatre napolju i bat konjskih kopita.

Čovek s puškom nije bio sam!

Setio se bledunjavog revolveraša, koji je pio mleko u salunu „Metropoliten“. To mora da je bio on!

On ramenom otvori jedno krilo pomičnih vrata i skoro natrčea na kockara.

— Utekao je? — upita.

— Izgleda — odgovori Holidej, puneći doboš. — Ali, jedno zlopamtulo manje.

— Mrtav je!

— Nisam mogao da biram — sleže ramenima Džordžijanac. — Volite li noćnu šetnju?

— Ja? Pa, volim...

— Onda krenimo za Svitvoter.

XIX

Dve milje od gradića, čas iza ponoći, oba jahača su skinula sedla sa svojih konja i namestila pod glavu.

Nebo je bilo ispunjeno zvezdama. Ujutru ih je ostalo samo nekoliko. Lefberi je rano ustao da bi naložio vatru i skuvao kafu, ali kockar je već stavljao sedlo na svog jahača.

Sunce još nije bilo izašlo.

Roj Lefberi je poneo svoje sedlo, još ošamućen od jutarnje svežine koja mu se uvukla u kosti. Što se Holideja tiče, on se nije žalio. Samo je poravnao pantalone, popravio svoju kravatu boje vina i dlanom, po navici, dotakao vrškove svojih koltova.

Malo kasnije, dve siluete jahača uputile su se ivicom kanjona prema glavnom drumu za Svitvoter.

Rani sunčevi zraci obložili su vrhove stena zlatnim pločicama. Kad su doprli do jahača, njihove, senke su se rasprostrle, činilo se, u beskraj.

Ulica u Svitvoteru nije bila prava, već je u luku prolazila između ograde i kuća.

Bilo je puno sveta.

Jahači kao da su se sivali sa svih strana prema gradu. Holidej i Lefberi uskoro su imali oko sebe čitavu grupu razgovorljivih kaubojaa.

Uskoro su saznali razlog velikoj gužvi: u Svitvoteru se prepodne održavao rodeo.

Veliki plakati mamili su hrabre da okušaju sreću u kroćenju bikova i mustanga, dok je poseban deo velikog korala bio opremljen za majstore u bacanju lasom i vrsne strelce.

Bio je to početak pravog vašara.

Jutro je obećavalo vreo dan; berberin je izneo stolicu i ogledalo napolje i na ulici brijač mušterije, kovač je imao pune ruke posla i njegov čekić se čuo na sasvim drugom kraju grada, trgovci su iznosili robu u sanduke, salunske devojke bile su poredane na velikom balkonu, mlatarajući nogama i mašući rukama prema novim jahačima.

Svitvoter je tada, izgleda, postajao centar sveta!

Bio je to dan, kada su se poznanici sretali i rukovali, a stranci bili dobrodošli, ako su imali šta da pokažu na rodeu i šta da potroše „Kod velikog Džima”.

Suprotno običaju, čovek iz Džordžije je prošao salun sa lepoticama na balkonu i uputio se u banku.

— Odmah ću doći — dobacio je Lefberiju.

Plavokosi mladić je klimnuo glavom. Holidej je sigurno želeo da uloži nešto novca, ili da promeni krupne novčanice. Bio je načisto s tim da je on rasni kockar, kao što je bio rasni revolveraš.

Odsutno je posmatrao vrevu oko velikog korala.

Mnogi jahači su prolazili pokraj njega ne zaustavljajući se. A kada-

je, nešto kasnije, bio svestan da se jedan zadržao s njegove leve strane, podigao je glavu i sreo neobrijano lice jednog preplanulog, sredovečnog čoveka, pod izgužvanim „stetsonom” bele boje.

Gledao je pravo u njega.

Da li ga je, možda, poznavao? Ovde, u Svitvoteru?

Lefberi je čekao. Čovek je sigurno hteo da priđe, ali je proveravao samog sebe. Ili se kolebao, ili nije bio siguran da ima pred sobom pravog čoveka.

Onda se okrenuo nekoliko puta oko sebe i lako zategao uzde zelenku.

— Nije trebalo da ovde dođete, Dankane — rekao je prigušenim glasom.

Lefberi se trgao. Dankan? Otkud mu je poznat zvuk tog imena? Dankan? Dankan?...

— Ne razumem — promrmljao je potpuno smeten.

Čovek pokaza palcem prema koralu.

— Edi Evans je u Svitvoteru — reče. — Pobegao je iz Fort Vorta. Ako vas vidi...

— Evans? — ponovi Lefberi šupljim glasom i oseti kako glava počinje ponovo da boli. — Ko je taj Evans? Govorite!

Čovek ga pogleda s neodređenim izrazom.

— To vam baš neće pomoći — zavrteo je glavom i poterao zelenku.

— Čekajte! — viknu za njim Lefberi, ali veća grupa jahača zakloni mu prolaz i vidik.

Lefberi nestrpljivo propusti da prođu. Kada je pohitao da sustigne nepoznatog, više ga nije video.

Beli „stetson“ kao da je propao u zemlju.

Dakle, neko ga je ipak prepoznao!

Dankan? Evans? To su imena koja su mu ključala u mozak kao u kapiju. Samo je trebalo da se ta kapija odškrine i propusti malo sećanja.

Dok Holidej je zatekao mladića kako unezvereno bulji u šarenu gomilu koja je preplavila ulice i verande.

Odmah je osetio da se u momku dešava nešto izuzetno.

Oči su mu sjaktile čudnim sjajem. Lice, kao u vatri. Nečim je bio dodirnut. Nečim snažnim.

Kockar pripali cigaretu. Mirišljavi dim obavi Lefberija i vrati u stvarnost. Naglo se okrenuo u sedlu.

— Prepoznao me je! — doviknuo je Džordžijancu. — Jedan me je prepoznao!

— Šta je rekao?

— Oslovio me sa „Dankan“. Pomenuo je nekog Evansa, koji je pbegao iz Fort Vorta... Osećam da nešto o tome znam, ali ne mogu da se snađem.

— Ostaje nam da čekamo Evansa — reče kockar.

— Mislite da će mi to pomoći da se setim? Ako ga vidim?

— Verovatno.

Lefberi obrisa rukavom košulje znoj sa čela.

— Ko sam ja? — pitao se. — Da li sam Dankan? Dankan? Čini mi se po mozgu korača neko poznat, ali mu ne vidim lice. Mislite da bih mogao da poludim?

— Mogli biste da pojedete nešto — predloži kockar i pokaza na salun „Kod velikog Džima“.

Miran ton Holidejevih reči smirio je Lefberijevu nervozu.

Ali, iznenađenja za Lefberija još nisu prestala.

Prvo mu je bio sumnjiv doček u salunu. Ljudi su ga nekako čudno zagledali i došaptavali se. Prestao je žagor i lica prisutnih su se opustila i zategla.

Zatim su stolovi počeli da se prazne.

Nije potrajalo mnogo, a Holidej i njegov mladi poznanik ostali su sami u salunu!

U prostoriji koja je dotle bila dupke puna! Sa četrnaest okruglih stolova i šankom od ulaznih vrata do stepeništa za sprat!

Barmen, orijaškog stasa, ošišan i mrkog pogleda, odlučno je ostao na svom mestu. Nije imao nameru da se približava novim gostima.

Lefberi je čuteći zurio oko sebe. Predosećao je da nešto mora da se dogodi; nešto u vezi njega i Edija Evensa.

Ali, šta?

— Prostora ima dosta — primeti kockar — ali je usluga loša.

— Ništa ne razumem — promrsio je Lefberi. — Zašto su se razbežali? Zbog mene?

— Izgleda! Da niste ucenjeni?

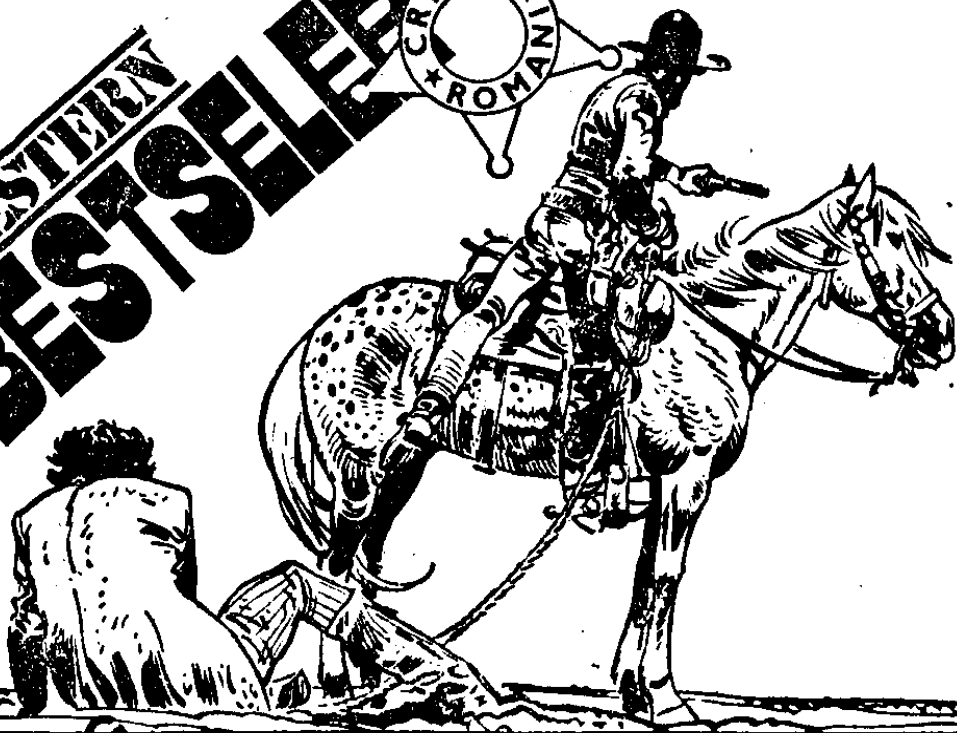
Lefberi skide šešir i položi na sto.

— Možda i jesam? — odgovori. — Sad ništa više ne znam nego što sam znao u Ebilejnu.

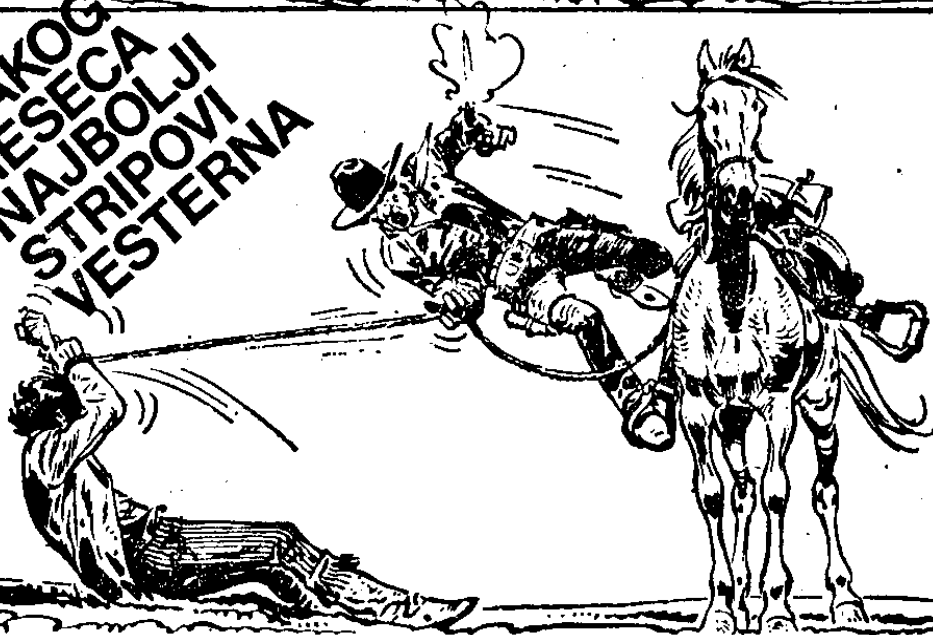
— Ipak napredujemo. Evo... još neko će vas izgleda prepoznati.

— Ko?

**WESTERN
BESTSELLER**

**SVAKOG
MESECA
NAJBOLJI
STRIPOVI
VESTERNA**

— Onaj na ulazu — pokaza kockar glavom ispred sebe.

Mladić se okrenu.

Tamo je stajao čovek iskrivljenih ramena; levo mu je bilo nešto više, zbog male grbe. Stajao je tako iskošen i buljio prema njima.

— Poznajete ga? — tiho izusti Dok.

— Poznajem — potvrdi mladić — ali ne znam odakle. Samo sam svestan da to lice znam. To se lice ne zaboravlja. Pogledajte...

Kockar izvuče špil karata i mirno preseče. Zatim počne da ih ređa, ne mareći za usplamtele poglede nepoznatog grbavca na ulazu.

Nosio je dugu bradu, prljavu i zapuštenu. Ni kosa mu nije izgledala bolje. Nedostajao mu je komad levog uha i leva obrva. Tu su se nalazili ožiljci, kao da je neko spržio ta mesta.

Čovek je bio u košulji sa riševima, u crnim uzanim pantalonama i opasačem pripasanim nisko, ispod kukova. Bio je gologlav.

Lefberi šakom dohvati svoje čelo.

— Odakle ga znam? — procedio je. — Odakle?

— Možda će vam on reći? — dobaci Holidej.

Iza čoveka, na ulici, videle su se mnoge glave. Vašar u Svitvoteru mogao je lepo da počne nekom pucnjavom ili sličnim uzbuđenjem.

Grbavac zakorači u salun.

Vratanca se za jim nekoliko puta zaklatiše i umiriše tek pod rukama dvojice natmurenih kaubojja, koji su ga pratili.

— Dankane! — zaori se glas u praznoj prostoriji.

Odjednom, taj glas kao da u Lefberiju istopi svu nagomilanu nervozu i napetost. Osetio se odjednom miran, mirniji nego što je kockar, do njega, to mogao i sebi da priušti.

Mladić stavi šešir na glavu i preko ramena pogleda u čoveka. Kad je njegova ruka skliznula prema opasaču, i Lefberijeva šaka palcem zakači ivicu futrole.

— Ogluveo si? — zakreštao je onaj sa vrata. — Ipak si mi uštedeo trud da te tražim. Tu si, kao poručen, prljava tužibabo!

I onda dodade, s prizvukom istinskog trijumfa:

— Ubiću te! Ovo je moj grad. Ti si ovde ništa!

Holidej složi karte, a položi šake na ivicu stola. Lefberi u njegovim očima opazi skriveni bljesak.

— Ne mešajte se! — upozori ga.

— Nemate šansu za razgovor — opomenu ga kockar. — Ovaj je raspoložen za ono što je rekao.

— Neka — odgovori Lefberi mirno. — Nemojte stalno da za mene poturate svoju kožu, Dok. Bar ne sada!

— U redu!

I to je bilo sve.

Onda je Roj Lefberi ustao i okrenuo se licem prema izazivaču.

— Ko si ti? — upitao ga je glasno.

— Zaboravio si me, a? — zarežao je ovaj, izbacivši napred levu nogu. — Ili pokušavaš neku svoju igru? Uzalud, Dankane!

— Ti si Evans?

— Znači, setio si se? Mora da si spremio lep govor pred odlazak u

pakao. Poslednji gever na sopstvenom pogrebu. Umri, proklet da si! Više nikoga nećeš strpati iza rešetaka!...

Lefberi nije ni ovog puta mnogo saznao o sebi.

Edi Evans nije bio raspoložen za konverzaciju; potegao je, ali ni Lefberi mu ne ostade dužan.

Oba kolta slila su se u jedan prask.

Dugokosi je zaurao pogoden u prsa. Nije verovao da će ga pogoditi metak jednog žutokljunca. Nije nikada ni verovao da taj čovek ume da puca bolje nego što ume da nosi opasač.

— Ubi me... — prostenjao je i pao na kolena.

Njegova dva pratioca nahrupiše unutra s otkočenim revolverima.

Tada se kockar umešao.

Niklovane cevi izdigle su se jedva neki santimetar iznad stola i zapevale pravi stakato u pravcu siledžija. Nisu ispalili ni zrna, a njihovo oružje popadalo je na pod poput ustreljenih ptica.

I sve se utišalo. Barutni dim lelujavao je nad palim i razoružanim napadačima.

Lefberi priskoči Evansu. Čovek je disao, ali je ležao u nesvesti. Gubio je mnogo krvi.

— Potreban mu je lekar — čuo je Lefberi kockarev glas kao da dolazi sa velike udaljenosti.

— Ali... ništa mi nije rekao?

— Ako iskrvari, nikad neće kazati ni slovo.

Holidej nogom odbaci jedan od koltova, motreći na Evansove pratioce. Oni, međutim, nisu bili raspo-

loženi za nastavak. Uхватili su svog vođu za noge i ruke i brže-bolje izneli napolje.

Možda je Svitvoter bio Evansov grad, ali zakon je, kao i obično, zadržavao muke i prokaženima i poštenima. Prvi su zazirali da im se ne vrate oblici teške prošlosti, a drugi su se plašili da ne skrenu na krive staze.

To su verovatno znali Evansovi ljudi, čim su ga iznosili onako žustro i ćutke.

Barmen je sa novim strahopoštovanjem gledao u dva paklena momaka.

Lefberi mu priđe krupnim koracima.

— Da li me poznajete? — upita iznenada.

Veliki Džim je nekoliko trenutaka zurio u mladića. Onda je slegnuo ramenima.

— Ličite na onu sliku — reče potom.

— Sliku? Kakvu sliku?

Barmen pokaza na mesto na kome je do malopre ležao pogoden Evans:

— 'Javni tužilac iz Laboka optužio je pre dva meseca Edija Evansa za ubistvo i uspeo da ga pošalje u državni zatvor u Fort Vort, na petnaest godina teške robije... Ali, Evans je pobjegao pre nedelju dana.

Lefberi je netremice posmatrao barmenova usta iz kojih su izletale škrte, nejasne rečenice.

— Kako se zvao tužilac?

— Lari Dankan, mister. Zar niste to vi?

Mladić se nasloni na šank, kao da

gubi svest. Mozak mu je grozničavo radio i, iz neke lepljive, uskovitlane magle, počeli su da izranjaju likovi i obličja.

— Ta slika... Gde ste je videli?
— upita tiho.

— U novinama. Donosio ih je Evans i pokazivao da će ovog čoveka prvo ubiti, a onda pobeći u Meksiko.

Lefberi je i dalje stajao naslonjen na šank, oborene glave i stisnutih šaka.

— Nije vam dobro? — zapita barmen.

Holidej se stvori kraj njega.

— Dajte nam dva brendija — poruči.

Lefberi odsutno prinese čašu. Jedva je i dotakao rakiju kada su mu oči bljesnule.

— Dokazi! — odjednom je viknuo i bacio čašu daleko od sebe. — Koji je danas dan, čoveče? — zgrabio je Velikog Džima za okovratnik.

— Sreda — odgovorio je zbunjeno džin.

Lefberi se okrenuo prema kockaru. Bio je izmenjen: kao da je nestalo zbunjenog momka iz Ebilejna. Lice mu je dobilo neku drugu dimenziju, postalo je tvrdo, odlučno, nesalomivo.

— Moram u Labok — rekao je brzo. — Dejvid Bloker neće moći da me se otarasi!...

— Vidim da vam je sada bolje — dobaci kockar.

— Mnogo bolje — umorno se osmehnuo Lefberi. — Čak mnogo, mnogo bolje, Dok!

XX

Kasno popodne, u Labok je ujahao čovek s puškom za bizone.

Nosio ju je preko ramena; duga, obla cev štrčala mu je iznad glave kao parobrodski dimnjak.

Izgledao je umoran, prašnjav i satrven dugim boravkom u sedlu.

Nije želeo da čeka voz, računajući da će na konju ipak pre stići u grad i doneti šerifu loše vesti.

Bio je odeven kao traper: imao je bluzu sa resama, kapu od dabrovog krzna i obuću od jelenske kože, pričvršćenu kožnim kaiševima za listove.

Bio je, takođe, širokih ramena ali zdepast. Pravi čovek za pravu pušku, samo takva leđa mogla su da drže ovo oružje i da mimo podnesu trzaj pri okidanju.

Lice mu je bilo prekriveno bradom skoro do samih očiju. Oko usta se žutela od duvanskog dima.

Prešao je veliki drveni most koji je spajao grad i drugu obalu Brazosa.

Izgleda da nije privlačio veliku pažnju prolaznika.

Rika Navalju svi su znali kao lukastog, zagonetnog lovca, kome je puška za bizone više služila kao trofej nego kao oružje za upotrebu.

Proveo je blizu deset godina u Gvadelupe Planinama, a onda se spustio prema Ljanu Estakadu i zadržao se u Laboku. Sobom nije donio ništa: ni zrnce zlata za kojim je uporno njuškao severno od Rio Granda.

Kada je napustio sedlo, pred

„Kaktus-barom“, izgledalo je da će pasti. Noge su mu bile utrnule i nije ih osećao pod sobom. Da nije u blizini bilo stuba, Navalja bi morao da se opruži po zemlji.

Labok je s istočne strane imao reku, sa zapadne pustinju. Na jugu, dole, nalazila su se Plava Jezera. U to vreme bio je to veliki grad, kao što su bili Amarilo, Sent Andelo, Vičita...

Oni, koji su slučajno ili silom pri-lika prelazili pakao Ljano Estakada, morali su da naiđu na Labok. Nekad su to bili karavani, nekada pustolovi, nekada begunci pred zakonom. Tim „ožednelim“ namernicima Labok je imao šta da pruži. On je, posle pustinjskih dina i peščanih oluja, ličio na zemaljski raj.

Tu se ljudi već bežali od ustaljenih formi kuća za stanovanje i gradili sebi zidove bez dasaka, nove oblike balkona, nove uglove, nove krovove.

Oni najbogatiji udaljavali su se prema reci, gde se osećala svežina vode i zelenila.

Rik Navalja se najzad dokopao ulaznih vrata i, suvih usta, dogegao do šanka.

— Bene — dozvao je vlasnika je-dvačujnim glasom — gde si?

Čovek iza šanka je izdigao svoje obrve visoko na čelo.

— Rik? Nisam te dugo video — pozdravio ga je i prišao. Bio je to suvonjav, žilav starac, blede kože i giljaste brade, koju bi povremeno, iz navike, izbacivao napred u razgovoru. — Odakle dolaziš?

— Ne pitaj — procedi ovaj — već naspi.

— Izgledaš kao sušena govedina — primeti barmen.

Navalja zgrabi čašu i ispi odjednom. Zagrcnuo se, napravio smušen izraz, a onda otresao glavom i s olakšanjem uzdahnio.

— Treba mi šerif Bloker — kazao je potom. — Gde li je?

— Tu je negde — sleže ramenima ovaj. — Postao je vrlo naprasit od nekog vremena. Zar ti se ne čini?

— Šta to?

— Izgleda da ga je nestanak Lar-rija Dankana pogodio. Od tog dana je kao na iglama.

— Je li pronašao neki trag?

— Ništa! Valjda ga to i peče...

— Verovatno — promrmlja Navalja i uputi se prema izlazu.

— Jesi li ulovio kakvog bizona? — dobaci podrugljivo za njim vlasnik „Kaktus-bara“. — Ili si tom puškom plašio pripitomljene Sijukse?

Navalja samo odmahnu rukom.

Malo kasnije je zakucao na šerifova vrata. Ali, tamo je zatekao samo njegovog pomoćnika, priglupog Aleka Stila. Sedeo je zavaljen u šerifovoj stolici za ljuljanje, za šerifovim stolom, i zamišljao sebe u ulozi glavnog čuvara reda.

Skočio je kao oparen kada se Navalja pojavio na vratima.

— Gde je Bloker?

— Šerif... šerif je kod mama-Lujze — zbuni se Stil.

Navalja se isceri prema pomoćniku.

— I ti si mi krasan momak — reče. — Odaješ šerifove tajne, a?

— Zar je to tajna? — zbuni se ovaj ponovo.

— Pa, i nije — priznade Navalja. — Bloker se muva oko mama-Lujzine kćerke već mesecima. Ali, mala zna da je on zaljubljen u nešto drugo.

— U ranč?

Navalja se naroguši.

— Mislio sam da si glup, Alek... Ali vidim da nisi.

— Nisam baš toliko — lukavo mu ovaj uzvratila osmehom.

Šerif Dejvid Bloker taman je napuštao restoran mama-Lujze kada je video Rika Navalju da mu se približava. Odmah je po njegovom licu, zaključio da nema razloga da se raduje.

Čuvar zakona u Laboku bio je kičovski obučen: odelo od mekanog štofa, otvorenoplave boje, lakovane čizme, mekani, beli šešir i crni opasač sa zlatnim zakivcima.

Bio je uparađen za susret sa kćerkom vlasnice velikog restorana, ali je nije zatekao kod kuće.

Bloker se mogao pohvaliti da je visok i mladalački građen za svoje godine. Prevalio je četrdesetu, ali je zadržao snagu i vitalnost tridesetogodišnjaka.

Imao je lice opaljeno suncem, glatko izbrijano, s nešto većim podočnjacima i usečenim borama oko usta. Kažu da se brijao svako jutro, kako bi time sačuvao mladalački izraz. Kosa mu je iznad ušiju počela da sedi, ali je i dalje ostala gusta i čvrsta.

Bloker je dao znak Navalji da krene niz ulicu.

Deo puta prešli su rame uz rame, čuteći. Oko njih je bilo puno ljudi, mnogi su pozdravljali šerifa, a on je morao da otpozdravlja.

Kada su malo odmakli, šerif naglo zastade.

— Dakle? — upitao je, smrknut.

— Našao sam ga u Ebilejnu...

— Dakle, živ je? — s pritajenim besom je izgovorio Bloker. — Lener ga nije likvidirao? Ali, zato ću ja njega! Ubiću ga kao psa!

Navalja skide pušku s leđa i osloni se na nju.

— To ti ništa nije pomoglo? — upita šerif.

— Našao sam dvojicu, dole — pokazala Navalja prema jugu — da ga ubiju za dve hiljade dolara. Međutim, izvukao se.

— Nemoguće! Kakve si to ljude našao?

— Dobre, ali...

— Ali?

— Dankan nije bio sam. Jednog je ubio, a drugog je ranio njegov prijatelj. Posle sam morao da ga učutkam, da ne bi odao ko ga traži.

— Odao?

— Saznao sam da je Dankan izgubio pamćenje od udarca. Možda će ga izgubiti zauvek?

— Ne verujem — procedi Bloker i krenu dalje. Navalja ga je pratio.

— Pokušao sam još jednom, u Stouns Hilu, ali sam promašio. Ona sam morao da bežim.

— Misliš da će ovamo?

— Najverovatnije!

— A sudija stiže sutra. Prokleti starker! Javio sam mu da odloži

put, da nije potreban, ali on, izgleda, veruje samo Dankanu. Odgovorio mi je da dolazi sigurno.

— Sumnja li još neko? — upita tiho Navalja.

— Zašto? Ja još uvek tragam za otmičarima, ali ih nikada neću naći. A što se Dankana tiče... on će nestati. Ovog puta sigurno. Lično ću to da sredim.

— Šerife — javi se Navalja posle kraćeg ćutanja — poznajem čoveka koji je s njim.

— Pa? Je li opasan?

Navalja klimnu glavom.

— Nije opasniji od mene — prasnula šerif.

— Nemojte se ljutiti, ali moram vam reći da jeste. Bolje ne istupajte sami protiv njega.

— Ko je taj, do đavola? Govori!

— Dok Holidej! — izusti Navalja.

Bloker se trže kao ošinut.

— Šta reče? — zareža. — Nisu se valjda udružili? Javni tužilac i prokleti kockar?

— Možda on ne zna da je javni tužilac? — uzvрати brzo Navalja. — Ako je izgubio pamćenje, on ne zna ko je. Možda mu Holidej pravi društvo iz sažaljenja?

— Ne verujem, idiote! Ta hulja je sigurno namirisala neku podvalu i doći će ovamo. Ne znam kako, ali doći će. Zato podmaži tu gvožduriju i čekaj na moj znak!

XXI

Umesto drumom ili železnicom, Lefberi i Holidej izabrali su prilaz Laboku sa reke.

U River Galču najмили su splav sa kućicom, postavili konje na njega i krenuli uzvodno, mirnijim tokom pored obale.

Vlasnik splava i njegov pomoćnik bez reči su pristali na ovaj dugi put kada im je Holidej pokazao pet novčanica. Bio je to posao, za koji su dobili zaradu kao da su radili četiri meseca.

— Zar ovako nije sporo? — upitao je Lefberi.

— Možda. Ali je sigurnije.

Sedeli su na nekim starim sanducima. Lari Dankan, alijas Roj Lefberi, najzad je mogao da u svojoj glavi postavi sve na svoje mesto i da pronađe sebe.

Holidej nije navaljivao da mu se mladić ispoveda.

Iz pojedinih odlomaka, saznao je da je Dankan javni tužilac, da je mnoge okorele zlikovce oterao na robiju i da zamalo nije poginuo od ruke Edija Evansa.

Na tom suđenju, pre više od dva meseca, Dankan je imao neoborive dokaze da je Evans kriv i dva advokata, naručena čak iz Oklahoma Sitija, nisu uspela da ga izvuku.

Jedino su ga spasli omče. Ali, petnaest godina mu je predstojalo da trune u tamnim, vlažnim i smrdljivim kazamatima Fort Vorta, na reci Triniti.

— Mislite li da neko zna da dolazim? — upitao je Dankan svog poznanika.

— Pretpostavljam! Kad to kažem, najviše mislim na onog strelca sa puškom na bizzone.

— Rik Navalja? Pa, on bi to mo-

gao da bude. Uvek, se ulagivao Blokeru.

— Šta imate protiv šerifa?

Dankan udahnu duboko vazduh.

— Imam papire koji ga teško optužuju za korupciju i kriminal. Međutim, nisam želeo sve da otkrijem pre suđenja. Zbog toga je Bloker naumio da me se otarasi. Pogotovu kada je čuo da ću da dovedem sudiju Brenena iz Amarila. Onaj u Laboku bio je, takođe, na mojoj listi i predstojalo mu je samo da da ostavku ili da se odseli...

— Prilično ste borbeni — primeti kockar.

— Tome me je učio otac. On je bio advokat, u Takamariju. Zato što nikad nije išao protiv savesti, naštradao je. Nije hteo da brani jednog ucenjenog razbojnika i njegovi pajtaši su mu prosvirali glavu.

— Ako je taj Bloker vidovit — reče Holidej — poslaće nam svoje ljude u susret. Ali, neće se setiti reke.

— Utoliko gore... po njega.

— Zašto vas nije ubio? — upita Džordžijanac.

— On ne voli da prlja ruke. Ostavio je to svom poverljivom čoveku, Lu Leneru. Udarili su me, u mojoj kući, odveli van grada i mučili me da priznam gde su dokazi. Kako mi to nije padalo na pamet, Lener me je poveo da me likvidira. Trebalo je da me ubije i potopi u Brazos, s kamenom oko vrata.

— Zašto nije?

— Možda zvuči čudno, ali... Šerif Bloker nije znao da mi Lener duguje život. Kada je svojevremeno sprovodio iz Galča u Labok odmet-

nika Džango Džeka, napadnut je pred samim gradom. Džangovi pajtaši su proključili vreme kada će pomoćnik šerifa sprovesti uhapšenika, i sačekali ga. Srećom, ja sam tada išao iz Laboka u Medison i zatekao gužvu. Lener je bio ranjen i kad su spremali da ga obese, pripucao sam sa brega i oni su se razbežali.

— Vi sami, a njih? Koliko je bilo?

— Trojica — osmehnū se Dankan. — Mislite da su javni tužioci samo vični knjigama i paragrafima, Dok?

— Sve dosada sam to mislio — priznade kockar.

— Dakle, Lener nije mogao da me ubije. Rekao mi je to otvoreno, ali mi nije kazao šta će uraditi sa mnom. Putovali smo dugo na konjima i kad smo, negde kraj Plavih Jezera, seli da predahnemo — dobio sam žestok udarac. Toga se sećam... Kako sam se našao u vozu za Ebilejn nije mi jasno. Ni sada.

— Možda vas je odneo da vam zaturi trag? A on, zar se vratio?

— Verovatno je kazao Blokeru da je sve sređeno. Međutim, da bi se uverio, ovo su moje pretpostavke, naravno. — Bloker je poslao traperu i bivšeg kopača zlata Rika Navalju da osmotri tragove na mestu koje je Lener opisao. Verovatno su tragovi bili više nego sumnjivi. Nešto se nije uklapalo i Bloker je naterao Lenera da prizna.

— I to su pretpostavke? — upita Dok.

— Ne vidim šta bi drugo moglo

da bude? — slegnuo je ramenima Dankan. — Bloker je poslao Nava-lju mojim tragom. Ovaj je pokušao da me ubije, ali nije uspeo. Prizna-jem da bez vas ne bih mogao da učinim ništa! Prvo ste me naterali da krenem prema Laboku, a onda mi uz put spasavali život. Šta to nagoni bivšeg zubara da pomaže ne-poznatim ljudima?

Holidej se primetno trže.

Pogledao je ispod oka u tužioca.

— Znaće? — upita samo.

— Čitao sam, ranije — nasmeja se Dankan. — Legenda o Doku Holideju nije ostala u Džordžiji. Ona se prostire po celom Zapadu. I, mogu vam reći, mnogi preteruju. Ko vas samo malo upozna, znaće da za vama šalju gomilu laži.

— Svako radi svoj posao — reče kockar, setivši se novinara iz ebi-lejskog voza. — I vi na neki način stvarate legendu.

— Ja? Kako?

— Legendu o pravičnosti, o ne-podmitljivosti. Mislite da je to la-ko?

— Nisam razmišljao o tome...

— Zato što vam je to u krvi. Drukčije ne možete. A to se mno-gima ne sviđa i neće im se sviđati.

— Blokeru naročito — promrmlja Dankan. — On će se svim silama po-truditi da sačuva svoju kožu. U La-boku je osigurao čitav niz vlasni-štva nad rančevima koji mirišu na naftu. Čitali ste šta je nafta za bu-dućnost ove zemlje? To znaju samo retki. Ljudi u divljini nemaju vre-mena da pogledaju naslove, a kamo li da čitaju novine. I uglavnom ka-

žu da su to same gluposti. A Blo-ker nije takav. On se služio svim i svačim da dođe do te zemlje. Ali, ja ću ga dokrajčiti. Imam dokaze! On je mislio da je najpametniji...

— Kako zamišljate da sve to os-tvarite?

— Imam potpise četvorice ranče-ra koje je oterao silom sa njihovih imanja. Imam lažno svođene raču-ne, falsifikovane tapije i neka nje-gova pisma u kojima izvesnoj Dže-siki Bolt otkriva neke planove koje bi morao da zadrži samo za sebe. A Džesika, koja voli mene, dala mi je pisma. Bloker to ne zna. On se za-nosi da mu ona bude žena, jer ima veliki ranč a njena majka najveći restoran u Laboku.

— Brzo pričate — prekide ga Ho-lidej — ali uspevam da ponešto shvatim.

— Oprostite... Vas se moji pro-blemi ne tiču. Ako vam nešto zna-či, mogu vam kazati da vam mnogo dugujem.

— Opet ste se raspričali. Uživaj-te malo u ovoj zelenkastoj vodi?

— Ići ćete sa mnom?

— Kuda?

— U Labok... Iskreno rečeno, najbolje bi bilo da me ostavite. Pre-više sam vas namučio.

Holidej ustade sa sanduka, pro-tegli noge i odšeta do ivice splava.

— Na koga se Bloker može oslo-niti da bi vas uništio? — upita ga preko ramena.

— Zavisi na koji način će to da pokuša — odgovori Dankan. — Po zakonu ne može. Nemoćan je. Tru-diće se da to izvede mučki.

— On je sigurno razglasio vaš nestanak i povezao sa nečim?

— Verovatno! Sada mu dođem kao uskrснуće.

— Njegovi pomoćnici?

— Slediće ga. Lenera je možda učutkao, ali tu su Alek Stil a naročito Nik Navalja. Zatim nekoliko lupeža kojima je pružio utočište i uništio im poternice. To pouzdano znam, ali još ne mogu da dokažem.

— Niko više?

Dankanove oči se raširiše.

— Zar je to malo?

— Ponekad je tuce neodlučnih malo, a jedan dobar previše — odgovori čovek iz Džordžije.

Vlasnik splava i njegov pomoćnik su se dugim motkama odupirali o obale, da se ne bi nasukali na trave i mulj. Kroz rupu na krovu od dasaka sklepane kućice prolazio je stub dima a s njim i miris kafe.

— Baš bi mi prijala — raširiše se Dankanove nozdrve. — Ko zna, možda će mi to biti poslednja kafa u životu?

XXII

Prošla je noć.

Ljudi koje je Bloker poslao da presretnu Dankana i njegovog opasnog pratioca, vratili su se neobavljena posla.

Kris Velker i Dik Dast su proveli popodne prošlog dana i celu noć otvorenih očiju i otkočenih pušaka.

Ali, u Labok niko nije došao a da je ličio na javnog tužioca ili Doka Holideja.

Obojica su bili pospani i mrzovoljni.

Ali još goreg raspoloženja bio je šerif koga su zatekli na sredini ulice, rarskrečenog, podbočenog i opakog.

Dik Dast je pokazao palcem na sebe.

— Neka nas neko smeni... Potreban mi je samo krevet.

Bloker ih je gledao s omaložavanjem. Onda se okrenuo prema Velkeru.

— A tebi? Šta tebi treba, Krise? — upitao je oporo.

— Da prezalogajim... Dankana nema s ove strane.

— Nema spavanja, nema jela... Na svoja mesta, jasno?

— Zašto? — trže se Dast.

— Dankan je došao... rekoh.

— Sam?

— Još ne znam. Samo su mi javili da je u „Kaktus-baru”.

Onda se okrete i mahnu rukom nekome.

— A mi? — upita Dast.

— Ti ćeš ostati ispred vrata. Kris ide sa mnom. Stavite obojica značke.

XXIII

Povratak Larija Dankana praćen je s različitim komentarima.

Jedni su ga presretali s iskrenim pozdravima, drugi sumnjičavo vrtili glavama, treći saletali mnogobrojnim pitanjima iz radoznalosti, četvrti ga podsećali da je Edi Evans pobegao iz Fort Vorta i da će možda doći da mu se osveti.

Tužilac se samo osmehivao zagovetno.

Kako nije odgovarao jasno na pitanja, ljudi su zaključivali da je Dankan išao negde poslovno, i to strogo poverljivo.

Možda čak u Vašington?

Čovek bez dlake na jeziku, sigurno je imao dalekosežnije planove nego da večno ostane tužilac u Laboku.

Kada se gužva oko iznenadno iščezlog tužioca malo stišala, Dankan je ostao za stolom da doručkuje. Vlasnik, Ben Kokren, lično ga je posluživao.

— Baš sam rekao Navalji — dobacio je barmen — kako se šerif Bloker prilično uzmuva kad ste vi otišli.

— Brinuo je? — upita Dankan.

— Tako nekako. U stvari...

— Bio je nervozan?

— To je prava reč! Šta mislite, zašto?

— Verovatno će on reći — odgovorio je Dankan — upravo nailazi, Bene. I ne izgleda radostan što me vidi.

Zaista, lice Dejvida Blokera odražavalo je sve drugo osim dobrodošlice tužiocu iz Laboka.

Pre bi se moglo reći da je spreman da nekoga strpa pod bravu.

A pošto se uputio pravo prema Dankanovom stolu, ljudi su se zgleдали. Šta je sa Blokerom? Lice mu je natušteno, oči mu svetlucaju desna ruka na dršci kolta.

— Dankane — povikao je Bloker glasno da ga svi čuju — moram da te uhapsim!

Kris Velker i Džerom Ekštajn na

lazili su se sa šerifove leve i desne strane. Obojica su nosila značke pomoćnika šerifa, a Dankan ih je znao kao lupeže i pljačkaše, kojima je Bloker pružio utočište s tim da mu služe.

Umesto iznenađenja, na mladićevom licu ukaza se podsmeh.

— Zanimljivo — rekao je mirno — zbog čega?

— Zbog ubistva Lua Lenera!

Dankan se uozbilji.

— Kada sam ga to ubio? — upita.

— Našli smo sinoć leš u tvom stanu. I ovo smo našli — rekao je Bloker srditim glasom i podigao neki komad papira.

— Šta je to? — zapita Dankan. Šerif je bio suviše providan za nje. Nije mogao da izmisli nikakav dokaz u koji bi mogao normalan čovek da poveruje.

Bloker još više podiže ruku.

— Ovo je testament Tača Gordona! Napravljen je pod prinudom: sve pripada Dankanu posle njegove smrti. Dankan ga je ucenio. obećavši da će mu strpati sina u zatvor pod optužbom da se družio sa Edijem Evansom. A svi se sećate da je momak slučajno zatečen kraj konja onih razbojnika koji su ubili bančnog blagajnika? Dankan je ubedio Gordona da to nije slučajno. I ovaj je morao da potpiše!

Mladić je zurio u šerifa. Nebesa, pa to je bilo smešno! Ništa drugo nego smešno!

Ako se ucene ticalo, Bloker je tako zaplašio Gordona da mu je ovaj prodao zemlju za stotinak dolara. Zemlju koja je vredela bar dve hiljade!

I sada ga je sigurno naterao da potvrdi sve ovo, ako ustreba.

— Mogu da pogledam taj papir — upita Dankan.

Bloker ga hitro stavi u džep.

— Videće ga sudija — reče. — Uhapšen si!

— Zaboravljaš osnovna prava građana Sjedinjenih Država...

— Ja znam svoja prava!

— Oni dokazi su još kod mene...

— Nećeš stići da ih pokažeš! — obeća mu Bloker i ispruži ruku prema njemu. — Ne pokušavaj da se odupreš! Neću da čujem nijednu reč više. Ni od tebe, ni od bilo koga ovde!

Dakle, šerif je hteo na brzinu da ga ukloni. Da mu ne pruži mogućnost da dođe do reči, da ne stigne da izgovori optužbu. Sudija sigurno ne bi imao posla s njim. Ubiće ga s leđa, i reći da je neustrašivi tužilac iz Laboka pokušao da beži i u bekstvu je ubijen.

Gosti „Kaktus-bara” nisu mogli da se ne čude promenama na Blokeru.

On, koji je Dankana svuda hvalio i pomagao mu u slanju razbojnika u zatvore, sada se okomio na tužioca.

Nikome nije bilo sasvim jasno zašto bi jedan javni tužilac ubio pomoćnika šerifa, a onda se vratio natrag, posle nekoliko dana.

Nikome nije bilo jasno, osim, valjda, samo Blokeru.

A on je žurio da mladića ukloni s ulice. Da mu odmah začepi usta.

— Mene se nećeš lako otarasiti — dobacio mu je Dankan. — Ja ne nasedam na cirkuske trikove!

— Rekao sam da umukneš! — plaku šerif. — Ti si sada samo uhapšenik, do daljnjeg. Poslao sam Lenara da te privede, a ti si ga ubio!

— Zar sam sinoć bio u Laboku? Zar nisam došao rekom?

— To je loš alibi. Sve si to izveo da zbuniš ljude, ali mene nisi mogao. Kreni!

Njegovi pomoćnici se odmakoshe od Blokera. Kao da su čekali da tužilac pokuša nešto i da komediju sa hapšenjem okončaju na licu mesta. U salunu je vladao tajac.

Svi su znali da je Dankan hrabar momak. Ali su ga unapred žalili ako poptegne oružje.

— Odupireš se, a? — upita Bloker, izazivački.

— To bi voleo, šerife? — nasmejao se Dankan. — Ali, nećeš se dugo šepuriti s tom zvezdom.

— Ko će mi je skinuti? — isceri se Bloker.

— Uvek ima neko — izbi sa strane glas, tih ali oštar, kao sečivo kad zapara staklo.

Ijudi okrenuše glave.

Sve dotle nisu primećivali čoveka koji je celom salunu okrenuo leđa i, zagledan u zid pred sebe, srkao brendi.

Začas je oko njega nastao prazan prostor.

Dejvid Bloker je naslutio ko bi mogao biti čovek u crnom šeširu.

Kao da je zaboravio na njega.

A trebalo je da mu posveti svu pažnju.

Holidej nije čekao da bude pozvan. Okrenuo se i lagano ustao. Kaput mu je bio raskopčan i lepo su se videli teški koštovi sa drškama od slonovače.

— Poveo si društvo? — upitao je sarkastično šerif, pokazujući na Džordžijanca. — Kockara i revolveraša?

— Govorili smo o zvezdi — primeti Dok. — Ali ne vidim je? Ili je to ovo što svetluca na grudima vašeg šerifa?

— Ne mešajte sê, Dok!

— Ne volim kad mi hapse prijatelje.

— Opominjem vas! Loše ćete se provesti ako se mešate u poslove koje nalaže zakon. Vi ste samo stranac u Laboku.

— Čuo sam da vam je odzvonilo? — nehajno se uplete kockar.

— Imam još pomoćnika napolju — obavesti Bloker. To je trebalo da znači da je spreman na sve.

Međutim, na Holideja to ne ostavi nikakav utisak.

— Znam — rekao je. — Jedan je bio na železničkoj stanici da sačeka sudiju iz Amarila.

Bloker se trgao. Zar je prokleta kockarska jakula sve znala?

— Sudija dolazi vozom u podne — nastavio je Holidej i na Dankanovo iznenađenje — pa je momak prespavao svoju dužnost.

— Ubili ste ga? — prigušenim glasom ga upita Bloker.

— Ja? Zašto bih? Zar ovde nije javni tužilac zadužen da ubija šerifove pomoćnike?

Bloker uvide da gubi tle pod nogama.

Polako je počeo da se povlači. Velker i Ekštajn su ga pratili u stopu.

Na ulazu se udario šakom nekolicom puta po prsima.

— Ja sam sudija! — viknuo je. — Biću svima sudija. A i tebi, Dok Holideje... ako ne odjašeš u pakao iz ovih stopa. Čekaću napolju da to vidim!

— Poludeo je — odglasi se Dankan.

— Zbog čega? — pitao je vlasnik „Kaktus-bara”. — Nije bio ranije takav? Šta je s njim?

— Zna da nešto imam od sebe što ga tereti — rekao je Dankan bez uvijanja. — Moram da ga privedem na sud i otkrijem igru koju je igrao. Značka ga je štitila da pravi svinjarije. Zloupotrebio ju je. Imam dokaza!

— Ali, on ima dosta pušaka napolju — otrezni ga Holidej. — Možda i jednu za bizone?

— U pravu ste — promrmlja ovaj i sede. — A sudija? Kako ste znali...?

— Moram ponešto da znam i više od javnog tužioca.

— Gde je sada Brenan? Voz je stigao.

— Pojaviće se već...

Barmen se zagleda u kockara.

— Bloker je pomenuo Holideja? Da li je mislio na vas, mister?

Kockar klimnu glavom.

— Niste vi valjda Dok Holidej? Onaj koji...

— Dok je moj prijatelj — preseče ga Dankan. — I ne volimo da slušamo glupa pitanja. Jasno?

Barmen odmahnu glavom i povuče se. Ali je netremice posmatrao kockarev profil.

Mladić se okrete prema Holideju.

— Izlazimo li, Dok? — upitao je. Ponovo je bio pun odlučnosti i

neustrašivosti. Verovatno je takav bio uvek, pre onog udarca u glavu, pre Ebilejna i „Metropoliten” saluna gde je potišten sedeo i beznadno se pitao ko je i šta je.

— Nisam vam više potreban — uveravao ga je kockar, ali ga nije napuštao. Koračali su zajedno prema vratima.

Tamo su zastali.

Šerif je stajao na sredini ulice, sa Velkerom i Ekštajnom u pravoj liniji, u razmaku od tri jarde.

Dankan je pretpostavljao da je Bloker postavio bar još dva ili tri čoveka sa strane da ih smaknu kad se pojave na ulici.

Ne, nije smeo da dozvoli da se Holidej ponovo izlaže mecima njegovih protivnika.

Stupio je još jedan korak napred, zaklanjajući kockara telom.

— Vi, napolju! — povikao je da se zaorilo preko ulice i preko obližnjih krovova. Sve se utišalo i skamenilo.

Dankan je uzeo vazduha, a onda nastavio istim, snažnim glasom.

— Vi, koji mislite da me ubijete! Koji se krijete na krovu ili za uglom! Ne nasedajte Blokeru! On će vas odvesti u propast!

I opet, tišina!

Kao začarani, Bloker i njegovi pomoćnici bulje u Dankana.

— Vaš šerif je varalica — nastavio je mladić, sve jačim glasom. — Imam dokaze pomoću kojih mogu da ga strpam na deset godina najmanje. Ako ga sledite, i vama ne gi ne bar polovina. Obećavam vam! Razmislite! Bloker je šerif još samo nekoliko minuta. Sudija iz Ama-

rila je došao da mu sudi. A ja ću dići optužnicu...

Labok kao da je zamirao.

— Pitate me gde sam bio dosada? Bloker me je onesvestio i poslao u pakao. Tamo bih i stigao da me nije spasao Lener. A Lenera nije mogao da ubije niko drugi nego on, šerif! Pogledajte ga! Ne pokreće se. Ne poriče!

Dankan je govorio i ne motreći na Blokera.

Velker i Ekštajn su upitno pogledali u svog poslodavca. Videli su, međutim, da je bleđ. Osetili su da ih sreća napušta i odmakli su se.

Napustili su ga.

Lari Dankan se osmehnuo. Bloker je ostao sam.

— Navalja? — povikao je zatim. — Znam da si negde sa puškom na bizone. Pokušao si da me smakneš u Stouns Hilu. Zaboraviću na to ako odmagliš. A pre toga, da vidim kako ti puška pada na zemlju.

To je bio izazov dostojan samo hrabrog tužioca.

Nekoliko časaka proteklo je u iščekivanju. Čak se i Bloker skamenio, a onda je iza ugla Porterove banke izletela puška sa dugom cev i uskovitlala prašinu pri dodiru sa tlom.

Lice čuvara zakona u Laboku prekrili su talasi mržnje i besa.

Izvukao je kolt, psujući.

— Pucaj prvi, šerife! — doviknuo je Dankan, izvlačeći i sam svoje oružje.

I Bloker je opalio.

Kugla je zaparala drveni raganov iznad Dankanove glave.

Mladić se nije potrudio ni da savije leđa.

Zaslepljen besom, Dejvid Bloker je ponovo pritisnuo obarač.

Tužilac je morao da umre, po sva ku cenu. U protivnom, njegovi planovi i snovi o bogatstvu zatpaće grobareva lopata.

Lari Dankan je mirno primio sledeći hitac: očešao mu je rame.

Podigao je ruku i nanišanio.

Samo jednom je povukao, i Bloker je jauknuo. Kolt mu je skliznuo iz prstiju, a on je krenuo za njim, prema prašnjavom tlu, na kome su se skupljali rojevi mušica.

Dankan je ciljao dobro: šerif je bio onesposobljen, nikako mrtav. Morao je da polaže račune za sve što je činio poslednjih meseci.

— Gotovo je, Dok — uzdahnio je mladić i stavio revolver u futrolu.

Zatim je otkopčao opasač i prebacio ga preko ramena. Ljudi iz „Kaktus-bara” posmatrali su ga čuťke i sa novim strahopoštovanjem.

Lari Dankan se okrenuo da pozove Holideja na brendi. Zaslužili su pravo piće u pravo vreme.

Ali, nije ga video.

Nebesa! Nije ga bilo za šankom, ni za stolom.

Ni na ulici.

Zar je mogao da ispari?

— Kuda je otišao moj prijatelj? — okomio se Dankan na vlasnika saluna.

— Zar je bio tu? — upitao je ovaj. — Zar nije bio s vama?

Dankan izusti kletvu.

Poslednje što je čuo od Holideja bile su reči: „Nisam vam više potreban”.

On istrča na ulicu. Osvrtao se na sve strane, sve dok nije ugledao,

sasvim na kraju ulice, priliku nekog jahača. Hteo je da poleti prema prvom konju, hteo je, zatim, da ga dovikne, ali grlo mu ostade suvo, a noge kao od olova.

Jednostavno kako je ušao u njegov život, čovek iz Džordžije je izišao.

Lari Dankan obori glavu.

S druge strane, jedna devojka mu je hitala u susret, vijoreći svojom dugom, crnom kosom.

Džesika Bolt!

Zaobišla je palog Dejvida Blokera i poletela Dankanu u zagrljaj. Šerif Laboka je zakrvavljenih očiju pratio ovaj susret, a onda klonuo na zemlju.

Poslednje što je video, kroz maglu, bio je Dankanov šešir koji je padao pred naletom devojčinih ruku.

XXIV

Novinar iz Mekona ni ovog puta nije imao sreće. Zakasnio je samo dva časa.

Što je najgore, niko mu nije umeo reći na koju stranu je otišao kockar.

Dankan je znao, ali je instinktivno prećutao.

Valsin Arb se uhvatio za glavu i tresnuo sveskom o pod šerifove kancelarije.

— Treći put mi izmiće ispred nosa — viknuo je. — Ali, vi mi nećete uteći, mister Dankane. Vi ćete mi sve potanko ispričati.

— Sve?

— Sve! Ill smatrate da Holidej ne zaslužuje zapis o sebi, pravi, istinski zapis?

Dankan se počea po bradi.

— Mogu da vam kažem da se ne može opisati čovek kao on. Njega treba doživeti. Da li me razumete?

— Razumem — odgovorio je novinar — ali meni se toliko ne čeka. Odakle da počnemo? Pomenuli ste Ebilejn? Dakle...

Lari Dankan je gledao kroz prozor.

Na ulici, kao od sunčevih slapova satkan, pojavio se jahač na divnom, indijanskom ždrepcu. Oko crnog šešira i odela kao da se raspao venac duginih boja.

Dankan je stisnuo oči; kad ih je ponovo otvorio, slike je nestalo.

— Umorni ste? — oslovi ga Arb.

— Izgleda — uzdahnu mladić. — A pomalo sam i tužan...

— Ne razumem?

— I ja ne razumem, ali tako je. Ipak ću vam dati savet, mister: krenite na sever.

— Da li je otišao tamo? — osmehnu se novinar, sklapaajući beležnicu.

Dankan potvrdi.

— Zavidim vam — reče Arb i ustade. — Vi ste bar bili s njim neko vreme.

— A ja vam zavidim što ćete tek biti — odgovorio je Dankan. — Zbogom!

KRAJ

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

**AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG
ZAPADA**

DOK HOLIDAY

broj
37

**5000
DOLARA
ZA
DOKA**

SVAKOG 1. U MESECU

maj 1975.